

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A viharfészekből.

Budapest, június 5.

(v.) Erősen furcsa hír szivárog ki a függetlenségi párt ma esti értekezletéből. Ugy szól a hír, hogy Kossuthék csak azért sem engednek, hanem beváltják Polónyi Géza mai fenyegetőzését s legközelebb átmennek a technikai obstrukcióra. Ezt a párthatározatot az előző székéből Kossuth Ferenc hirdette ki: ugyanaz a Kossuth Ferenc, akinek európai miveltiségéről, elegáns gondolkodásáról s az édesapja legragyogóbb alkotásához, a parlamentáris muszhoz való ragaszkodásáról okvetlenül fel kell tételezni, hogy a népképviselői rendszert utálatos vásári komédiává aljasító technikai obstrukciónak semmi szín alatt nem lehet barátja. És kimondta ezt a határozatot az egész párt nevében, azok nevében is, akik fogadalomszerű ünnepélyességgel jelentették ki még nemrég, hogy az ellenzék ezt az ő nagy küzdelmét időtlen-időkéig győzni fogja lelkesedéssel és eszmékkel s tehát nem fog a technikai obstrukció silány eszközeire szorulni. Ebből tisztán kiderül, hogy a függetlenségi pártnak a vezérlete nem a hivatalos vezetők kezében van, hanem a szélsőbali táborban valami titkos pártkormányzat lappang, mely Kossuthék vezéréstül, mindenestül a maga terrorizmusának járma alá tudja hajtani.

És csodálatos dolog, hogy ugyanaz a Polónyi Géza, aki nyilván azért nem lépett be a pártkörbe, mert ott sokan nem látták volna szívesen, már ma délelőtt ki tudta kotytyantani a Ház színe előtt, hogy mit fog a függetlenségi párt ma este határozni. Nem ébreszti-e a jólétesültségnek ez a kihívó fitogtatása azt a benyomást, hogy ama lappangó pártkormány nagyon szoros nexusban állhat Polónyi Gézával? S abból a körülményből, hogy az esti pártértekezlet csak-

ugyan úgy táncolt, ahogy Polónyi Géza délelőtt füttyölt, nem kell-e arra következtetni, hogy a Kossuth-párthban csakis akkor történik az, amit Kossuthék akarnak, ha történetesen Polónyi Géza is ugyanazt akarja?

Ilyesmit érezhetett ma a Kossuth-párt hivatalos vezérlete is, mert szükségét látta annak, hogy Polónyi Géza mai bejelentését valamelyes formában mégis dezavualja. Ez a dezavualás fenemód gyengén sikerült. A párt ugyan abba kapaszkodván bele, hogy Polónyi már holnapra jelezte a technikai obstrukció kezdetét, azt határozta el, hogy megcsinálja ugyan a technikai obstrukciót, de csak azért sem kezd bele már holnap, hanem a hónap valamely más napján. Lesznek, akik szerfelett mulatságosnak fogják ezt a dezavualást találni. De bizonyos, hogy a legszelebb mosolyt a Polónyi Géza széles ábrázatára csalta ez a határozat. S méltán dünyögötte magában a fífikák nagymestere: „még egy ilyen dezavualás és én vagyok Kossuth Ferenc helyett a hivatalos pártvezér“.

Am nem akarunk igazságtalanok lenni. A párt határozatában ez a csunya kifejezés: *technikai obstrukció* betűről-betűre nem fordul elő. Amin csodálkozni sem szabad. Hiszen hivatalosan a függetlenségi párt még mai napig sem ismerte be, hogy obstruál; a nyolc hónap óta tartó szószátyárkodásnak „nemzeti ellentállás“ a neve. Lehet-e beszélni *technikai* ellentállásról? Ugyebár, hogy nem? Ha tehát nem, akkor meg kell tartani a régi formulát s oly módon szövegezni a határozatot, hogy a régi hipokrizis csorbát ne szenvedjen. Nyilván ezért mondták ki ma este, hogy a vita ezentul is az eddigi mederben fog folyni, csak hogy a párt a nemzeti ellentállás munkáját „meg fogja magának könnyíteni“. Érted, jó magyarom? Télen valóságos kéj a nemzeti ellentállás. Tavasszal nem kéj már többé,

hanem még mindig gyönyörűség. Ellenben nyáron, phü, — nyáron nagyon meleg van, s a nagy melegben iszonyu teher a nemzeti ellentállás munkája. Teher első sorban annak, aki szónokol; mert ha röviden beszél, hamar elfogy a párt puskapora; ha pedig hosszakat mond, akkor a nemzeti ellentállásnak a vita-rendező-bizottság által kiszemelt bajnokai borzasztóan izzadnak és rémségesen elfáradnak. Nem kevésbé terhes a szónoklás útján való nemzeti ellentállás a hallgatóságul kirendelt hiveknek. A nagy hőség rál az agyvelőkre, tompítja a figyelmet, lankasztja az öntudatot, s az auditorium egyszerűen csak azon veszi magát észre, hogy elaludt. Olyikuk talán hortyogva is. Hortyogva fejteni ki a nemzeti ellentállás szent munkáját, — ettől olyan harsogó kacaj fakadna, amelybe mulhatatlanul belefulladna az egész ellenzéki akció. A felsorolt okoknál fogva hasznos, sőt elengedhetetlen a szónokló obstrukció terheinek könnyítése. S mi az egyetlen módja a könnyítésnek? Én uram istenem: hát a szavaztatás. A szavazás nem izzaszt, nem fáraszt, nem altat. Ahhoz nem kell sem eszme, sem lendület, sem hevület, még csak ébrenlét sem. Az ember nyugodtan bóbiskolhat, ha ébren van a szomszédja. Mert mire a névszerinti szavazásnál a szundikáló bajtársra kerül a sor, a szomszéd oldalba böki, hogy felriadva dörmögje oda a *nem-et*, akkor aztán visszadülhet ismét Morfeusz ismeretes karjaiba. Ki meri ezek után a derék, korrekt függetlenségi pártra ráfogni, hogy a technikai obstrukcióra kíván áttérni? Szó sincs róla: a vita folyini fog a régi mederben s a párt csupán arról fog gondoskodni, hogy tagjai számára megkönnyítse az ellenzék néhez feladatának teljesítését.

Az ember e dolgot láttára öszzezsapja a két kezét s ámulva kérdezi, miféle terrorizmus

TÁRCA

Az erény nemtől.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Gergely István.

A tábornokné megrendülve nézte a névjegyet, leányosan elpirult, úgy, hogy még mindig szép, szabályos arcáról a vér hófehér haja alá szaladt.

Aztán kisetett az előszobába, utána az inas megbotult pófával. Megijedt, mert nem fogadta kelő tisztelettel a csizmás, pörgekalapos öreg urat.
— Mehet! — intett a kegyelmes asszony az inasnak, aki rögtön eltűnt.

Aztán a kezénél fogva vezette be az aggasztant a szalonba.

Egymásra néztek. Pirultak. Ajkukról kitért valami tagolatlan ümmögés, ami a szívből mint zokogás indult ki és mint halk, elfojtott kacagás végződött. Egyszer-mászor behunyták a szemüket, mint amikor valakit vagy valamit emlékeztünk elé idézünk, — aztán ismét egymásra néztek, de tekintetükből kitért, hogy mindegyik még valakit lát a másika mellett. Tekintetük összehasonlított, mérlegelt, fürkésztet, vizsgált, této-vázott, mintha kételkednék, — végül ismét mosolygott.

Az asszony törte meg a csendet.

— Barnabás! Csakugyan? ...

Az aggasztán kissé lehajtotta a fejét.

— Barnabás! ... Vagy harminc esztendeje, úgy gondolom ...

— Bizony, bizony ...

— Nagyt változott a világ, Barnabás. Más a világ, ugy-e bár?

Az öreg ur különös szemérmességgel megragadta az asszony kezét és megöskölte:

— Fehér lett a világ, kegyelmes asszonyom.

— Mondja: Mária!

Olyan hangon, mintha valami nagyon jót és kedveset akarna megköszönni, Barnabás egyszerűen csak ennyit mondott:

— Mária!

A kegyelmes asszony pedig elvette a botját, kalapját, lesegítette róla a magyarszínörös asztrakán-kabátot, aztán leültette vendégét a leghatalmasabb karosszékre, majd párnákkal akart a vállá mögött puha helyet csinálni.

De az öreg egész komolyan tiltakozott:

— Köszönöm, köszönöm, nem vagyok veterán ...

A tábornokné levette finom orráról az aranycsipetűt és törülgetni kezdte a könnytől kissé homályos üvegét.

— Látna, Barnabás, szemüvegem van ...

— Nekem meg reumám ... De nem baj! ...

És újra nézte az asszonyt, aki most szemüveg nélkül még jobban hasonlított a hajdani képhez és a rövidlátók ügyefogyottságával babrálgatta a zsebkendőn, még meghatóbb, még megindítóbb.

— Hát, Barnabás, maga csak az urammal akar beszélni?

Az aggasztán elkomorult és mélyen felsóhajtott:

— Nagyon szomorú ügyben jövök ... És a szava elakadt.

Az asszony megragadta a kezét:

— Tudok róla, Barnabás. Majd eligazítjuk.

— Hát azt akarom.

— A férjem csak holnapután tér vissza ... Lássa, Barnabás, meséltem ám magáról az uramnak. Elmondtam neki mindent, még mielőtt feleségül vett volna.

— Hát azt el lehetett mondani ...

— Nem addig van az, kedves barátom. Nem hogy lehetett, el kellett mondani. Bevallottam neki, hogy első uram életében egyetlen-egyszer forgott veszedelemben nyugalmam, becsületem, erényem. Akkor amikor harminc év előtt megismerkedtem a Margitszigeten a bánáti kiskirályllyal. Bevallottam neki, hogy kevés, nagyon kevés hiányzott ahhoz ... Barnabás, Barnabás, — milyen jó érzés, hogy ilyen nyugodt lelkiismerettel nézhetjük egymásnak a fehér haját. Igazam van, ugy-e bár?

A fehér aggastyán kihuzta magát, huncutul megpödrötte a bajszát és meglehetősen sikerült gonoszszággal odavetette:

— Nincs igazam, Mária.

Az asszony föl kacagott.

— Nézzétek ezt a fenegyereket! — Majd kedvesen szörnyűködött, — Barnabás, Barnabás, hát még mindig?

— Öreg ember szerelmeteskedő beszéde nevelés. Hetven esztendővel vállamon mégis bevallom, nagyon szerettem magát.

A tábornokné odahúzódott Barnabás mellé, karját a vállára tette és egészen más, őszinte hangon így szólott:

— Nézze, Barnabás, kedves dolog ám az, hogy mi ketten most szépen egymás mellett ülünk, így ni, — fehér fejjel és kihűlt szívvel. A mult régen elmúlt, úgy nézek magára, mint — ha lehetne — egy eltűnt viharra, amely megsemmisítéssel fenyegetett. Beszéljünk egészen őszintén, emlékezzünk egész őszintén, hiszen

kergethet bele egy országos nagy pártot az ilyen bődületesen furcsa helyzetbe? Mert hogy a függetlenségi párt a maga szabad és jól megfontolt akaratából nem adja rá a fejét az illyesmire, az előttünk oly bizonyos, mint a kétszer kettő: négy. Valami terror okvetlenül közrejátszik itt. Vagy egy fanatikus rögeszmének vagy egy képtelen félelemnek a terrorja. A rögeszme feltevését a limine eljuttuk. Nincs, mert nem lehet a Kossuth-párton senki, aki ma is még elhinné, hogy azon az uton, amelyen az akció eddig haladt, elérhető a nemzeti hadseregnek teljes, vagy legalább részleges megvalósítása. Marad tehát a másik feltevés, mely egyuttal nagyon valószínű is. A Kossuth-párt fanatikusan fél valamitől. Jól tudjuk, mitől: a megszólástól, a gyanúsítástól. Attól tart, hogy ha ma leszerel, akadhatnak gazemberek, akik e cselekvésért meggyanúsíthatnák. Hát persze, hogy akadnának. De szabad-e az ország közvéleményéről, szabad-e a függetlenségi választók nagy tömegéről az a cudarságot feltételezni, hogy hitelt fog adni a gyanút hintő, rágalmat szóró gazemberek szavának? Szabad-e annak az ellenzéknek, mely a nemzeti élet ideáljának zászlaját lobogtatja, a nemzeti közvéleményt ilyen hülyének, a nemzeti lelkiismeretet ilyen zülöttnek tartania? És ha szabad így appreciálnia a saját politikai hitelét és a nagyközönség tisztességes jóhiszeműségét, hát akkor vajon szabad-e a saját reputációját ama mindennél fontosabb nemzeti érdek fölé helyezni, mely a normális viszonyok helyreállítását, a parlament megakadt munkájának intenzív folytatását s a közélet feldult bekéjének restaurálását sürgősen követeli?

Melyik a nagyobbik baj: az-e, ha meggyanúsítják az ellenzékét, de a nemzet feje felől elvonulnak a villámterhes felhők, avagy az-e, ha az ellenzék megmenekül egy kínos rágalmától, de az ország belepuzzul ebbe az áldatlan és sivár küzdelembe?

Erre a kérdésre adjon a függetlenségi párt a saját maga lelkiismeretének feleletét.

Az obstrukció.

Budapest, június 5.

Már szinte hozzátartozik az obstrukciós ülésnek természetrajzához, hogy a nap érdekessége az ülésnek a második felére, vagy éppen a leg-

őregek vagyunk, egyebünk sincsen az emlékezésnél. Akar? De egészen őszintén?

— Igen.

— Egészen őszintén? A szavát!

— Ime, a szavam, Mária.

— Maga Barnabás csak igennel és nemmel válaszoljon. Mert ha a férfiak hosszú mondatokban beszélnek, a legjobban akarattal mellett is föllentenek.

— Tessék kérdezni!

— Előbb én vallok. — Barnabás, nagyon szerettem magát. Bele voltam örülve. Elhatároztam, hogy beteg uramat megcsalom magával. Nem is gondoltam arra, hogy maga elváljon a feleségétől, egyszerűen oda akartam magamat adni. Oh azok a margitszigeti esték, amikor együtt jártunk a plátánok alatt! Emlékszik, amikor a szobájában voltam és maga megesküdt, ha nem adom meg magamat menten, másnap reggel elutazik és soha többé nem néz reám...

— Számár voltam.

— Nem, édes öregem, hanem egy elkényeztetett Don Juan. Hát most ide ügyeljen. Maga szerelmem maradt esztendőnkön át, mindazt a szenvedélyes, bűnös hajlamot, amelyet a végzet szivembe oltott, a maga emlékezetével éltem ki. Hiába jött új kísértés, megmentett ki nem elégtett szerelmem. Még a második házasságomba is bevitettem a maga emlékezetét. És lássa, meg vagyok róla győződve, hogy ha ajknak találkoztunk volna, belőlem céda, gonosz asszony válik, aki egyik férfi karjából a másikba esik. De így bűnöm tüze a maga emlékének oltárán égett el. Ez volt maga nekem. És most arról beszélünk, mi voltam magának én.

Barnabás valamit hebegni akart, de az asszony közbevágott:

— A szemem közé nézzen, öreg betyár, és feleljen!

— Tessék...

végére marad. Így történt ma is. Az ülésnek majdnem háromnegyedrészé névszerint való szavazással telt el, ami tudvalevően nem tartozik éppen a legmulatságosabb dolgok közé. Igaz ugyan, hogy ezuttal a szavazásnál is megpróbálták a vitarendezők egy kis ügyeskedést, de nem sikerült a próbálkozásuk. Azt eszelték ki ugyanis, hogy a szavazás elől kivonultak híveikkel a folyosóra, hogy így majd a szavazás végén a határozatképtelenséget kelljen megállapítani. A csíny azonban megfúszta a szabadelpárt tagjainak köteleességtudása. Így is csináltak ugyan egy kis csetepatét a miatt, hogy tévedésből a horvát képviselők neveit is felolvasták, de szerencsére egy horvát sem szavazott, a szavazást tehát nem lehetett megismételtetni.

Az ex-lex-jelentéshez ma Bedőházy János szólt hozzá, aki ugyan megnyerő modoru szónok, de még a saját pártjából is kevesen hallgatták, jelölve annak, hogy obstrukciós-világban minden beszédnek egy az érteke, egy a célja: az időtöltés.

Többnek, egyebnek készült a napirendvita, amelyet Polónyi Géza kezdett azzal, hogy a jegyzőválasztások holnapra való kitűzését kívánta, egyrészt világos célzást téve a legközelebbi nagyban megkezdendő technikázásra, másrészt a jegyzőválasztástól remélt pártválságról, meg kormányválságról példalódozván. A nagy készülődésből azonban igen komikus kudarc lett. Széll Kálmán tudniillik kijelentette, hogy eszedáigban sincsen megijedni a jegyzőválasztástól, sőt inkább maga proponálja, hogy tüzzék ki holnapra; ezen a választáson megbukni pedig éppenséggel nem jut eszébe. Tetejébe még Scentiványi Árpád is bejelentette, hogy hiába minden reménykedés, mert a szabadelpárt egyhangulag fogja a jegyzőt jelölni is, megválasztani is. Ilyenképpen Polónyi az ő kisdéd bombájával együtt a közneveltség prédája lett.

A képviselőház ülése június 5-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, Lukács László, Ploz Sándor, Láng Lajos, Wlassics Gyula.

(Névszerinti szavazások.)

A Ház ezután névszerinti szavazás után 111 szavazattal 6 ellen tudomásul vette a miniszterelnök választását Olaj Lajos interpellációjára.

Elnök bejelenti, hogy a szavazásnál formahiba történt, amennyiben a horvát képviselők neveit is felolvasták a jegyzők. Mindazonáltal kéri, hogy e

— Igazán szeretett maga engem, Barnabás? Az öreg bűnös módjára lehajította fejét:

— Nem. Csak úgy...

— Hát nem úgy?

— Nem.

— Jutottam-e néha eszébe?

Barnabás nagyot nyelt:

— Nem igen.

— És most a valóban nem fiatal kegyelmes asszony odalépett öreg barátjához és szűzies meghatottsággal lesütötte a szemét:

— Ezt köszönöm. Jól viselle magát. Ezért csókot kap, öreg barátom.

És egy csattanó csókot nyomott a tiszajlakai bajuszpedrótl erősen illatos öreg szájra.

— No Barnabás, megújítjuk a régi barátságot...

De a vén szittyia kiegyenesedett, kissé erőszakosan rámeresztette szemét a tábornoknéra és sok önérzettel, félig fenyegetődzve, félig óva-intve hetykélkedett:

— Nem kell a tüzzel játszani!

És egészen megfélekedett jövetele céljáról. Bánata, fájdalom, megtörtsége eltűnt.

— Leülni, öregem — nevetett a fehér asszony. — Egyéb tüzzel kell most törődnünk. Hát mi lesz a fiatalokkal?

És Barnabás hirtelen elkomorulva, megtörve rogyott le helyére.

— Ezt akarom a tábornokkal megbeszélni.

— Helyes. Velem is lehet.

— Istennem, istennem — kesergett csaknem

riva fakadva Barnabás, — hogy ezt a szegényt meg kellett érnem. Lássa, Mária, szegény elhalt feleségem két hugát tartotta a háznál, hogy vigyázzon a lányomra, — egy francia, egy angol, egy olasz, egy német nevelőnő, van egy sereg hű szolgám és rengeteg fegyvergyűjteményem, mind csak arra való, hogy lányomat, esa-

hibától tekintsenek el már csak azért is, mert horvát képviselő jelen nem volt.

Sebess Dénes formai okból megsemmisíteni kéri a szavazást.

Rakovszky István: Az elnök indítványát fogadja el, tekintve, hogy a horvát képviselők neveinek felolvasása precedens alapul.

Rátay László és Molnár Jenő a szavazás megismétlését kéri.

Elnök: Nem marad más hátra, mint hogy a vitás kérdést szavazás útján döntse el a Ház.

Rátay László: Tessék keresztülgázolni a közjogon!

Elnök: Azt hiszem, erre a szemrehányásra eddigi működéssel okot nem adtam. (Helyeslés jobboldalra.)

A Ház az elnök felfogásának adott helyet s ugyancsak névszerinti szavazás útján 124 szavazattal 4 ellen tudomásul vette a honvédelmi miniszternek Gabányi Miklós interpellációjára adott választását.

Elnök ezután felfüggesztette az ülést.

Szünet után.

(A miniszterelnök jelentése.)

Bedőházy János főigazgatóval minősíti a jelentést, melytől a miniszterelnök takarózkodott, mikor bűnbe esett. Törvénytelenség tartja a jelentést mert az indemnitást nem pótolhatja a költségvetést. Ez kijátszása a budgetjognak. A kormány megkapta az indemnitást, mert nem használta fel a budget letárgyalására? Kéri a miniszterelnököt, vegye vissza a jelentést, mert úgy is csak úgy van vele, mint az öreg Bárczy fiával: ki sem terített, ki sem nyomtatja. (Derültség.) Nem veszi tudomásul a jelentést. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

(A jövő ülés napirendje.)

Elnök: Javasolom, hogy a holnapi ülés napirendjére a mai vita folytatását tűzze ki a Ház.

Széll Kálmán: Én egyik képviselő urnak tegnapelőtti történet felszólalása folytán, a ki azt kérte, hogy a közgazdasági bizottságban üresedésben lévő hely betöltésék, azt a véleményemet fejtettem ki, hogy a holnapi napon történjék ez a választás. Ezt azzal is motiváltam hogy több bizottságban is vannak üresedésben lévő helyek és így legyen ideje a képviselőkhöz egyes pártjainak vagy egyes tagjainak a felett értekezni, hogy ki akarnak beválasztani ezen bizottságokba. Jónak tartanám tehát, hogy ezen választások egyidőben ejtessenek meg és kérem a t. elnök urat, sziveskedjék azon bizottságok tekintetében is, amelyekben tagok lemondása folytán üresedés állt elő, a választást a közgazdasági bizottságban való választással együtt a holnapi napirendre kitűzni. (Helyeslés.)

Polónyi Géza: A miniszterelnöknek valószínűleg a jövő héten meg kell győződnie arról, hogy a jegyzői karra nagy szükség lesz. Kérdés, miért nem töltik be a megüresedett jegyzői állást? Ha a szabadelpárt még erre sem bír megállapodni, akkor hogy mernek a többség fogalmára hivatkozni? (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Vádolja a miniszterelnököt, hogy nem meri napirendre tűzni a jegyzőválasztást.

Széll Kálmán: Én a jegyzőválasztásnak napirendre tűzését nem hoztam javaslatba és pedig azért nem, mert a Ház igen t. elnöké egyszer már egy hozzáim intézett kérdésre kijelentette, hogy bízzák ő reá, mikor tartja időszérűnek ennek a választásnak kitűzését. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon. Mozgás a szélsőbaloldalon.) A magam részéről tehát nem

lódok szeméfenyét baj ne érje. És mégis meg tudta szoktatni az a gazember.

— Jó fiu az, — ne szidja leendő vejét, Barnabás. Megkérte a lányát, adia volna oda!

— Az? Az én vőm? Nem. A tábornok a legfelsőbb hatósága ennek a gazembernek, hivatalosan bejelentem mint leányzótktetőt. Ilyen boszut még nem állt apa, mint én fogok. A törvény szerint le a tisztí kardjával és börtönbe a gazemberrel. Ezért jöttem a székvárosba. A lányom pedig vezekeljen egy életet át...

— Jó, jó, Barnabás, majd elintézzük a dolgot. Legyen nyugodt...

— Majd akkor, ha bosszut álltam.

— De szeretik egymást, — mit akar? Derék, becsületes, előkező fiu... Már százados. Tán szegény a bánati kiskirálynak?...

— Mikor jön meg a tábornok ur?

— Holnapután.

— Helyes. Nem tudom, írásbeli főjelentés kell-e majd beadnom...

— Ne beszéljen így. Maga is jól tudja, hogy ebből nem lesz semmi. Hogy a szökevényekből férj és feleség lesz. Ne indulatoskodjék.

Az uram fogja megkérni a fiu számára a leányt. Persze fáj a szarnoknak, hogy nem az ő akaratára szerint történik minden, — ugyebár? Tegye ide azt az öreg fejét az én öreg fejembe...

És a kegyelmes asszony mosolygott.

— Kinekveti a fájdalomamat, Mária?

— Nem. Csak elgondolkoztam...

— Min?

— Hogy minő különös a sors. Két nagy-néni, négy nevelőnő, komornák és szobalányok, egész sereg szolgál, rengeteg fegyvergyűjtemény segedelmével nem tudta megvívni a leányát — és engem —

— Nos?

Az öreg pár körül lágy hullámzással borult el lassan-lassan az alkony, amelynek homályá-

avatkoztam bele ebbe a dologba, sem tegnapielőtti, sem mai felszólalásom alkalmával. Azt általában különösképpen is tudni kell, hogy parlamentre és nem tudom mitőlé bevezetésekről és krízisekről lehessem a Ház egy tisztviselője választásának kérdése alkalmából nyilatkozni és azt azzal összekötésbe hozni. Ezt én a magam részéről még nem tapasztaltam eddig...

Polányi Géza: Én sem! (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

Szell Kálmán: ... hogy a Ház egyik tisztviselői állásának betöltését valaki fel akarja tűjni olyan megfontolással, hogy az ország kíváncsi arra, vajjon többség-e a többség és mi történik a többséggel. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Mozgás a szélsőbaloldalon.)

A t. képviselő urnak ne lájjon a feje a többség kérdése miatt. Csak engedjék a többséget a maga jogainak megnyilatkozásában érvényesülni azáltal, (Zaj a szélsőbaloldalon.) hogy a t. képviselő urak el ne torlaszóják az utat, akkor meg fogják látni, (Ellentmondások és zaj a szélsőbaloldalon.) Helyesítés a jobboldal.) hogy a többség többség; de mikor a kisebbség, az ellenzék, nem engedi a többséget megnyilatkozni semmielőle kérdésben, (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Elénk ellentmondások a szélsőbaloldalon.) akkor ne méltóztassék arról beszélni és ne méltóztassék azt a kérdést napirendre tűzni, mert nincs a t. képviselő urnak joga annak vitatásához, hogy a többség többség-e vagy sem; bízza csak mi-reánk, elvégezzük azt mi. (Elénk helyesítés a jobboldalon.) Folytonos zaj a szélsőbaloldalon.)

A t. képviselő urnak azonban még több dolog miatt is fáj a feje.

Polányi Géza: Az én fejem?

Szell Kálmán: A t. képviselő urnak a maga aggályai között eszébe jut arról is gondoskodni akarni, hogy nekem csináljon egy aranyhidat, amelyen visszavonulhatok. Hát a t. képviselő ur kezéből nem fogadok el sem aranyhidat, sem másféle hidat, hogy visszavonulhassak.

Polányi Géza: Csak a miniszterelnökséget!

Szell Kálmán: Ha látom, hogy a visszavonulás órája rám néve üt, ami a parlamentáris férfira nézve minden percben bekövetkezhetik, akkor közönséges hidat fogok választani; közönséges hidon, nem aranyhidon, alkotmányos uton fogok visszavonulni és nem fogom választani azt a hidat, amelyet a t. képviselő ur jónak fog látni nekem kijelölni, hanem azt fogom választani, amit alkotmányos kötelességeim és az ország iránti kötelességeim nekem diktálnak. (Elénk helyesítés a jobboldalon.)

Már most az ó aggodásának és gondoskodásának felesleges voltát leginkább bizonyítja az, hogy magam kérem a t. képviselőházat, méltóztassék a jegyzőválasztást a holnapra kitűzni. (Általános helyesítés.)

Szentiványi Árpád maga is hozzájárul ahhoz, hogy a jegyzőválasztást holnap megtartsák, mert az bizonyos, hogy a szabadelvű párt egyhangulag fog szavazni. (Zajos helyesítés a jobboldal.)

Polányi Géza kijelenti, hogy segíteni fogja a miniszterelnököt a visszavonulásban. Ami a párt egységét illeti, kéri, hogy tartsák tenn Hammsberg jelelődségét, akkor kitűnik, hogy megvan-e az egység, vagy nincs.

Elnök: E szerint a holnapi ülés napirendjének második pontját a választások fogják képezni. Ezenkívül, ha idő telik, kérvényeket is fog tárgyalni a Ház.

A Ház így határozott, mire az ülés véget ért.

ból különös szépségben bontakozott ki a két fehér fej. Egymás mellett álltak, kéz a kézben és valami különös békesség szállt a szívükbe. A dühöngő apa érezte, hogy minden úgy fog történni, ahogy régi barátja óhajta, a kegyelmes asszonyon pedig erőt vett az emlékezés meg a vallomások kényszerítő érzete.

— Tudja-e, Barnabás, mi mentett meg engem azon a margitszigeti estén, amikor a szobájában voltam?

Az öreg ur egy néma kézzelmozgással kérte a választ.

— Istenem, elmondhatom-e?

— Mondja...

— De olyan fures. Érzem, hogy még most is pirulok, az alkonyi homályban. De hiszen mindez olyan messzi, messzi van...

— Nos, édes...

— Mintha idegen emberekről szólnék! Lássá, mikor esdekelte, hogy maradjak magánál, — egyébre se gondoltam, hogy nem lehet, pedig oh be szeretnék maradni, — de nem lehet, mert — képviselője csak — el volt szakadva az ingem esiközete. Nem volt már más, aznap hibás inget kellett fölvennem. És a kis csipkerongy megmentette a hiu asszony becsületét egy életre. Ha akkor rendes ing van rajtam, elvesztem. Oh ég, hébe-hóba minő csekélyeségektől függ a végzetünk!

Az öreg ur csaknem dühre fakadt:

— Hiszen ez borzasztó... Még most is bosszant.

— Hja, hju voltam, fiatal, gyerekes, — hála az Istennek és most minden jól van. Maga egy sereggel nem tudta megvédeni lányát, engem egy kis rongy mentett meg. De ezt a találkozást megüljük. Holnap még nincs itthon az uram, — egyedül leszünk. Fehér agságbán randevu. Holnap itt ebédel, csapunk nagyserű lakomát, — ugy-e bár öreg? Mit szeret?

BELFÖLD

Kálay a királlyal. Egy bécsi távirat szerint az *Allgemeine Correspondenz* a következőket jelenti: Kálay Béni közös pénzügyminiszter az utóbbi időben sűrűn volt kihallgatáson ő felségénél s politikai körökben ezeket a kihallgatásokat fontos beszámolókkal hozták kapcsolatba. Mint jó forrásból értesülünk, a közös pénzügyminiszter a kihallgatások során előterjesztést tett az uralkodónak azokról az intézkedésekről, amelyeknek életbeletételét a bosznia-hercegovinai közigazgatás terén a magyarországi ex-legállapot tette szükségessé.

A kvóta. A magyar kvótabizottság holnap, szombat délután 6 órakor ülést tart, amelyen bemutatják az osztrák kvótabizottság tegnapi ülésének eredményéről szóló üzenetet. A magyar kvótabizottság a maga tegnapi üléséről szóló jegyzőkönyvi kivonatot már szintén átküldötte az osztrák bizottságnak.

Hieronymi Párisban. Párisból táviratozzák: Hieronymi és Baerweither Londonból ideérkeztek és tárgyalásokba bocsátkoztak az illetékes ténnyezőkkel a brüsszeli cukoregyezmény, továbbá a magyar és az osztrák cukorkontingenciális törvény rendelkezéseit illetően. A két kormány megbízottai a legnagyobb előékenységgel találkoztak és a szakminisztereknek kívül Delcassé külügyminiszterrel, Rouvierrel és Ribot-val tanácskoztak. Hieronymi és Baerweither holnap utaznak el Párisból.

A polgári perencvartás. A képviselőház igazságügyi bizottsága tegnap folytatta Sághy Gyula elnökleite alatt a polgári perrendtartás törvényjavaslatának tárgyalását. A bányágyekben való bíráskodásra vonatkozó rész tárgyalásán a kormány részéről Lányi Bertalan igazságügyminiszteri tanácsos is jelen volt.

Bádr Endre előadó előterjeszti az 587. és 588. §-nak új szövegét, melyet az igazságügyminiszter a múlt ülésen nyilvánított aggodalmak figyelembevételével készített. E szerint bányágyekben járásbírósi bíráskodással nem ruháztatik fel és a bányabírói hatáskörnek az 588. §-ban megállapított terjedelme a szöveg némli stílusjavításán felül annyiban módosul, hogy a bányatulajdon tárgyainak künnektörzőalkotórészei a szövegben nem említettek fel, hogy az egyedül a künnfekvő alkotórészek használata felől keletkezett perek és a sommás (rövidű) visszahelyezési perek bányabírói hatáskörbe nem tartoznak. Pósz miniszter és mások felszólalása után a bizottság az 587. §-t valamint az 588. §-nak első és második pontját az új szövegben elfogadta, azután áttért a fizetési meghagyásos eljárásról szóló VIII. cím tárgyalására. A miniszter a rendelkezés célszerűségét hangsúlyozta. Az az ellenvetés, ugymond, hogy a javaslatnak ez a része az ügyvédi karra végzetes hatása, tulajdonképpen csak egy paragrafusra, a 611-re vonatkozik, amely szerint a íelperes akkor, ha per utáni választotta, az olesó fizetési meghagyás utja helyett a fizetési meghagyásos eljárásra megállapított költségnél többet nem igényelhet. Ennek a rendelkezésnek a ientartását indokoltak tartja, mert ha a íelperes ugyanazt a cáit, t. i. követelesének ki-elégítését ocsóbb eszközzel is elérheti és mégis a drágább eszközt veszi igénybe, a törvényhozás részéről különös legyezgetést nem érdemel. Szivák kijelenti, hogy ó úgy van meggyőződve, hogy ha a fizetési meghagyás intézménye a mai perrendtartás mellett sem vált be, akkor jövőben, amikor a peres eljárásunk jobb és gyorsabb lesz, még kevésbé lesz rá szükség. Németország és Ausztria példája mutatja, hogy ennek az intézménynek az igénybevétele folyton hanyatlott. Szükség esetében a 611. §-t megfelelő korrekcióval elfogadná, de a 611. §-t, mellet, amely az ügynökség jobb elemeinek existenciáját támadja meg, a javaslat e részét általánosságban sem fogadja el.

A dobrai mandátum. Déváról táviratozzák: A dobrai kerületben holnap lesz a képviselőválasztás. Három jelölt áll egymással szemben: Farkas Béla szabadelvűpárti, Muntján Aurél pártkonkivüli és Vlád Aurél nemzetiségi párti. Az előjelek után itéve, a jelöltek között erős lesz a küzdelem. Bár a szabadelvű Farkas körül csoportosul a választók többsége, mindazonáltal erős pártja van Vlád Aurelnak is, akinek érdekében a román papák és tanítók valóságos terrorizmust fejtenek ki. *Lapusnyakon* belétek egy Farkas-párti választó lakásának az ablakán és fején találták a választót. A tettest nem sikerült kinyomozni, de azt hiszik, hogy egy Vlád-párti választó. Tekintettel a kedélyek izgatottságára, Mara alispán két század katonára és 30 csendőr kirendeléséről gondoskodott. A Farkas-párti s Muntján-párti románok egymással szemben békésen viselkednek.

Három interpelláció. A képviselőház holnap délelőtti ülésén a következő interpellációkat terjesztik elő: Rákosi Viktor az Operabaz Wagner-ciklusa dolgában a belügyminiszterhez, Nesi Pál az 1883. évi XXX. t. c. 27. §-ának értelmezése s végrehajtása

tárgyában a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, Ráth Endre pedig a tisztviselői kedvezményes vasúti jegyeinek tárgyában a kereskedelmi miniszterhez.

Beszámoló. Ugron János Udvarhelyvármegye felső kerületének képviselője tolvaj 2-án beszámolót tartott *Parajdon*. Választói felkérésére különösen a katonai javaslatok tekintetében nyilatkozott, hangsúlyozva, hogy híve marad Széll Kálmánnak s hogy az újoncjutalék leemelését megzavazza egy évre azonnal a feltétellel, ha a szabadelvű párt kebelében követelet nemzeti aspirációkat teljesítik.

A helyzet.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 5.

Mozgalmas képe volt ma a képviselőháznak, kivált természetesen a folyosónak. A kompromisszumhírek, amelyek egy idő óta, hol bátrabban, hol félénkebben, de szinte szünet nélkül felbukkannak, ma az eddigieknél is határozottabb formákban jelentkeztek, s mindenféle élénk érdeklődéssel találkoztak. Fájdalem azonban épp a jól értesült körök egy a kormány pártján, mint az ellenzéken a legridegebb székszíszszel fogadták e híreket. Mégis — mivel annyi szó eset már róluk — feljegyezzük őket, noha a mi információink szerint is — sajnos — nagyon távol állnak a valóságtól.

A függetlenségi párt organuma, a *Független Magyarországnak* ma érdekes visszhangot adott egy kompromisszumhírben *Véssi József* multheti beszédére, mely a választói jog kiterjesztésének s a népvérelési ügy nemzetivé tételének nagy nemzeti jelentőségét fejtegette. Az említett közlemény így szól:

Kompromisszum. Értesülünk szerint a kormány kilépett a passzív rezisztenciából s ajánlatot fordult a barcoló függetlenségi pártköz. Engedelményeket kínál a leszerelésért. Ezek az emélek azonban nem vonatkoznak a katonai javaslatokra, mert ehhez ragaszkodik a kormány. A katonai javaslatok átengedéseért *údvös nemzeti reformokat* akar életbeletetni, melyek esetleg jelentékeny változást idéznének elő Magyarországnak belpolitikájában. A reioromok *ídképpen a nemzetiségi ügyek körül* alakulnának ki s ezenkívül érintenek a választói jogot is.

A szélsőbal palíre érdekesen kommentálja a *Pester Lloyd* estlapiját. A kommentár így szól:

A leghatározottabban kijelenthetjük, hogy a kormány és a szabadelvű párt körében *erről, vagy hasonló ajánlatról, vagy egyáltalán valamely kompromisszum-ajánlatról semmitsem tudnak* és ilyesmírel sem most, sem korábban nem volt szó. Vagy ennek a gondolatnak talán a kivánság volna az apja? Talán a szélsőbal mégis kényelmetlenül érzi magát abban a zsákutcában, amelybe beleobstruálta magát, és nem volna ellenére, ha utját egyengetnék a visszafordulás valamelyes engedményekkel, ha nem is éppen a katonai kérdésben? Ha így állana a dolog, akkor a tisztelt pártnak igyekeznie kellene valamely érthetőben beszélni. Mi ugyan nem mondjuk, hogy a választási jog kiterjesztésére vonatkozó ajánlat amolyan könnyedén diskutálható volna; ez ná nek olyan kísérlet volna, amelynek a következményei meglehetősen aggrálysakká válhatnának. Azt sem mondjuk, hogy abból, amit a lap, mint a belső nemzeti politikában való változást jelöl meg, valami helyes dolog állhatna elő. Mindenesetre azonban, ha a szélsőbal szükségét érzi egy kompromisszumnak, jól teszi, ha a *kellő helyre járul*. Nem szavatolt újságközleményekkel semmitsem lehet kezdeni.

Érdekesen egészíti ki ezt a dialógot egy vezércikk, amelyet a *Magyar Szó* mai száma közöl *Séless Dénés* országgyűlési képviselőnek, a függetlenségi párt és szimpatikus tagjának tollából. A cikk a Somló-eset parlamenti vitájából indulva ki, konstátálja, hogy a politikai meggyőződéseknak a pártokban való elhelyezkedése nem természetes, hogy „hirtelen, váratlanul erős kórvonalakban bontakozott ki a mesterségesen elzárt, lekötött erők felszabadulásával, egy új pártalakulás lehetősége, új pártoknak elhelyezkedése, azoknak, kik ama egyetlen etikai alapelv nyomán, amit a római klasszikus örökbecsű rövidséggel fejezett ki, hogy „jdem de re publica sentire,” az állam és nemzet érdekében ugyanazon utat akarják követni.”

Igaz ugyan, hogy Sebess Dénés csak a többségben észleli a szabadelvű és konzervatív elemeknek egy pártban való elhelyezkedését, de aki

Jobban körülnéz, ugyanezt még sokkal nagyobb mértékben látja meg az ellenzéken. És ugyanakkor, mikor a mostani pártkeretek elkorhadását látja s új pártalakulás szükségességét és lehetőségét hirdeti, egyúttal azt is megállapítja, hogy a helyzet megoldása csak *nemzeti engedmények* útján lehetséges.

A mai nap eseményeiről és tüneteiről írván, ezen a helyen is föl kell említenünk az obstrukciónak azt a csinos kis fölülését, amely a holnapra jegyzőválasztásnak a napirendre való kitűzésénél történt. Erről a jegyzőválasztásról már hetek óta beszéltek és írtak az obstrukciós táborban, azzal biztatva magukat, hogy a jegyzői állás betöltésének repressió hatása lesz a többségre. Ma aztán *Polónyi Géza* ennek a reményességnek elég hangos hátrózzal megietett kifejezést adni. De nagyon is sietett. Mert a jegyzőválasztásból nem repressió lett, hanem újabb dokumentuma a szabadelvű párt összetartásának.

Az előzménye ennek a dolognak sokkal régebb, mint a reménykedők hitték. Még a korábbi jegyzőválasztásra nyulik vissza, amikor *Sedő Pál* lett a jegyző, de *Hammersberg László* már akkor is bejelentette erre az állásra való igényét. *Szell Kálmán* ezt honorálta is és kilátásba helyezte támogatását egy legközelebbi újraválasztás esetére. *Láczár Árpád* halála után többen a volt nemzetipárt tagjai közül kérték a miniszterelnököt, hogy *Hammersberg*et ajánlja a pártnak megválasztásra, amire *Szell Kálmán* hajlandó is volt. A párt más tagjai azonban, leginkább a régi szabadelvűek, *Hertelendy Lászlót* öhajtották jegyzőnek. Ezzel az öhajttással szemben aztán *Hammersberg László*, a párt egységére való tekintettel, lemondott a maga igényéről, amivel a pártnak egyetemes meleg elismerésére szerzett érdemet és ebben bőségesen része is volt ma este, amikor a jegyzői állásra való jelölés egyhangulag történt meg.

A szabadelvű párt értekezlete.

A szabadelvű párt ma este nyolcadfél órakor báró *Podmaniczky Frigyes* elnöklése alatt értekezletet tartott, amelynek tárgya több bizottsági tag és egy képviselőházi jegyző választása volt. A kielőző bizottság megállapodásaihoz képest jegyzőnek *Hertelendy Lászlót* választották meg, újra *Hammersberg László* a párt szavazásának egyöntetűsége érdekében a jelöléséről visszalépett, *Bernáth Béla* pedig, akit a párt erre kijelölt, kinyilatkoztatta, hogy a jelenlegi körülmények közt a jegyzői állást nem vállalhatja el. Ugyanakkor *Podmaniczky Frigyes* elnök, mint *Szell Kálmán* miniszterelnök elismeréssel emlékeztek meg *Hammersberg Lászlóról*. A párt a VIII. bíráló-bizottságba *Jovanovics Istvánt*, a gazdasági bizottságba *Nyerges Lászlót*, az igazságügyi bizottságba *Nagy Ferencot*, a pénzügyi bizottságba *gróf Thorotokit Miklóst*, a közigazgatási bizottságba báró *Bánhiády Antalt*, a pénzügyi bizottságba *gróf Serényi Bélát*, a számvizsgáló bizottságba *Sipeky Sándort*, a véderő bizottságba *gróf Sédány Sándort*, a munkügyi bizottságba *Bauer Mihályt*, pártjegyzőnek pedig *Daróczy Aladárt*, a párt agilis tagját választotta meg.

A függetlenségpárt értekezlete.

A Kossuth-párt mai értekezlete elé nagy kiváncsisággal tekintettek a politikai körök. Mindenfélre érdekes hír előzte meg ezt a tanácskozást. A többiek között az is, hogy a párt liberális gondolkodású tagjai, élükön *Olay Lajos*szal, szóvá teszik azt a hívő, majdnem ellenséges magatartást, melyet a párttagok egy része *Benedek János*nak a Somló-ügyben tett interpellációjával szemben a képviselőházban tanúsítottak. Annak is híre járt, hogy a párt ma fog határozni az obstrukció további menete dolgában, amikor is kiderül majd, mi igaz a kompromisszum-hírekben s csakugyan megkezdik-e nemsokára a technikai obstrukciót.

Az értekezletről a párt a következő félhivatalos értesítést teszi közzé:

A párt a politikai helyzetet beszélt meg. Hosszas eszmecsere után, melyben részt vettek: *Barabás Béla*, *Justh Gyula*, *Rátkay László*, *Komjáthy Béla*, *Tóth János*, *Olay Lajos*, *Bedőházy János*, *Papp Elek*, *Molnár Ákos*, *Kubik Béla*, *Lukács Gyula*, *Rigó Ferenc* és *Kossuth Ferenc*, azon megállapodás történt, hogy a vitát egészen abban a mederben, mint eddig, és ugyanaval az erővel, nem fogó lelkesedéssel folytatni fogják. Ezután a vitarendező-bizottság tette meg je-

lentést s a párt elfogadta a bizottság amas előterjesztését, hogy minden esetleges kézen, a függetlenség párti tagokat három csoportra osztják s egyszerre 30 ember lesz jelen az üléseken helenként váltakozva, úgy, hogy minden turnus egy hétig dolgozzon és két hétig pihen. A párt tagjai orvólókban részesítették a vitarendező-bizottságot, amely a rábízott feladatnak mindenben megfeleltetés a párt a továbbiakban vitével is a vitarendező bizottságot bízta meg.

A felszólaló képviselők mindnyájan a leghevesebb küzdelem mellett voltak. Nemsoká azok, akik az indennit megobstruálásukat is követelték, hanem a higgadtabbak is, akik a múlt érekezetlen az indennit megobstruálás ellen voltak, most mind odanyilatkoztak, hogy a helyzet olyan, hogy a küzdelem feladni nem, hanem csak fokozni lehet.

A mi értesüléseink szerint az értekezleten több szónok megütöztött azon, hogy *Polónyi Géza*, aki nem is tagja a pártkörnek, már ma délelben, mintegy a párt nevében, bejelentette a Háznak a technikai obstrukció küszöbön álló megkezdését. Ezek a rekrimációk annyira hatásosak voltak az értekezletre, hogy az eddigi taktika változtatását, melyet *Polónyi* holnapra jelzett, még egyidőre elhalasztották. De elhatározták, hogy e hó folyamán mégis átternek a sűrűbb szavazatásokra, mert a párttagok kirendelt turnusainak meg kell könnyíteni a nehéz feladat teljesítését. A technikai obstrukció kifejezés az értekezlet egész folyamán nem hallatszott. De általános volt a vélemény, hogy a könnyítés csakis a szavazatások sűrű egymásutánját jelentheti. A felszólalók némelyike hangsúlyozta, hogy leszerelésről már csak azért sem lehet szó, mert a párt ezzel mindenféle gyanúsításnak tenni ki magát. Hír szerint *Kossuth Ferenc* a hó derekán a párt nevében nyilvános felszólítást fog a kormányhoz intézni, hogy tegyen valamely megnyugtató kijelentést. S ha ez nem következnék be, akkor kerülne a sor a küzdelem „megkönnyítésére“.

A vita lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

Barabás Béla a harcok még kiméletlenebb eszközökkel való folytatását javasolja. A kormány erőszakával szemben a kisebbség se legyen válogatos eszközeiben. Éles és zajos vitát kell indítani és próklamációt kell intézni a nemzethez, amely a válságos helyzetért az egész felelősséget a kormányra hárítja.

Tóth János a vitarendező-bizottság nevében javaslatokat tesz az obstrukció folytatására nézve. A pártnak mindig legyen együtt 30 tagja a Háznak. Az obstrukció vezettessék úgy, hogy az ellenzék ki ne fáradjon. Ezen túl csak egy szónok beszéljen naponta a napirendhez, a többi időt pedig üssék agyon szavazatokkal és a házszabályokban megengedett minden egyéb módon.

Justh Gyula két ízben is felszólalt. Őva inti a pártot a turbulens események rendezésétől, az erőszakától és a technikai obstrukciótól. A közvélemény rokonszenvét csakis úgy lehet megtartani, ha a párt komolyan folytatja a vitát és méltóságos érveléssel mutatja ki az ellenzék igazát. Ha ilyen vitában kimertül a párt ereje, akkor megszüntetheti a harcot azzal a kijelentéssel, hogy ereje utolsó oszloppjának fogytáig megtette kötelességét. De ha leterül arról az útról, önmagát és a nemzetet károsítja meg.

Komjáthy Béla hasonló szellemben nyilatkozik. A közvélemény rokonszenvét és a nemzet becsülését nem szabad semmiféle erőszakoskodással kockára tenni. A harcot folytatni kell, mert a párt sokkal inkább ment már előre, semhogy meg lehessen állnia.

Lukács Gyula kérdezi *Kossuth Ferencot*, igaz-e az a hír, hogy a kormány vele tárgyal oly irányban, hogy az indennit átérésztése esetén hajlandó a Házat feloszlatni. Egyébként úgy látja, hogy a kibontakozás akadályja nem a kormánynál, hanem a koronánál van.

Kossuth Ferenc kijelenti, hogy a kormány vele semmiféle irányban nem tárgyal. Az erre vonatkozó hírek merőben alaptalanok. Az ő véleménye az, hogy a harcot abbahagyni nem szabad, már csak azért sem, mert akadnának akik a pártot meggyanusítanák. E hó vége előtt még a párt részéről nyilvánosan fel kell szóítani a kormányt, nyilatkozzék, hogyan akarja a parlamenti feladatokat megoldani. Talán csak nem akar a kormány az év végéig az ex-lexben állani és aztán a jövő évben egyszerre két költségvetést tárgyalni. Ezt a képtelenséget a kormány nem akarhatja. Ha pedig nem akarja ezt, hát mondja meg, hogyan akarja a törvényhozást a zsákutcából kivezetni.

Ez volt nagyjában a vita lefolyása.

A borvám a bizottságban.

Budapest, június 5.

A képviselőház közgazdasági bizottsága ma folytatta a vámtarifa tárgyalását. Az itálók fontos csoportja került ma sorra és különösen a bor tételéről igen érdekes nyilatkozatok történtek a miniszterelnök részéről, aki egyúttal megfelelt arra a vádra is, amely a parlamenti állapotokért a felelősséget a kormányra hárítja. *Szell Kálmán* leplezetlen őszinteséggel mutatott rá az obstrukció ellenzék törvénytelen háromórásra és kijelentette, hogy bármilyen következzék, a többség jogait elkövetni nem engedti. Ez az erélyes kijelentés azoknak is szóhat, akik ma kompromisszum-hírek terjesztésében találták kedvüket.

A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délután 5 órakor *Nagy Ferenc* elnöklése alatt ülést tartott és folytatta a vámtarifa tárgyalását. A kormány részéről jelen voltak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Láng Lajos* és *Darányi Ignác* miniszterek, *gróf Wickenburg* és *Kiss Pál* államtitkárok, *Vargha* statisztikai hivatali igazgató, *Biró, Ottlyk Iván* és *Horváth* miniszteri tanácsosok, *Marsalkó* és *Róth* osztálytanácsosok, *Szánthó* és báró *Skerietz* miniszteri titkárok.

Az itálók csoportjánál folytatták a vitát. *Bedő Albert* előadó a javaslatot elfogadásra ajánlja. *Sándor Pál* indítványozza, hogy a 654. tételnél a törököt sorolják a csoportba és nagyobb vámot rójjanak rá, mert különösen borharmisításra használják. *Darányi Ignác* miniszter a beosztást bolygatni csak abban az esetben szeretné, ha változása egyáltalán sor kerülne. Ami a vámemelést illeti, figyelmeztet arra, hogy a török értéke kevés s ha a borral egyforma vámmal járjuk el, akkor a váma az értékhez képest 33-39% lesz. *Sándor Pál* a borharmisítás megakadályozása érdekében szükségesnek tartja, hogy indítványt a jegyzőkönyvbe felegetyék, de a bizottság mellőzte az indítványt.

A konyaknál *Molnár Ákos* csekélynek tartja a 200 korona vámot. Nekünk fejlesztenünk kell — mondja — a hazai konyakipart és előmozdítani a bortermelést, amiben egyik tényező a konyaknak nagyobb megadóztatása. Indítványozza, hogy a konyak vámját 350 koronára emeljék fel.

Darányi Ignác miniszter jelzi, hogy máris jelentékeny az emelés és 57 koronát tesz ki. Azt hiszi, hogy bizonyos határon túl nem helyes menni. Okos dolog a magyar termelés hangsúlyozása és propagálása, de nálunk értékes italainknak nincs elhelyezése, holott versenyehetünk a külföldi bármely termékével. — *Láng Lajos* miniszter megjegyzi, hogy a vámtarifa számot vet a szóba hozott érdekekkel. A konyakból jelentékeny kivitelünk van Ausztriába és az emelésért inkább elismerést vár, mintsem ekkora hidegséget. — *Weiss Berthold* a szeszcs folyadéknál arra utal, hogy Magyarország ebben a tekintetben hátrányosabb helyzetben van, mint Ausztria. Ausztria szesz-kivitelét mindenféleképpen támogatja. Azt kérde, hogy miért nem tehető ezt meg mi is? Indítványozza, hogy ebben a tekintetben a kormány tegye meg a szükséges intézkedéseket. — *Neumann Armin* abban is látja a szesz-kivitel csökkenését, mert Németországban óriási a burgonyaprodukción s hogy lehetetlen Németországgal konkurálni. — *Weiss Berthold* ezzel szemben állítja, hogy Ausztria kivitele emelkedett, míg Magyarországé hanyatott. A bizottság az indítványt fölveszi a jelentésre.

A borvám *Molnár Ákos* üdvözi a kormányt a magas vámról, ami által szakított a régi rendszerrel és a magyar borgazdaság támogatására sietett. Kötelességének tartja ebben a törekvésben a kormányt támogatni és buzdítani, hogy a kormány haladjon ebben az irányban tovább is. A kormány ez intézkedését az országban azért nem méltányolják, mert nem tudják, hogy a szerződések megkötésénél mi lesz a minimális váma? A miniszterelnök kijelentette, hogy lehetetlen a minimális tarifát megjelölni, mert a kezét nem kötheti meg. Helyes. De legalább itt a bizottságban mondja meg, hogy mily összegnél alább nem megy? Ekként szerez magának egy nagy közvéleményt, ami segítségére lehet a szerződések megkötésénél. Megnyugtatót kér ebben a tekintetben a kormánytól. Az olasz borvám-klausuláról nem beszél, miután azt helyesen elejtették. Olaszország retorziójától nincs mit tartanunk, tehát remélt, hogy a klauszua semmiféle formában nem fog jelentkezni, annál inkább, mert ellenkező esetben Franciaországgal is meggyűlnék a bajunk. Ugyanazon szempontból kéri a szerb határszéli tárgalom kedvezményének megszüntetését. Az áldatlan politikai helyzet megszüntetését sürgeti, amivel igen nagy szolgálót tesz az ország gazdasági életének.

Szell Kálmán miniszterelnök: *Molnár Ákos* kiindulási pontját helyesli, de a levont konzekvenciákat tulzottnak tartja. Jogunk van termelésünk védelmére, de csak addig a határig, ameddig érdekeink megengedik. A valóságos érdekek határain túl való védelem nemsoká felesleges, de határozottan káros is lehet. Nem ígérheti, de nem is akarja ígérni a szerződésekben a 60 koronás tarifát, mert az a bor általában értékéhez képest nem is igényli. Gazdasági politika berendezésénél pusztán a saját szempontjából egy ország sem indulhat ki. Képzél magának kisebb vámtételt is szerződések kötésénél. A borvám-klausulát sem tartja fenn a mostani formájában, de a szerződést Olaszországgal nem ejti el tulzott borvám miatt. Azon a határon alul semmiesetre sem száll, ahol már érdekeinket támadná. A számot, amelyig szerződéseknek lemegy, nem mondhatja meg, de ha-

tározott számot megmondani nem is helyes, mert ez a szerződési tárgyalást lehetetlenné teszi. Biztosíthat mindenkint, hogy a kormány a bortenemelés reális érdekait meg fogja védeni. Kijelenti, hogy Franciaország a szerb határforgalmi kedvezményből jogcímet nem tarthat, faraghatna az olasz borvámklauzuliából, de éppen azért mondta azt fel a kormány, hogy elejét vegye az ilyen jogcímeinek.

Ami az általános politikai helyzetet illeti, ő megszívleli Molnár Akos minden szavát. Tényleg a tarifa meg nem állapítása a szerződések megkötését akadályozná s ezzel nagy kár húrlana az országra. Ez így van, csak hogy erre már régen és elsőnek figyelmeztette az országot és parlamentet. A helyzet meg van, ám ha valaki az ember házázt felgújtja, kötelessége ugyan az oltás, de a felelősség azé, aki felgújtotta a házat. (Zajos helyeslés.) Itt az ellenzéken mulik minden, amely ezt a helyzetet teremtette. A kisebbség jogai megvannak, azokat respektálja is, de megvannak kötelességei is, többek között a többség akaratának respektálása. (Zajos helyeslés.) A kormányon és pártján nem mulik a helyzet szanalása, de ne álljon ennek útjában az ellenzék. Arra szóló nem kapható, hogy az ellenzék egy lojalis, törvényt respektáló kormány szemben az ország politikájának érvényesítésével az alkotmányos elveket romba döntse; ennek minden erejével ellentáll és következzék bármilyen meggyőződése szerint való kötelességet teljesíteni fogja. Ezeket viszont ő ajánlja Molnár Akos figyelmébe. Egyébként a tétel elfogadását kéri. (Zajos helyeslés.)

Láng Lajos miniszter megnyugtatta Molnár arra nézve, hogy a borkereskedelem érdekeit a kereskedelmi kormányzat a lehető támogatásban részesíti. — Darányi Ignác miniszter szintén hangsúlyozta, hogy előre megállapított számokkal kereskedelmi tárgyalásokba becsatlakozni nem lehet, mert amiként azt Molnár Akos legutóbbi képviselőházi beszédében nagyon helyesen és találóan mondta, dobbal veret jogui nem igen lehet. (Élénk derűlés.)

Szell Kálmán: Maradjunk meg az első okos szónál! (Zajos derűlés.)

Molnár Akos csak egészen bizalmas közlésben kérte a borvám minimális összegét: azt, amit beszédében mondott, fenntartja. A magas borvámot országos érdeklől kéri. Elhárítja pártjától a mai helyzetért a felelősséget.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy amiket ő mondott, azok csak védekezést képeztek Molnár támadásával szemben, mely a felelősséget a kormány vállára hártotta. A kormány az ország érdekében lépett fel a maga munkaprogramjával és programjának sorrendjével, amit éppen az országos érdekek szempontjából meg nem bolygathat. A kérdés lényege és a helyzetért a felelősség abban van, hogy az ellenzék dekretálja magát a többség jogaiba. Ha egy javaslat az ellenzéknek nem tetszik, abból nem következik, hogy az ellenzéknek joga legyen az alkotmányos rendet megbolygatnia. A házszabályok az ellenzék jogait a legmesszebbmenő módon védik. Azért történt ez, mert nem tették fel, hogy akadályon elvessék, amely a neki biztosított szólásjoggal visszaél. Az olyan parlamentáriszmus nem ér semmit, ahol a többség jogait elkövetik s erre az ő hozzájárulásával precedens a magyar parlament nem fog alkotni. Nem vádképpen mondta el ezeket, de védelemül Molnár Akos támadásával szemben. (Zajos helyeslés.)

A tételt megszavazták.

A pezsgőnél Neumann Árnin felhívja a kormány figyelmét azokra az indítványokra, amelyeket a tételre nézve a magyar iparosok szövetkezete azon irányban tett, hogy az elvámolás nem méterezésként, hanem palackonként történjék, maga a vámtétel pedig 150 koronáról 200 koronára emeltesse és a vámtétel arányában a palackok nagyságához képest reparációsassé. Ismerteti a szövetkezet indokait és kéri azokhoz képest a tétel fölemelését.

Molnár Akos támogatja Neumann óhaját annál is inkább, mert ma már a magyar pezsgőipar olyan magas fokon áll, hogy a védelem teljesen jogosult. Maguk a franciák is elismerték legutóbb a bécsi pársi automobil-verseny alkalmával, midőn Budapestre lerándult mintegy 40 francia előkelőség, és a nekik ez alkalommal bemutatott Törley-pezsgő kiállja a versenyt a francia pezsgővel. Fontos tehát ezen iparnak fejlesztése vámvédelem által való támogatása.

Darányi Ignác miniszter a maga részéről is elismeri a magyar pezsgőipar emelésének szükséges voltát, de vajjon a tulmagas, nagy vám mellett megmarad-e ezen iparnak a kívánatos további fejlődése? A megvámolás módja vámvámkelési kérdés, amelyvel a kormány szivesen foglalkozik. — Láng Lajos miniszter számítása szerint egy palackra 3 korona vám esik s így amit proponálnak, az nem nagy elérés a javaslattól. Amit egyébként felhoztak, azok legjava a végrehajtási utasításokra tartozik, ahol a kormány a lehető figyelmet fogja tanusítani érdekeinket illetőleg. — Sándor Pál szeretne volna a pezsgővámot a borvám arányában látni. Kéri a kormányt, hogy a szerződések megkötésénél a felvett vámot megtartsa.

Darányi Ignác miniszter konstatálja, hogy a

pezsgő és a bor váma teljesen arányban van. A bizottság a tételt változatlanul megszavazta. Ezenkívül etbarozta, hogy jelentésbe tevelsi a pezsgőnek nem a súly, hanem üveg szerinti való megvámolására vonatkozólag kifejezett óhaját.

A legközelebbi ülés kedden délután 5 óra-kor lesz.

A horvát állapotok.

Budapest, június 5.

Zágrádból jelentik, hogy a bán ma reggel odaérkezett. Az országgyűlés nemzeti pártjához tartozó képviselők délelőtt 11 órakor tanácskozást tartottak, amelyen a bán, a három osztályfőnök, Cseh miniszter és valamennyi főispán jelen voltak. Hosszas tanácskozás után az értekezlet egy épp oly lojalis, mint korrek határozatban állást foglalt az osztrák szlávok bujtogatásai ellen. Az erre vonatkozó határozat így hangzik:

A nemzeti párt, mely a horvát-szlávon királyság és a magyar királyság között kötött kiegyezés alapján áll, a jövőben is a leghatározottabban vissza fog utasítani minden kísérletet, mely a Szent István koronája országai között fennálló közjogi köteleket szándékozik zavarni, keletkezzék az ilyen kísérlet akár kül-, akár beföldön. A nemzeti párt minden alkotmányos eszközt fel fog használni arra nézve, hogy e királyságok jogai egy nemzeti, mint gazdasági téren sértetlenül maradjanak, miért is teljesen helyesli a horvát-szlavon képviselőknek ideirányuló tevékenységét a Szent István koronája alá tartozó országok országgyűlésében, valamint a horvát-szlavon regnitolaris küldöttség tevékenységét is. A nemzeti párt mélyen sajnálja a törvényes viszony érdekében, mely bennünket összeköt a magyar nemzettel, hogy a tények elferditésével és példátlan igazságtalossággal állami közösségünk kötelekén kívül álló képviselőket olyan lépések tételére félrevezetni, amelyek csak ezen viszonyok elhomályosítására alkalmasak, és végül azt reméli, hogy a bán övvel szemben ingathatatlan bizalommal viseltetik a nemzeti párt irányában és a tények ilyenét elferditésével szembe fog szállni, eredmények azok a sajtótól vagy más forrásból, annál is inkább, mert ezen lelkiismeretlen elferditések folytán az ország egyes részeiben a vidéki népesség közt zavargások idéztek elő. melyeket katonai hatalommal és rendkívül való eszközökkel kellett elnyomni, minek következtetésképpen a nép, mely már más szerencsétlenségek és csapások folytán ugyis szegény és tulterhel, óriási költségeket lesz kénytelen viselni.

Egy lap ma közli a zavargások eddigi statisztikáját, amely a következő adatokról számol be:

Meghaltak: Pasarics Iván földmives Zapreticsben, Kravajacs Juro földmives Krainovacban, Bartulics Imbro földmives Mihovljanban, Starcevic Nikola földmives Fuzineben, Vukovics Mijo Gracsinaban, Bartulics Misko földmives Mihovljanban, Hovjanecs Stefan földmives Zapreticsben. — Súlyosan megsebesültek: Vukovics Jakob és Petrekovics Stefan gracsinai földmivesek. Ezenkívül még sokan sebesültek meg, de ezeknek számát nem igen lehet megállapítani, amennyiben az illető hatóságok és hivatalok e tekintetben semmitfé felvilágosítást nem adnak. Zágrádban magában 450 embert tartóztatnak le, az egész Horvátországban pedig több mint kétezeret. Az elfogottak között vannak Pasarics, dr. Heimerl, Radics és Wilder hírlapírók is, valamint dr. Potocsnyak, dr. Srperina, dr. Lorkovics ügyvédek, Jemersics és Tomjanovic leszekészek; Susnyak, Sokrinjar segédlektészek, aztán Suhomel gyógy-szerész, akit azonban újabban szabadiábra helyeztek, Cupak és Dujak nagyiparosok, Korvacs és Bukseg szocialista agitátorok, Elegovics, Sevaovics, Kucsua, Rakos és Sanac joghallgatók, Hoescevar és Polic középiskolai tanulók. Állásától föjtággesztették s vizsgálati fogságba helyezték Trnski Kőrös-kerületbeli előjárót, hasonlóképp fölmentették hivatanuktól a brádi polgármestert, Dobrua városi szenátort, Mrzliak kerületi előjárót, Capulics kerületi bíró, Urbancics és Sijter adóhivatalnokokat, Kőrös és Buccari városokban statárium van, továbbá Vasradon, Zágrádban, valamint Eszekben és Bródban is kivételes törvényeket és intézkedéseket léptettek életbe. Az elmúlt hónapban 114 ellenzéki napilapot és három hetilapot konfiskáltak. 16 egyetemi hallgató veszttete el ösztöndíját, igen sokan pedig a tandíjmentességet.

A Reichsrathban.

Bécs, június 5.

A birodalmi-tanács ülésének jó részét ma ismét a horvát események foglalták le, amelyeket még mindig erősen igyekeznek felújítani a szláv pártok.

Ferocio és Bianchini képviselők és társaik sür-

gösségi indítványt nyújtottak be, amelyben felszólítják a kormányt, hogy:

1. közölje az igazi okát annak, miért nem nyerte ő felségénél audienciát a horvát és szlovén képviselők, mert a miniszterelnök utolsó beszédében elutasításra ninos indokolt;

2. felszólítja a kormányt, intézkedjék aziránt, hogy rendeljen el sürgős vizsgálatot a Laibachban május 24-ikéről 25-ikére virradó éjjeli előfordult kihágások felett.

Végül azt követelik, lépjen a kormány egyezésre a magyar kormánnyal aziránt, hogy a vám- és kereskedelmi szövetség által biztosított egyenlő berendezése és közigazgatása a posta- és táviradintézménynek ne tétessék illuzóriussá a két államfél egyikében sem azáltal, hogy a levéltitkot megsértik állandóan az által, hogy az Ausztriában feladott s Horvátországba címzett leveleket törvényes határozat nélkül felbontják.

Még egy interpellációt nyújtott be Susterzabó képviselő, amelynek tárgya az, hogy a hivatalos tudósítások, melyek a Laibachban történt zavargásokról írdtak, sérelmek Laibach szlovén lakosságára.

Borco sürgösségi indítványát megokolva erősen támadja a miniszterelnököt minapi beszédéről, melyben védelmébe vette a horvát bán és a horvát-országi eseményeket elferditve adta elő. A miniszterelnöknek az az elve, hogy nem avatkozhatik bele Magyarország belügyeibe, nem áthat meg, mert a horvátországi események beolvasással vannak a monárka véderéjére is és különben Magyarország 1867 óta egyetben sem tesz, mint külpolitikai tekintetben folyton beleavatkozok Ausztria belügyébe. Követeli, hogy a szláv nemzetiségekkel szemben az elővetett igazságtalanságokat végre jótárgya. A miniszterelnök Horvátországot egyszerűen magyar provinciának tekintti. Horvátország sohasem adott okot konfliktusra, mely alkalmas lett volna a két királyság államjogi egyesülésének gyengítésére. A mostani mozzamat csak gróf Khuen-Hédervary idézte elő. Magyarország nincs tekintettel a Horvátországgal kötött egyezésre és rája akarja erőszakolni a magyar nyelvet és lobogót. A horvát nép gazdaságilag tönkremegy, mert az ország minden jövedelmét Magyarország zsebei el. Pártja Horvátország ügyét azért teszi szóvá, hogy a parlament ingerenciára bírja, nem pedig azért, hogy vizsálat idézzen elő a monárka két fele közt. A horvátok nem a magyar népet gyűlölik, hanem a magyar kormányzati rendszert. Nem gondolnak a két nemzetet évszázadok óta összekötő politikai kapcsolatokra, de azt (hajtják, hogy távolítsanak el az ok a politikai és gazdasági intézmények, melyek az ország fejlődését akadályozzák. Ha ezt a kívánást teljesítik, rögtön meg fognak nyugodni a kedélyek, ha — nem. akkor tudják meg államtértaik, hogy a horvát nép inkább tönkremegy, mintsem rabzolgamunkát teljesít. (Tetszés a déiszavoknál és cseheknl.)

Körber miniszterelnök: Tisztelt képviselőház! A tárgyat sürgösségi indítványra vonatkozó meggyőzőzéstem illetőleg annál is inkább rövid lehetek, mert a dalmat tartománygyűlés horvát tagjaiból álló küldöttség azóta nyilvánosságra került nyilatkozataiból, melyek kizárólag Horvátország politikai állapotaival foglalkoznak, sőt a választóigra is kiterjeszkednek, beigazolódott az egész akció előjáró való első teletvésemnek helyessége. Miután a mai sürgösségi indítvány szerencsére esendesebb hangon van tartva és az által, hogy irásban és szóbelileg meg van indokolta, módomban áll az előfordult tényektől eltekintve, a sürgösségi indítványban foglalt követelésre szorítkoznom. Annál szivesebben részletesen azonnal a kormány álláspontját, mert szükségességnek tartom a tisztelt Ház idejét most már igen fontos ügyekre takarítani. (Helyeslés és ellenzés.) Feleletem a következő: A kormány sohasem áll a korona és a birodalmi gyűlésben képviselt királyságok és országokban lakó népek közé, míg hazai kérdésekről van szó és betartják az alkotmányos szabályokat. De mindig felelmi szavát, ha a magyar korona országgaival jogosan fennálló viszony jó tekintete. A két államfél — mely jobban egymásra vagon utalva, mint azt be akarják ismerni — között törvényesen szabályozott viszony annál kevésbé támadatik meg, mennél jobban megerősíti a zavaraitan lojalitas. Miután azonban semmi sem alkalmasabb a bizalmatlanság felkeltésére, mint a másik állam belső ügyeibe való beavatkozás, nem kétekedhetett a kormány egy pillanatra sem a kívánt audiencia meg nem engedtelésén. Így áll a dolog, ha igazolnunk kell magunkat az emittet audiencia kérdésében Ugyanezen okok akadályozzák a kormányt abban, hogy a Horvátországban állítólag előfordult, a magyar kormány által előidézett levéltitok-megsértés ügyében lépjen érintkezésbe a magyar királyi kormánnyal, mert nincs tudomásunk arról, hogy a magyar kormány helytelenül kezelte volna a vám- és kereskedelmi szerződés 18. §-át és azon szakaszban nem is jönnek tekintetbe törvényes vagy rendőri intézkedések. Ellenben kész vagyok a különben is megsürgött laibachi eseményekre vonatkozó vizsgálat eredményéről — 24—25-re viradó éjjeli eseményekről van szó — beszámolni a t. Háznak, minhelyt a vizsgálat és az ahhoz fűződő törvényes eljárás befejezést nyer. Legyen szabad csak meg egy személyes meggyőzőzést tennem.

Megengedem, hogy sok hibám van, de hogy viselkedésem provokáló, azt senki sem mondhatja. (Közbeszólások.) A közös hadsereget, közigazgatási hatóságokat és törvényeseket aaptalan dolgokkal támadatik meg. Ezen támadásokat visszautasítottam anélkül, hogy legkevésbé is más szónokok szenvedélyességére ragadtatom volna magam. (Helyeslés) Sőt még azt is határozottan kijelenttem, hogy értem a nemzeti ügytérterést. Ezen visszautasításra a hivatalosan megállapított tények kényszerítettek, mert — uram — a monárka tekintélyére nem közönyös, ha a külföldön sok emberbőlől és sebesítől szóló megségyentő híreket terjesztenek, amelyek a monárka te-

rletén is állítólag a hadsereg segítségével történtek, különösen ha a hírek belső tartalma téves. Adataimat az indítványozó uraknak is szívesen kellene fogadni, mintam a kormánynak megbízható források általi rendelkezésére. (Ellentmondás.) Mi annál is inkább befejeztünk tekintjük az ügyet, (Ellentmondás.) mert a monarchia innessé felén jakó horvát lakosság, a hozzám legújabbán ért hírek szerint, megtartja higgadt gondolkodását. Az egyes már ismert kihágásokon kívül semmi sem történt, ami aggódalmat kelthetne. A küldöttség tagjainak visszatérése sem adott alkalmat bármilyen tüntetésekre. (Ellentmondás.)

Bianchini: Szép dolog! Abcug Koerber!
Koerber miniszterelnök: Sokszor előfordult! (Élénk derűtlenség.)

Bianchini: Azt kiabálták: Éljen Horvátország! Abcug Koerber!

Koerber miniszterelnök: Ha ez önöknek örömet okoz, nekem nincs kifogásom ellene. (Élénk derűtlenség.) Azt hiszem nem kell külön kiemelnem az önmérséklet és egyenlőség, amely körül több dalmát tartománygyűlési képviselő egy felhívás útján jelentékeny érdemeket szerzett magának, örömmel üdvözlöm. Az állam érdekeinek ily tartózkodó magatartással bizonyára bőséggel szolgálhatunk. (Tetszés.)

Ezután Herold szólal föl. Pártja nevében biztositani óhajtja a horvátokat legmelegebb rokonszenvekről. Tagadja, hogy ebben az esetben egy más név ügyeibe való beavatkozásról van szó. A szónok volna az utolsó, aki Magyarországtól el akarná vitatni az állami önállóságra vonatkozó jogot. Az ő elvtársai mindig azon az állásponton voltak, hogy miként a cseh királyságnak teljes önállóságot követelnek, Magyarországnak is szívesen elismerik ezt a jogát. A horvátok jogos és szent harcot vívnak a Horvátországban uralkodó zsarnokság ellen. Az összes népeknek, a magyarokat sem véve ki, közösen kellene eljárniuk, hogy a zsarnokot, aki a horvát népet elnyomja, odaküldjék, ahova már régen való. A szónok végül az Északon és a Délen élő szlávok szolidaritásának ad kitejleszt. (Élénk tetszés és taps a csehek és délszlávok padjain.)

Pernerstorfer megjegyzi, hogy a szociáldemokraták elítélnék minden brutálitást, tekintet nélkül arra, hogy kitől ered és ki ellen irányul, és ezért rokonszenveket a horvátok felé fordul. Ezután a vitát berekesztették és vezérszónokká pro Bianchini választották meg.

Bianchini horvát nyelven kezdi beszédét. Németül folytatja, polemizál a miniszterelnökkel. Kritizálja a hivatalos jelentést, amely bizonyítja, hogy felültek a felhivatalos magyar hazugságoknak. A horvátok nem félnek a Koerber fenyegetéseitől, mert a jog és a törvény alapján állanak. A kormány azonban maga megsértette a jogot és a törvényt, mert a horvát és szlovén népet elzárta a koronától és a horvátok válasza az lesz: Filipinél találkozzunk! (Tetszés a délszlávok padjain.)

Herold tényleg helyreigazítása és **Pernerstorfer** válasza után következett a szavazás. Az indítvány első részére nézve, mely szerint a kiballgatás megtagadásának okait terjeszték elő, nem szavazták meg a sürgősséget. (Gyuvos közbeiktatások a radikális csehek részéről, mert a szociáldemokraták elhagyták a termet.) A második részre nézve, hogy a *laibachi szavargásokat visszaják meg*, elfogadták a sürgősséget, ellenben a harmadik pont tekintetében, amely a levél-titok megsértésére vonatkozik, elvetették a sürgősséget. Az indítvány második részét ezután érdemben, vita nélkül elfogadták és az ülést berekesztették. A legközelebbi ülés kedden lesz.

KÜLFÖLD

„Szervusz Brezina.” Ez a banális kuplé igazi osztrák izü vihart támasztott ma a Reichsrathban. Nem több és nem kevesebb történt ugyanis, csak annyit, hogy egy mosdatlan száju cseh képviselő rakoncátlan módon lepiszkolta a trónörökösét a miatt, hogy egy bécsi mulatóhelyen végig merre hallgatni, sőt még is tapsolta a népszerű nótát, amelyben, úgy látszik, nemzeti sérelmet lát a Szent Vencel népe. Súlyosbította ezt esetet az, hogy végighallgatta, sőt megtapsolta a sérelmes zenedarabot a trónörökös felesége is, aki pedig cseh grófnő volt. Ezt nem hagyhatta szó nélkül **Choc** ur, akinek az ízlését semmiesetre sem irigyeljük. A botrány, bécsi tudósításunk szerint, így történt:

Choc cseh radikális, hivalkozással egy bécsi lap tudósítására, kérdi az elnöktől, van-e tudomása arról, hogy **Ferenc Ferdinánd főherceg és neje a Venedig in Wienben megtapsolták a Szervusz Brezina kezdetű dalt, és hajlandó-e az elnök a miniszterelnöktől felkérni arra, hogy a főherceg eljárását, mely a cseh népet provokálja és sérti, megrovja.**

— Tudjuk nagyon jól — ugymond — hogy az, amit a trónörökösök beszélnek, hogy a cseh nép barátja, a valóságban nem felel meg. Tudjuk, hogy a cseh nép az ilyen bánásmódot nem érdemli meg, de azt is tudjuk, hogy Csehország egy habsburg-lotharingiai trónörökösétől, akár **Ferenc**, akár **Ferdinánd** legyen a neve, jót nem várhat, de még sokkal kevésbé várhat jót attól, amelyiknek a neve **Ferenc** és **Ferdinánd**. Az elnök: A szónokot a beszédében foglalt kifa-

kadásokért rendreutasítom. (Ellentmondás a cseh radikálisoknál.)

Presl: *Utassz rendre a trónörökösöt, hogy viselje magát tisztességesen!*

Ezután átérték a napirend többi részére, amelyről más helyen referálunk.

A Laterán kanonoka és a Vatikán. Loubet mint a francia köztársaság elnöke, mint francia államfő, egyszersmind a római Laterán-nak (az egész földkerekség anya-egyházának) tiszteletbeli kanonoka is. Ez a cím kijár minden francia államfőnek, legyen ez katolikus király, vagy istentagadó elnök, s ha meghal, a Lateránban fényes gyászistentiszteletet tartanak érte. Ezek után annál pikánsabb a köztársasági elnöknek s a pápának torzalkodása. Loubet elnök tudatta az olasz királlyal, hogy mindenesetre elmegye Rómába meglátogatni őt, még ha annak a veszedelmek teszi is ki magát, hogy a pápa nem fogadja. Csakis e formális nyilatkozat után jelentették be a francia kormánytól az olasz király párisi látogatását.

A római *Gazette del Popolo* szerint Loubet vatikáni látogatásának az ügye már rendezve van. Loubet egy éjszakát fog tölteni a vatikáni francia nagykövetségen s onnan indul másnap a Vatikánba. E jelentés helyességét azonban nagyon kétségbevonják. Hogy miben állapodtak meg, azt ezidőszentir a beavatottakon kívül nem tudja senki. *Rampolla* néma, mint a sir, a pápa soha nem érinti ezt a kínos ügyet, *Nisard* vatikáni francia nagykövet pedig azt mondja, hogy a tárgyalásokat nélküle folytatták s így ő sem tud semmit.

HIREK

Budapest, június 5.

— BUDAPESTI NAPLO. Május 31-ikén új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— József főherceg szemlelton. Sopronból táviratozták: *József* főherceg ma este Szombathelyről katonai kísérettel ideérkezett. A felbőgözött város közönsége a főherceget lelkes fogadtatásban részesítette. A pályaudvaron gróf *Szechenyi* Emil főispán és dr. *Toepfer* Kálmán polgármester üdvözölték, mire a főherceg igen szívesen szavakkal válaszolt. Bevonulásakor a fogadtatására megjelent nagyszámu közönség élénk megéljenozte.

— Az egyház köréből. A király *Jedlicska* Pál esztergomi kanonok és nagyszombati érseki helynöknek a Keresztelő Szent Jánosról nevezett vándorúdi címzetes prépostságot, *Schiffer* Ferenc pozsonyi kanonoknak pedig a Keresztelő Szent Jánosról nevezett bártai címzetes prépostságot adományozta.

— Klottid főhercegnő Bécsben. Bécsből jelentik, hogy *Klottid* főhercegnő tegnap este Alosutól odaérkezett.

— Bérnálás a Mátyas-templomban. A budavári koronázó Mátyas-templomban vasárnap, e hó 7-én délelőtt tíz órakor tartja meg a bérnálást dr. *Kohl* Medárd felszentelt püspök, a herceprimas megbízásából. Ez alkalommal az összes budai bérnálódnak földadja a püspök a szentséget.

— A reformátusok konventje. A reformátusok konventjének mai, harmadik napja a közigazgatási ügyek elintézésével telt el. A tanácskozáson báró *Bánffy* Dezső és *Kun* Bertalan püspök elnökölt. Az oktatásügyi bizottság előterjesztésének és a közigazgatási bizottság jelentésének tárgyalása után hosszabb vita keletkezett *Good* J. Jakab Pensylvániában élő református lelkész üdvözölésével kezdődött a beszámoló. *Good* elküldötte egyúttal az észak-amerikai református egyház zsinatának jegyzőkönyvét is, amely szerint az amerikai magyar reformátusok összeköttetésbe óhajtának lépni a magyarországi egyetemes egyházzal. A konvent *Degenfeld* József, *Bánffy* Dezső és tőkbe hozzászólása után elfogadta a közigazgatási bizottságnak azt a javaslatát hogy egy öttagny bizottságot alakítsanak, amely az amerikai testvérek szervezésének kérdését tanulmányozza s annak idején tgyen jelent. *Matheus* G. D., a presbiterianus rendszert követő egyházak szövetségének titkára szintén ízlészet átiratot az egyetemes egyházhoz. A konvent erre vonatkozólag elhatározta, hogy bizottságot küld ki és a szövetségnek jövő évi nagygyűlésén képviselnie fogja magát. A közjogi szakbizottság jelentését tudomásul vette a konvent és elhatározta, hogy ezennel az ülésekről szóló jegyzőkönyvekben a címezést (méltóságos, nagytiszteletű stb.) egyszerűsítés okából elhagyja. Végül még a misszió-szakbizottság jelentését hallgatták meg, amivel a tanácskozás véget ért. A konvent után tartotta évi közgyűlését a *Baldácsy-alap* kezelé-

sére kiküldött bizottság. A közgyűlés a számadásokat tudomásul vette, ezután megtartották a választást, amelynek eredménye ez: Elnök báró *Bánffy* Dezső lett. Jegyző: *Pertaly* Elek. Igazgatósági tagok: *Antal* Gábor püspök, *Vessprényi* János, *Horváth* Sándor, *Leszkáry* Gyula és *Bedő* Albert.

— Celsius. Rémülettől olvassa az ember néha, különösen külföldi újságokban, hogy ennek vagy annak az urnak ötven-hatvanfokos hidegben vagy az Egyenlítő alatti kánikulában hotvennyolcvanfokos melegben volt része. Ilyen ur például *Nansen*, aki írásában erről az elképzelhetetlen hidegről beszél. Azt hihetné az ember, hogy messziről jött ember, aki némi túlzást enged meg magának velünk szemben; pedig hát nem így áll a dolog. Igazat beszél — csakhogy Fahrenheit-féle hőmérő szerint. Mi ezt a hőmérőt egyáltalában nem használjuk, de azért nálunk is sok zavart okoz az, hogy kétféle hőmérőnk van s persze a jelentésekben, néha még a hivatalosakban is elfelejtik megírni azt, hogy melyiket használták. Hogy a jövőben ez ne történjék meg, a belügyminiszter elrendelte, hogy a hivatalokban ezután kizárólag Celsius-féle hőmérőket használjanak. A hivatalokból pedig remélhetőleg a nagyközönség közé is kimegy ez a modernebb hőmérő. A közönség tudnivalit ezidőszentir még mindig majdnem általánosan Reaumur-hőmérőt használ. A miniszter rendelete értelmében, ha elromlik a most használatban levő Reaumur-hőmérő valamelyik állami hivatalban, Celsiusot kell vásárolni helyette. — Ilyenformán azonban kissé lassan megy majd az átalakulás.

— A st.-louisi kiállítási biztos Budapestben. A st.-louisi kiállítás kiküldött biztos, *Wilbur Grider* Tamás, jelenleg Bécsben időzik és tárgyalásokat folytat a kültügyi és kereskedelemügyi miniszteriumokkal a st.-louisi kiállítás való részvétel ügyében. A kiállítás biztos Bécsből Budapestre jön és itt szintén tárgyalni fog a kereskedelemügyi miniszterrel, valamint az összes kereskedelmi kamarákkal az iránt, hogy Magyarország milyen módon vegyen részt a st.-louisi kiállításon.

— Versetz vendégek. *Versetz*ről táviratozták: A bécsi konzulakadémia hallgatói tegnap este tanárraik kíséretében ideérkeztek. A város nevében *Mark* tanácsos üdvözölte őket. Ma délelőtt az előkelőbb ipartelepeket és gyárakat tekintették meg. Dében a város vendégeit meg őket. Deután a rossz időjárás miatt a szőlő-telepek meglátogatása elmaradt. Este banket volt. A bécsi vendégek a reggeli vonattal Bázásra utaztak.

— Ungarisches Betyärenkleid. Nagyvárád egyik tisztviselője, *Sieher* Jenő, aki mellesleg tartalékos hadnagy is, állandóan magyar viseletben jár. Csizmában, csinos dolmányban, ami tudvalevőleg gyönyörű viselet, ha aravál ember hordja. A katonáknak azonban nem tetszett ez a ruha, de különösen nem annak a kapitányának, akinek a századában *Sieher* az egy éves önkéntesi esztendőjét szolgálta le. A százados ur nem is titkolta el az ellenszenvét a *Sieher* magyar ruhája ellenében s ahányszor csak találkozott a hivatalokkal, aki csak igen megelégelt a *Sieher* hadnagy a *köszöhdadseregben*, mindig nagy megvetéssel tette szóvá azt, hogy minek hordja ezt az *ungarisches Betyärenkleid*öt. Ez a durva és a hadseregben mindennel szemben, ami magyar, nagyon jellemző izléstelenség tudomására jutott egy nagyváradi újságírónak is, aki a lapjában megírta és alaposan meg is kritizálta azt a csak nálunk lehetséges vakmerőséget, hogy valami idegenből idevittetett katoná Magyarországon kelles közepén folytonosan durván inzultál egy magyar embert — a magyarsága miatt. A cikket *Sieher* nek rották föl katonáknál s bár ő kijelentette, hogy annak megírásában semmi része sem volt, megindították ellene a becstelenségi eljárását és meg is *fosztották a tiszti rangjától*. Így beszél el az esetet egy nagyváradi lap nyomán a *Magyar Szó* ma este megjelent száma. Hihetetlennek tetszik.

— Gyászmise Fenyvessy Ferencről. *Fenyvessy* Ferencnek, Veszprémmegyei elhunyt főispánjának lelkiudvéért ma tartották meg az engesztelő szent miseáldozatot a Ferencrendiek templomában. A templom feketével bevont szentélyében díszes ravalt emeltek. A rekvieimen előkező közönség jelent meg. A gyászborult család tagjain kívül ott voltak: Veszprémmegye nagy küldöttsége *Kolozsváry* József alispánnal és *Jánossy* Gusztáv püspökkel, Veszprém város küldöttsége *Szegelethy* polgármesterrel, Pápa város küldöttsége *Mészáros* Károly polgármesterrel és még egy osomó deputáció, amelyek a természetesen is résztvettek. A gyászmisét *Kiss* Arisztid háziönök mondotta.

— Iparostanulók kiállítása. A X-ik kerületben, a *Szent László*-téri iskolába járó mesterinasok munkáiból és rajzaiból a *Kőbányai* Kaszinó díszteremben június 14-ikén és 15-ikén kiállítást rendeznek, amelyet tizenegyedikén délelőtt tizenegy órától este nyolcig, tizenötödikén délelőtt tíz órától délután öt óráig lehet meglátogatni.

— **Az olmtüzi érsek Rómában.** Dr. Kohn olmtüzi hercegek ma kis kísérettel Rómába utazott, magával vivén egy római bankra szóló félmillió koronás utalványt. Ez a sok pénz valószínűleg engedélyt áldozat lesz a Vatikánban. Az érseket Róma már május elején felszólította, hogy a Vatikánban beszámoljon működéséről az elmúlt esztendőben, amely ellen sok panasz merült föl. Az érsek azonban hivatkozott arra, hogy halaszthatatlan dolgai miatt nem utazhat el rögtön. Pünkösd előtt erre egyenesen rendelt érkezett Rómából, hogy haladéktalanul induljon Rómába. Egidóban az érsek elutasításával Olmtüzből több irásos panaszt küldtek el Rómába. A panaszok azt követelik, hogy az apostoli kuria rögtön távolítsa el Kohn érseket az érseki székből. Kohn érsek valószínűleg csak néhány napig marad Rómában.

— **Lujza hercegnőről.** Ahány hírforrás, annyi-féle a Lujza hercegnőről szóló értesülés. Drezdából azt jelentik, hogy Lujza hercegnő kötelezte magát arra, hogy Givonnal többé soha semmiféle körülmények között nem érintkezik. Ezzel szemben György király és a trónörökös beleegyeztek, hogy az újszülött gyermek tízéves koráig a hercegnőnél maradjon. A fejedelmi regény e békés megoldását megcáfolja azonban egy müncheni tudósítás. E szerint a szóban forgó megegyezésből semmi sem igaz és Lujza hercegnő regénye még nem ért el befejezéséhez. A drezdai híresztelések mindenáron el akarják hitetni a világgal, hogy a hercegnő szánja-bánja büntét, minden pillanata vezeklés és a hit malasztjában keres vigasztalást. Lujza hercegnő gyónatatója érti a módját annak, hogy miképpen juthat minderösbé kegyébe a drezdai udvarnak. Azt sem a drezdai udvar kedvéért teszi a hercegnő, hogy Franciaországba vonul vissza a Roncau-kastélyba. Az az oka ez elhatározásnak, hogy a hercegnő számít a francia hatóságok védelmére, ha esetleg személyes szabadsága ellen támadnának. A francia kastélynak Vesaint-Viktor grófné a tulajdonosa, aki óriási hasznót remél fejedelmi bérlőjétől. A haszon nem is fog elmaradni, mert a drezdai udvar minden kényelmet biztosított a hercegnőnek. Onnét van az udvar e nagy készsége, mert a trónörökös Lindauba készül nyári tartózkodásra s természetesen ki akarják kerülni a lehetőséget: annak, hogy Lujza hercegnő találkozhassék véletlenül a trónörökösrel. Egyébként, akik a regény szálait nyomon kísérik, azt tartják, hogy még nagy szenzációk fogják az udvari romantikát tarkítani.

— **A nyiregyházi főkapitány.** A tomboló erkölcsösségnek védői közé csoportot föl a nyiregyházi főkapitány is, aki Rafael angyalaira szép piros nadrágoskát adna, hogy a jó és tisztas emberek ne botránkozzanak meg rajta. Az angyalokon azonban nem kezdte a főkapitány, hát elkezdte a kávéházi kaszírónkón a szociális reformot s kiadta a rendeletet, hogy ezentúl föltűnően ne öltözzenek, föltűnően ne sétáljanak, kihívólag ne viselkedjenek, színházban pedig csak erkélyre üljenek. Mikor így szerencsésen rájuk alkalmazta valamelyik szerzetesrend összes tiltalmát, végig nézett magán s így szól elégedetten: — No! Most lesz itt erkölcs! — E helyett egy levelet kapott a főkapitány azoktól a kávéházi kaszírónktól, akiket jónak látott ilyen csunya módon megsérteni. A levél elég kemény hangon utasítja vissza a főkapitány eljárását s van benne annyi önzéret, hogy egy vidéki moralpolicista legalább is gondolkodóba fog esni, hogy a közérkölos megőrzését nem úgy kell elkezdni, hogy először vérig sértjük azokat, akiknek joguk van arra, hogy a becsületükre képesek is lehessenek. A talpraesett levél különben így szól:

Tekintetes Főkapitány Ur!

Abból az alkalomból, hogy Ön a kávéházi kaszírónk ellen kiadott rendeletében a női becsületet megsértette, a kaszírónk egy kalap alá véve tisztességtelen perszónáknak minősíti s a mai világrendet negligálja, a privát életet is korlátok közé igyekszik szorítani, mi Nagyváradon működő kaszírónk felháborodásunkat, utálatunkat fejezzük ki Ön iránt egyrésztől, másrészt sajnálni tudjuk Nyiregyháza városát, hogy olyan korlátolt fel fogása, balga embert neveztek ki főkapitányává, ki hatáskörét tulépvé barbár és abszurd rendeleteket ad ki, szegénységi bizonyítványt adva agya működéséről.

Kelt Nagyvárad, 1903 június 3.

— **Tanítók köszönete.** A kiskunfélegyházi tanítók Dobák István h. igazgató vezetés alatt tegnap testületileg keresték fel Wassics Gyula közoktatásügyi minisztert és a fizetésük méltányos rendezésére engedélyezett magasabb államségélyt köszöntötték meg. A miniszter szívesen fogadta az alföldi tanítókat és reményt nyújtott nekik arra, hogy az állami tanítók fizetésének rendezése után a sorsuk ismét javulni fog. A tanítók a minisztertel Halász Ferenc és Kacsócs Mihály osztálytanácsosokhoz mentek és azoknak is köszönetet mondtak figyelmükért.

— **Egy öreg kereskedő ünneplése.** Fényes díszülés keretében ünnepelte ma este a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete tagtársát, Guttmann Mórt, akit 70 éves szolgálati jubileuma alkalmából az aranyéremkereszettel tüntetett ki a király. A virágokkal díszített egyesületi nagytermet zsúfolásig töltötte meg a közönség, melynek sorában a kereskedelmi világ kitünőségeit, igen nagy számmal voltak jelen. Képviselek voltak továbbá a Budapesti Kereskedelmi Testület, a Magyar Kereskedelmi Csarnok, az Országos Iparégyesület, a Fővárosi Kereskedői Egyesület, a Kereskedelmi Utazók Egyesülete, a Női tisztviselők orsz. egyesülete, a Kereskedelmi Segélyegylet. Jelen voltak azonkívül Abonyi Emil min. tanácsos, Csury Jenő miniszteri titkár, ruszti Rust Os kár, az ünnepelet főnöke, Müller Vilmos kir. keresk. tanácsos, Szávosty Alfonz, Auer Róbert főszedetánácsos stb. Márkus József főpolgármester édesanyja betegségével mentette ki magát. Az ünnepi ülést megnyitva, Zerkovits Emil egyesületi elnök lendületes szavakkal méltatta az ünnepeletnek hetvenéves munkásságát és lelkes ovációk közt tüzte föl az ünnepeletnek az érdemkereszett. Schlanger Mór a miniszteri leiratót olvasta fel. Lukács Jenő az egyesületi tagok, Lukács Ferenc a Rust-cég alkalmazottai, Auer Róbert az Utazók Egyesülete, Vidor Jenő a Magyar Kereskedelmi Csarnok nevében üdvözölték az ünnepelet, a legközebbi vidéki egyesület pedig táviratban. Abonyi Emil miniszteri tanácsos szívvel szavakkal köszöntötte az ünnepelet. A könnyekig megragadó jubilálás nevében Zerkovits Emil elnök mondott köszönetet a megjelenteknek, mire a mindvégig emelkedett hangulatu lelkes ünnepszeg véget ért.

— **Olvashatatlan aláírás.** Akad-e ember szép Magyarországon, aki valami hivatalos irás alatt el tudta olvasni annak az urnak az aláírását, aki azért az írásért felelős — s akit természetesen esetleg számadásra is kell vonni az aláírása miatt. Nem, ilyen ember nincs. A rendőrről nagy esetpátek alkalmával híven konstatalják, hogy leszedi a melléről a numerus sárgaréz-táblát s ezzel kibukik a felelősség alól, de hogy a postás az ajánlott levélről szóló elismervényt egy firkantással írja alá, az föl se tűnik senkinek. Pedig hát aláírás nélkül nem okmár az irás, hanem írka-fírka. Az aláírásban azonban megszoktuk már ezt a slendriánságot s máskülönben pedáns hivatalnokok is éppen csak odakaparnak valami krix-kraxot a papiros aljára, mikorra odáig jutnak az írásban. Ugy látszik, hogy ezt cselekszi a világ legpedánsabb népe, a német is. Ugy látszik azonban, hogy már nem sokáig. Mostanság tudniillik már szigorúan megkövetelik odaát mindenkitől a korrektt aláírást s ebben az akcióban jellemző és mulatságos kis történet az, amit a máskülönben nekünk laikusoknak nagyon is komoly *Jogtudományi Közleményben* olvassunk. Egy ügyvédet pénzbírsággal sújtott a bíróság, mert a beadott írásai alatt olvashatatlan volt az aláírás. Az ügyvéd föllebezett, és pedig nem azért, mintha nem ismerte volna el helyesnek a megbírságolást, hanem mert az a bíró, aki ebben a speciális ügyben ítél — szintén tökéletesen olvashatatlanul firkantotta oda az ítélet alá a nevét. Hol van akkor a joga ahoz, hogy büntessen? Mintha a tolvaj itélne a tolvaj felett. Mulatságos a dolog, de talán lesz valami komoly eredménye is. Az emberek nemesek a váltóra fogják olvashatón kiírni a nevüket ezután, hanem az okmányokra is. A németek, azután pedig a sorrend pontos betartásával — a magyarok is.

— **A berlini küldöttség Pétervárott.** Berlinből jelentik, hogy Kirschner főpolgármester egy újságírónak azt mondta, hogy Pétervárott mindig a párisi főpolgármester él tette. Ezt az orosz kormány határozta így el. A résztvevők többsége jobban hódott ugyan a franciáknak, de az illetékes orosz körök mégis jobban tüntették ki a németeket. Flehee belügyminiszter azt mondta Kirschnernek, hogy minden igyekezete arra irányul, hogy a Németországgal való jó viszonyt föntartsa.

— **Halálós.** A párisi osztrák-magyar kolóniát veszteség érte Hauser Lajos, a Hotel Bellevue tulajdonosának halálával. A közisztelenben álló és jóságáról ismert emberbarát, akinek szállodája a Párisban meglorduló magyarok jól ismerték, veje volt annak a Lionnak, aki a Hotel d'Espagne et de Hongrie-nak volt egykori birtokosa, ahol a magyar menekültek a szabadságharc leverése után laktak.

— **Egy bárónő öngyilkossági kísérlete.** Pozsonyból jelentik: A gátai kastélyban lakó tizenhét éves báró Lahirette Amália kisasszony tegnap öngyilkossági szándékból foszforatokat ivott. Szerencsére tettét idejekorán észrevették és hamarosan orvosi segítséget hívtak. Remélik, hogy a bárónő életét megmentik. A fiatal leány már három esztendővel ezelőtt is öngyilkosságot kísérelt meg; akkoriban egy pozsonyi nevelőintézetben volt, amelynek első emeletéről levetette magát. Egy arra baladó kéményseprő azonban elkapta, úgy hogy a bárónőnek az esés következtében nem történt semmi baja.

— **A szemtanuk.** Isten őrizzen tőlük. Ezt a kegyes jókívánságot voltaképpen a rendőrség rebegetheti el, amikor hosszu, hiábavaló hajszá után hazamegy pihenni a legénység is, meg a tiszt urak is — s szól a telefon és újra jelentkezik egy szemtanú. Amint tudniillik történnik valamely gyilkosság, rablás, lopás, egyszerre kibuknak a földből a szemtanuk, akik valami az esetle kapcsolatos mozzanatot a saját két látó szemükkel tapasztaltak meg. A személyleírás ráolvassák akárkire s érdekességük tudatában szaladnak a rendőrségre, hogy szörnű jóhiszeműséggel — félrevezessék azt a munkájában. Tessék csak figyelemmel kísérni például a mostani postalopás dolgában a szemtanuk szereplését. Mindenfelé látták már a tolvaj postáskocsist, mindenféle fölsírmerték a kukorica-nadrágról, mivelhogy az van a közönségben, hogy kukorica-nadrágban ugrott meg — s csomagot is láttak nála, amiben nyilvánvalóan a pénz sejtették meg és sietnek a Zrinyi-utcába — kiérdemelné a négyezer, illetőleg most már tízezer korona jutalmat. A rendőrség persze rohan, rohan Szent-Endrére, rohan a Tabánba, Czinkotára, Kőbányára, a posta automobillain rendőrszettek száguldanak erre-arra, detektivek lépik el a szemtanuk által megjelölt helyeket s találnak egy vándorleányt két tyukkál, aztán egy vasuti munkást, aztán egy órásmestert, aki ládikában a hóna alatt cepeli a szerszámait — s ezalatt a kocsis továbbbátál. Az ebadta szemtanui lehetetlenné teszik a rendőrség munkáját azzal, hogy az amugyse nagy apparátust tökéletesen elapózzák s hiábavaló utakra küldik és ha a posta csakugyan elveszít a kilencvennyolcezer koronáját, hát azt jórészen a szemtanuknak köszönheti. Azért meggondolandó kérdés az, hogy vajon helyénvaló-e, a vizsgálat érdekében való-e az, hogy jutalmat tűznek ki az olyan ember számára, aki nyomra vezet? — Mindenki nyomra akar vezetni és a sok nyom között elvész az igazi. — Etikailag persze szó se lehet arról, hogy valami szép volna az, hogy kopólkutját csinálnak az emberből és szaglászni küldik, holott ez nem a mi dolgunk, hanem kizárólag a rendőrség. Ezzel persze keveset törődik a rendőrség, hanem gondolkodóba kellene hogy essék a felett, hogy mennyiben van gyakorlati haszna a tolvajkeresésben a kilátásba helyezett jutalomnak. Annak a sok értéktelen értesülésnek, amelyvel elhalmozózik a rendőrséget abban a reményben, hogy hátha az ő kukoricanadrágos emberük volt az igazi s amit, ha már jön — nem lehet negligálni. S a sok szemtanu között, a szerte-szört rendőrség nagyon is megoszlott figyelmét könnyen kijátszva, odábbáll a tolvaj.

— **Talgetosz Amerikában.** A régi spártaiak a Talgetosz szikla áról dobtk le a gyöngye szervezett újszülötteket, mert a köztársaság védelmére erős, kemény férfiak kellették, s az állam nem tűrhetett oly koloncot, mely nem vehetett részt a védelemben. Ehhez hasonló szempont vezethette Michigan amerikai állam egyik szenátorát, Rodgers, aki a törvényhozó testületben azt a kegyetlen törvényjavaslatot terjesztette be, hogy a születésüktől fogva időtá gyermekeket öljék meg kloroformmal, ami fájdalom nélküli halált okoz. Az indítványt tanulmányozás céljából bizottsághoz utasították. Ha igaz ez a hír, akkor egy a rideg államérek alapján álló kegyetlen javaslattal van dolgunk. De nemcsak kegyetlen, hanem illogikus is és sok kérdést provokál. Az időtá gyermekeket mindjárt születésükkor meg akarja öletni Rodgers, ez a fenyegetéremelő szenátor? Egy újszülöttnél kétségtelenül lehet bizonyítani, hogy időtá? Vagy később akarja elpusztítani őket, mikor már meg lehet állapítani a hülyeségüket? De hiszen akkor oly szakaszt kell bevenni a büntetőtörvénykönyvbe, mely a gyilkosságok alól kiviszi e szerencsétlenek elpusztítását. S miért nem terjeszti ki törvényjavaslatát a derék szenátor ur a vakon, sántán, bönán születettekre is, nemkülönben azokra az aggastyán férfiakra és asszonyokra is, akik különféle humánus intézetekben tengődnek, szintén nem hasznos tagjai többé a társadalomnak s tisztára a felesleart szeretet kegyelméből élnek napjaikat. És miért nem terjeszti ki a gyógyíthatatlan betegségben érem óta ágyban fetrengők tízezeire is? Az ily borzalmak, kegyetlen intézkedés még Spártában is barbárság volt, pedig ott némiképp indokolta az állam védelme; de a 90 milliónyi lakosságú Amerikában még az is aucusapása a civilizációnak s még az is kétségbe-ejtheti az embert az emberi lélek nemesedését illetőleg, hogy ily vad gondolat egyáltalában megszületelhetett egy szenátornak, tehát a társadalom egyik oszlopának a kérges agyában.

— **Legett község.** Sopronból táviratozzák, hogy a Nagycenkekkel szomszédos Baz község a lángok martaléka lett. A tűz kitörésekor nagy vihar dühöngött s így oltásra gondolni se lehetett. A község száz háza közül 92 porrá égett. A katolikus templom tornya bedől, harangja lezuhant. Egy öregasszony és hat gyermek odaveszett.

— Alkohol és lélegzés. Míg az egész világon sorra keletkeznek az alkohollelenségek, addig az ezek indította mozgalmak mind nagyobb hullámokat vernek, addig a most Berlinben lefolyó vegyészeti kongresszuson *Stoklára Gyula* prágai tanár olyan előadást tartott, mely nagyban emeli fogja az alkohol-barátok mindjobban csüggedező énézetét. A tudós tanár azt bizonyította ugyanis, hogy az alkohol — mely a brémai alkohollelenségek kongresszus szerint nem tekinthető emberi tápszernak — a növényi és állati lélegzésnek a szénásv mellélt első terméke. Az emberi testnek minden szorvában, különösen a májban, az izmokban, a tüdőben stb.-ben olyan erjesztő anyagok vannak, melyek a testben képződött cukorfajokban alkoholikus erjedést idéznek elő. Ez az alkoholikus erjedés az alapja egy a növények, mint állatok és emberek lélegzésének. Így hát az alkohol az állati, tehát emberi testben is forrása az élet-energiának. Hogy alkohol élvezése azonban milyen mértékben járul hozzá az energia keletkezéséhez, azt a további kísérletek fogják megállapítani... Ha más semmi egyéb nem tűnnek ki ebből a felvilágosításból, mint hogy az állati és növényi testben teljesen azonosak a leglényegesebb életfolyamatok, már akkor is megérdemelné, hogy a tudósok behatóan foglalkozzanak vele. De kitűnik más is. Újabb bizonyosság nyújtja, hogy minden mérleg csak relatív értelemben az. Hogy az életnek és pusztulásnak közösek a forrása, hogy az élet és halál határai nem egy területen szorosan összejutnak. Bizonyos, hogy az alkohol bizonyos mértékben tul mérleg, mely rombol és öl; de másrészt olyan táplálója az életfolyamatnak, melylyel még sokat kell foglalkoznia a vegyészeti tudományoknak.

— Tűzkatasztrófa egy internátusban. Londonban tegnap éjjel kigyulladt a híres Elton-kollégium és a tűz csakhamar annyira elharapódzott, hogy minden kijáratot elzárt. A növendékek egy része derékalkjait és párnákat dobált ki az utcára az ablakokból s a második emeletről ráugráltak. De még így is sokan megsebesültek. Azok a növendékek, akiknek ablakai rúccsal voltak ellátva, nem bírták kifizetni a vasrudakat s *bennéglek a szobában.* Egy fiúnak akkor kapott az ágyába a tűz, amikor az még aludt, úgy hogy az ágyában szénmég égett. A tűz mind nagyobb arányokat öltött, mert a tűzoltóság csak félórával a tűz kitérés után érkezett meg. Csakis a növendékek bátor és férfias viselkedésének köszönhető, hogy még időben oda nem égett a kollégiumban. A királyi pár rögtön küldöttet menesztett a tűz színhelyére, hogy értesítse a történetekről.

— Nyilatkozat. A következő sorok közlésére kéretünk fel: A *Pester Lloyd* nyomán a *Budapesti Naplóban* egy hír jelent meg. *Vidéki szerkesztők lovagias ügye* címmel, melynek tendenciózus volta alkalmassá arra, hogy az ügyet nem ismerők előtt az én egyválságomat kétes színben tüntesse föl. Ezért kijelentem a következőket: Tény az, hogy egy — azóta már meg is szűnt — nagyszabeni hitelplában támadások jelentek meg — üzleti érdekből — ellenem melyekben én a tisztességes újságírás terrorizálását látván, sajtópárral feleltem. E szándékomat két főlkért barátom részrere kiállított nyilatkozattal helyesnek és korrektnek ismertem el annál is inkább, mert ez ügyre csakis a bíróság deríthet teljes világosságot. Az emhített hírből emlegetett kínos feltűnésből egy szó sem igaz. A *Nagyszabeni Magyar Polgári Kör* választam nékem egyhangulag bizalmat szavazott s a társadalom már napirendre tért az egész ügy fölött. Kijelentem még azt is, hogy minden további, személyre vonatkozó közlemény miatt haladéktalanul sajtópárral fogok indítani. *Budapest, 1936. június 5. Dr. Szécs Géza, tanár, a Nagyszabeni M. P. Kör és Szécsy Társaság titkára a Nagyszabeni M. Iparosifjúsági Egyesület tiszteletbeli elnöke.*

— Az amerikai árvízkatasztrófa. *New-Yorkból* jelentik: A kansas-cityi árvíz lassankint apadni kezd már. A kárt körülbelül 200 millió koronára becsülik. A Missourii folyam az árvíz következtében, úgy látszik, meg fogja változtatni irányát és ha ez csakugyan így történne, *Kansas-City* városa óriási ármentes terület-hess jutna, melynek értéke sok milliót képvisel. A város épületeinek legnagyobb része beomlott. Azt hiszik, hogy legalább ötszáz ember vesztette életét az árvízveszedelemben.

— Jégvárat. *Berzeviczkyról* jelent levelezőnk: Tegnap délelben dionagyasú jég esett mely nagy kárt okozott. A kertekben a gyümölcsöt, a mezőkön a terményeket elpusztította a jégcső.

— Öngyilkos hadnagy. *Ungvárdról* táviratozzák, hogy *Engelhaler* Ottó 66-ik gyalogezredbeli hadnagy ma reggel 5 órakor forgópisztolyjal felbélte magát és azonnal meghalt. Teltének oka még eddig ismeretlen.

— Halál egy szanatóriumban. *Özvegy Benedek* Endréné, egy járásbíró özvegye ma délután a Hermina-ut 45. szám alatt levő *Fazekas*-féle szanatóriumban hirtelen összeesett és meghalt. A hirtelen halál gyanus körülmények között következett be s ezért a rendőrség az ügyben megindította a vizsgálatot.

— Felségvédelmi ügyvéd. A trieszti *Piccolo* köni, hogy az államügyvétség felségvédelmi miatt perbe fogta dr. *Pasoli* ügyvédet, a trieszti kerékpáros-egyesület elnökét. Dr. *Pasoli* a vádirat szerint a felségvédelmet a kerékpáros-egyesület veronai kirándulása alkalmával követte el.

— Fuszított vihar. *Szécsy Géza* táviratozzák: *Toplicsán,* Maros-Tordavármegyében tegnap heves perorg tartó erős orkán dühöngött, mely több épületet megromgát. A vihar hatalmas jégzáró követte, amely a vetésekben nagy kárt tett. A Maros folyó és a mellék-patakok annyira megáradtak, hogy árvízveszélytől tartanak. A partokon vesztegelt tutajokat a megdagadt vizár több helyen magával sodorta. Szászrégenben ugyanebben az időben hatalmas záporos esett s a Maros folyó ott is lenyegelőleg megdagadt.

— Egy apa merénylete. *Bécsből* jelentik, hogy egy *Rupar* Károly nevű ótkiragyi mesterember ma délelőt erőlkösten merényletet követelt el tizenhatéves fogadó leánya ellen. A leány segítségért kiáltott s erre *Rupar* késél két szurást ejtett rajta s feleségét is veszedelmesen megsebesítette. Aztán harmadikemeleti lakásának alakából az utca közepére vetette magát. Mind a hármat a kórházba szállították.

— Vakmerő légtornászok. Az összes lapokat bejárta nemrégiben az a hír, hogy *D'Orville* testvérek, a vakmerő légtornászok *Ös-Budavárván* szerencsétlenül jártak. Súlyos balesetért, halálos szerencsétlenségről szóltak a hírek, pedig a merész légtornász testvérpárnak tulajdonképpen — semmi baja sem esett. Hogy ezt bebizonyítsák a vakmerő levegő-malabristák. Vasárnap, június 7-ikén délután és este újra megcsinálták páratlanul álló mutatványait a mecsot tornyáról kifeszített drótkötelen, amelyen egy csiga segítségével — foguknál tartva magukat — ereszkednek alá. A merész mutatvány élő cöfolata lesz az elterjedt álhíreknek s bebizonyítja annak, hogy a *yankee*-t értheti apró baleset, de soha meg nem adja magát.

— Kisipari mot rok kezelése. A Technológiai Iparmúzeum igazgatósága a múzeumban jelenleg kiállított kisipari benzín-, petróleum- és gőzmotorok megismeretelésére és okszériu kezelésüknek begyakorlására június 15-ikétől rövid tartamú tanfolyamokat rendez. Egy-egy tanfolyam tartama hat nap, a tanítás díjtalan. Beiratkozni lehet a múzeum irodájában (VIII. József-kört 6. szám) a hivatalos órák alatt naponként 9 órától 1-ig.

(x) **Ha ősszül a haja,** használja a *Stella*-vizet. Ára 2 K. Kapható egyedül *Zoltán* gyógytárában, *Budapest, V., Szabadság-tér.*

(x) **Okvetlenül vegyen Klotild-sorsjegyet,** mert már e héten tartatik meg a húzása. Az 60.000 korona összennyeremény és a nagy nyereséi esély igen ajánlatossá teszik a sorsjegyek vételét.

A testnevelés reformja.

Budapest, június 5.

A közoktatásügyi minisztériumban ma délután 5 órakor szaktanácskozomány volt, annak a kérdésnek megvitatása végett, vajjon indokolt-e egy külön testnevelési tanácsnak a felállítása és milyen irányban. Az értekezletet *Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter nyitotta meg hosszabb beszéd kíséretében. Hangzott a testnevelés ügyének fontosságát. Nyílt és őszinte nyilatkozatra kérte föl a megjelenteket. Hogy a tárgyalgosságot teljesen megővja, azért ő maga nem is akarja álláspontját precízizálni, bár tudja már, hogy mennyire mehet ő az ügyben.

Erre *Szécs István* előadó részletesen ismerleti a miniszter intencióit, amelyek: az iskolai testi nevelés, nemkülönben a tornatanítói képzés lehető leghelyesebb irányba terelése. Kiterjedne ez a testnedzésnek az iskolán kívül működő tényezőire is. A legelsőszörű az volna, ha meg lehetne azt a módot találni, amely mellett a kétféle tevékenység egy keretben volna elképzelhető, illetve megoldható. Mérlegeli aztán egy *testnevelési tanács* eshetősége szerepét, amely a nélkül, hogy a testnedzés fejlesztésére alakult egyesületek és szövetségek irányítására közvetlen befolyást gyakorolna etikai hatását mégis éreztetné. Közvetlen irányító szerepe tehát csak az iskolára volna, de külön a társadalomban szintén nem maradna befolyás nélkül.

Kovács Rezső, a *Tornaugy* szerkesztője köszönetet mond a miniszternek az eszme felkarolásáért és az érkezőlet összehívásáért. Szerinte egy önálló testnevelési tanácsra lenne szükség, amely teljesen függetlenül tudna a hozzáutalt ügyekben eljárni, és éppen azért szükséges az is, hogy annak hatásköre az iskolán túl is terjedjen.

Dr. *Findasz Ernő* szerint az iskolai testi nevelés külön tervezéssel gondozása helytelen, s hogy ennek a gondozásnak az országos közoktatási tanácsban kell megtörténnie, olyképp, hogy az előadó tanácsosok egyike képviselnie az iskolai testi nevelést, esetleg oly egyén, akit a miniszter egyuttal országos testnevelési felügyelővé is kinevezhetné.

Kemény Ferenc igazgató a tervezett tanács önállósága mellett emel szót. *Portelek László* szintén azt tartja, hogy a testnevelés irányítása az iskolán túl nem terjedhet, elegendő tehát ha a közoktatási tanácsban alakítatik. Önálló testület nem szükséges. — Ugyanígy értelemben szót *Ottó József* tornatanár. *Krasznay Ferenc* ország. képviselő szerelné, ha a magyar nép tréning-nép lenne s ezért demokratizálni óhajtaná a testi épség kultuszát. Ezért egy külön tanács

felállítás mellett van, amely véleményező és lemondányozó testület lenne. A hatóságokkal is érintkezésbe lépne és a városokat felszólíthatná, hogy játéktörök engedjenek át.

Wlassics Gyula kultuszminiszter ezzel szemben megjegyzi, hogy végre a kormány is lehet valamit ez ügyben és fel is szólította az összes városokat, hogy játéktörök engedjenek át. Közszönettel kell kijelentenie, hogy sok város már eleget is tett e felszólításnak, de sajnos, néhány város éppen nem tanusított e tekintetben áldozatkészséget. Bizvást reméli, hogy a testi nevelés elfogja szoktatni a fatalságot más kiaszpompásoktól. Ő maga is a szükséges intézkedéseket minél szélesebb körben szeretné megtenni, azonban megtanulta, hogy bármennyire ragaszkodik is eszméjéhez, mégis a körülményekkel meg kell alkuatni, s ezért igen szívesen rááll egy 25%-os egyezségre. Igen fog örülni, ha az első lépést megtehetjük és ezáltal az egész társadalom figyelmét a kérdésre ráterelhetjük. Az e térer jövőre is jelmerülő minden eszmét is kész szívesen felkarolni és reméli, hogy nemcsak a lehetséges lesz a további lépések megtevétele is, most azonban óvakodjunk a túlzásoktól. (Élénk helyeslés.)

Berzeviczy Albert, mint a memorandum egyik aláírója szólal föl, bár tudja, hogy a miniszter mostani érdekes nyilatkozata után nem igen sok újat mondhat. Ő maga részéről is mély köszönettel elismerést mond a miniszternek a tanácsosok összehívásáért. Ő az akitandó tanácsnak szélesebb körrel szeretne adni, mert úgy hiszi, hogy az az egyesületeknek is mintegy képviselője lenne. A tanács különbözőn összekötésben kell hogy maradjon a Közoktatási Tanácsossal egy a szervezet, mint a vezető személyek tekintetében is. Hama nem is oldható meg e kérdés a maga egészében, mindesetre vivmány az is, hogy a Közoktatási Tanács egy külön bizottságban a testnevelés tervszerűen és intenzívebben fog szabályozást ajérni. (Élénk helyeslés.)

Dr. *Juba Adolf,* *Kun Gyula* és *Nagy László* felszólalása után *Alexander Bernát* hangsúlyozza, hogy az iskolai nevelés ügyét a Közoktatásügyi Tanács kezéből kivenni nem lehet. A milyen dícséretes a miniszter nagyszabású koncepciója, épp oly kiemelendő az az óvatosság, amelylyel az iskola beletéretartozó kérdésekre nyul. A külön tanács veszélyes lenne, mert a testi nevelést az egyéb neveléstől elválasztani nem lehet. Több szónok nem jelentkezőn, *Wlassics Gyula* kultuszminiszter az értekezletet bezárta. Nagyon köszöni — ugymond — az igen érdekes felszólalásokat, amelyekből a koncepciókat le fogja vonni. Némelyek, úgy látszik, nem ismerik a Közoktatásügyi Tanács szervezetét és azt hiszik, hogy csakis annak bel- és kültagjai folyhatnak be az ügyek intézésére, amde a dolog nem így áll, mert a Közoktatásügyi Tanács behívhat kebelén kívül levő szakfeleket is. A miniszter azt hiszi, legelőszörűbb lesz, ha az iskola keretén nem megyünk túl, de ő maga is osztjuk abban a fellegásban, hogy az iskolával kiának majd az élére is. Meg fogja alkotni a szükséges szabályokat és amint esnek lehetőségek, ki fogja építeni a szervezetet. Közönséget mond különösen a memorandum aláírónak, akiknek tulajdonképpen a mai tanácskozás köszönhető. Biztosítja végül az értekezletet hogy bármily eszmét fognak is a jövőben megpendíteni, ő azt örömmel felkarolja és újra tanácskozás tárgyává teszi, mert ő maga is lelken viseli a testi nevelés ügyét Ismét megköszönve az értekezlet tagjainak táradazásokat, esti 7 órakor a tanácskozást bezárta.

Szent Vencel csödjé.

Budapest, június 5.

A prágai hírhedt *Szent Vencel előlegezési pénztár* ma majd hogy csödbe nem került. De anélkül is ezer meg ezer jámbor katolikus hívőt döntött nyomorba, akik megtakarított filléreiket e klerikális együlethez vitték, az egyedül üdvözítő egyházban való vakhitükben.

Ha valahol tönkremegy egy kis munkásfogyasztási-szövetkezet, melyet halálra hajszoznak, akkor a klerikális saját nem tud eleget beszélni a szövetkezet gazdálkodásáról s egyetlen egyletnek a szerencsétlenségét felhasználják az egész munkáspárt ellen. Prágában azonban ez a szent egylet nem azért karcuolt el, mert balsors üldözte, mert ellenségei folyton ásták a sirját, hanem mert vezetői a tagok pénzt szétlopkodták, maitresseikkel egyetemben elherdálták s a tözsdén eljátszották. A *Szent Vencel* pénztár helyiségeiben *valóságos orgiákat üstek,* a pezsgő patakokban folyt, szóval a pap urak az énekesnőkkel és ballerinnákkal nagyon jól éltek. A pénz csak úgy öntözött mindentelől. Hogy is ne, mikor az egylet élén egy prelátus állt, *páter Drozd* pápai kamarás és teológiai professzor, akit egész Csehországban jól ismernek, mint Rómába való zárándoklatok kegyes szervezőjét. A táborkara szintén papokból áll, akik a népet, mint a csürhét, hajtották az egyletbe, hogy filléreiket az istennek tetsző célra föladózzák. Az egylet érdekében a *szécséken üstek propagandát* s a népet óva intették, nehogy a keresztény pénzt zsidó pénzintézetekbe vigye. Az egyletnek *140 pap tagja volt,* akik hallatlan agítációt üstek a szent cél érdekében. A „katolikus ügy“ valóban nagy támaszzal bírt bennük, mert évente sok tízezer forint juttott katolikus célokra. Az egylet házában ugyanis több klerikális egyesület kapott menedéket, a cseh katolikusok főközlönye, a *Katolické Listy* tetemes szubvenciót húzott a *Szent Vencelektől,* akinek a

Köztudomású, hogy az alábbiakban is számtalan röpírat és katholicus pamflet jelent meg.

Szóval a Szent Vencel-egyesület eminenter is kizárólag katholicus vállalat volt. S a katholicizmus derekasan kamatozott. A jámbor parasztok és kézművesek Szent Vencelhez fordították a pénzüket s a társaság pénztárai milliókat nyeltek el. *Páter Drozd és cimborái nem kevesebb mint kilenc millió koronát loptak el* s ez a díszes társaság harminc éven keresztül folytathatta üzemét, anélkül, hogy valaki is gyanakodni mert volna s valakinek is eszébe jutott volna az ellenőrzés. De hogy is juthatott volna, mikor oly jámbor egyházi férfiak álltak a vállalat élén. A választmányi ülések és közgyűlések nem voltak egyebek komédiáknál. A pápi ruha az elnököt megvédte minden gyanúsítástól s a tagok jámbor érzelme meghusított minden kritikát. De ki is lett volna oly istentelen, hogy ellenőrzés követelésével megsértsen oly férfit, aki pap, aki zárandokokat vezet Rómába, aki a legnagyobb katholicus intézetek egyikének a vezetője, aki magas egyházi méltóságok barátja! Az egyesület tagjai közt nem akadt egy sem, aki erre a sacilegiumra vállalkozott volna. A szocialistáknak kellett jönnök, akiknek tudvaleg nincsen istenük és nincs vallásuk s csakis a „banda“ lehetett elég vakmerő, fölfedezni a Szent Vencel-pénztár üzemét. Ha a *Pravo Lidu* nem léteznék, úgy páter Drozd talán még most is a klerikálisok egyik vezére lenne, aki az évek folyamán még egypár milliót vágna zsebre.

A Szent Vencel-pénztár ügye körülbelül egy éve húzódik s mindenféle mentőkísérlet után most is csak ott van, hol kezdelben. Pár százezer korona összegyűlt önkéntes adományokból, de még millió deficit marad, melyet senki nem akar fedezni. S ha esdőre kerülne a dolog, elszűnnek valamennyi tagnak a pénze, akik összes vagyonukkal felelősek. De honnan is pótolnák a szétlopkodott milliókat, mikor azok, akik segíthetnének, nem igen akaróznak mozogni. Cseh- és Morvaország duszagad egyházfejelméi, — *Skrtenky, Kohn*, nemkülönbön *Gruscha* rajtaülnek a kincsekre, a pápa pedig, akizhez segítségért folyamodtak, az illetőket nem is akarta fogadni. Pedig ez a négy hatalmas ur könnyen földözhetné az egész deficitet, s megmenthetné a végső nyomorúságtól ezt a derék klerikális intézetet, amelynek a tagjai közt *egy püspök, hét kanonok s száznál több pap van*. Valamennyien áldoztató a klerikális gazdálkodásnak, de egy-szerszind büntetésnek is.

A katholicus egyházjog még egyházi javak elidegenítését is megengedi, ha az *evidens utilitas ecclesiae*, az *urgens necessitas*, vagy a *christiana caritas* követeli. Itt pedig mind a három körülményre lehet hivatkozni, de valószínű, hogy az egyház hatalmasai várnak a legislegutolsó percig s ha a szent egyesület magától sehogyan sem képes kimászni a hinárból, akkor talán majd segítenek rajta. Mert a duszagad egyházfejelmek nagyon szeretnek a kincseiken ülni, dacára annak, hogy a földi kincs nagy akadály a menyországba jutásnak.

A Szent Vencel előlegezési pénztár állapota napról-napra szomorubb s mind kevesebb remény van arra, hogy a csődöt elkerülje. A pénztár bajainak orvoslására új szövetségeket alapítottak, a *Duverát*, hogy a cseh országos bank patronátusa alatt fokozatosan elégítse ki a hitelezőket. A kormány e célra 3 millió koronát juttatott a banknak, azzal a feltétellel, ha rábírja a hitelezőket, hogy követeléseik 50%-áról mondjanak le. Sokan meg is tették, de sokan vonatkozva s ezáltal akkora kellemetlenséget okoznak a vezetőségnek, hogy a prágai rendőrség már intézkedéseket tett a csőd elrendelésekor esetleg kitérő zavargások megakadályozására.

Tegnap a prágai törvényszék dr. *Kopetzki* orvos kérelmére elrendelte a Szent Vencel-pénztár ellen a végrehajtást 1800 korona hátrálékos összeg erejéig. (Az orvos 10.200 koronát már megkapott a követeléséből). Erről a pénztár kuraátörma tegnap délután 5 órakor értesült s a hír roppant izgatottságot keltett. A kuratórium két tagja nyomban fakkerbe vágta magát s dr. *Kopetzki*hez hajtatott, hogy kérvénynek a visszavonására bírják, de sikeretlenül. Este minden prágai lap azt hirdette, hogy a csőd elkerülhetetlen, mintán a kuratórium az erre vonatkozó kérvényt postán már elküldte a törvényszéknek. Késő este a pénztár tagjai ismét összegyűltek, mikor egyszerre csak megjelent köztük dr. *Kopetzki* megbízottja azzal a kijelentéssel, hogy *Kopetzki* a végrehajtási kérvényt visszavonta. A tisztas gyűléseket örömrivalgásban tört ki s azonnal intézkedett, hogy a csődöt kérés beadványt a földadó-vevény alapján a postáról visszakapja. Egyelőre tehát a csődöt megmenekült a szent pénztár s most a vezetői azon tanakodnak, hogy mint szánják a helyzetet. Azt remélik, hogy szánálva lesz, ha a betovóknek 25%-ot fizetnek vissza.

A nagy postalopás.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, június 5.

A főváros környékén mindenfelé látják az emberek *Micsinait*, a tolvaj postakocsist, Micsinai azonban még sincs sehol; eltűnt mintha elnyelte volna a föld. A detektívek és csendőrök, meg a lejeére kitért jutalomdíjra éhes emberek egész serege felkutatja a fővárost és környékét; a furlangos gazember azonban még sem kerül kézre. Ugy látszik, hogy ügyesen előkészített terv szerint dolgozott és menekül az ellopott pénzzel. A rendőrséghez a napnak ugyszólván minden második órájában érkezik jelentés, hogy *Micsinait* itt vagy ott látták s le is tartóztatták már helyette egypár embert, az igazi *Micsinai* meg ezalatt menekül a maga után, vagy pedig nyugodtan ül biztos rejtekhelyén.

(A nyomozás.)

Az éjszaka — mint megirtuk — Rákócshabáról érkezett távirat a rendőrséghez, hogy ott a határban egy *Micsinaihoz* hasonló ember járt s hóna alatt sárga papírosba csavart holmit vitt. *Paulik* főfelügyelő, *Kreosányi* detektívönök s egész sereg detektív sietett ki automobilon és kocsiokon Rákócshabára, keresni *Micsinait*. Ugy reggel nyolc óra tájban meg is találták a kérdéses idegent a kukoricaföldön, ahol egy fa alatt aund. Kiderült, hogy *Gruber* munkás, akit a felesége lelt Péczele utlakó rokonához. A sárga papírosban meg megöt csirkét találtak. Így hát ennek a vizsgálatnak meg lett eredménye.

Micsinai Mihály régen foglalkozott a lopás eszméjével. Jóbarátai, ismerősei előtt örökösen arról beszélt, hogy szeretne hirtelen meggazdagodni, vagy ur lenni, parancsolni az embereknek.

Amikor az egyik jóbarátja azt mondta neki, hogy nem lehet a már lopni semmit, a rendőrség hamar elfogja az embert, *Micsinai* to vaj-önérzettel felelte vissza:

— Nem ám annak, akik előt a rendőrség! Engem ugyan nem fogna el, tudom azt az egyet. Ha ezeket lopnák össze, sem szólnék meg a fővárosból. Itt maradnék, vagy a környéken tartózkodnék pár héttig. Mikor azután már minden elcsendesedik, hajóra ülök s meg se állnak Amerikáig. Hiszen itt nálunk Kispeszt és Erzsébetfalva között olyan könnyen el lehet bujni hogy soba akadnak rá az emberre.

Miskolczy detektívfelügyelő ma délelőt huszon-negy detektívtel, lovas- és gyalogos-rendőrökkel kiment Kispestre, azután Erzsébetfalva, mert a vizsgálat során telmerült bűnjelöltek esaknyvan az lehetett következtetni, hogy *Micsinai* e két község határában bujdosik. A nyomozás azonban egyáltalán nem vezetett eredményre.

Beck és *Volarits* detektívek, akik tegnap Apostagon nyomoztak a postalolvaj után, ma Virágpergőre utaztak, ahol sok ismerőse van *Micsinainak*. Detektívek utaztak Kishartára és Halastra is, ahol a tolvaj régebben kocskodott. *Beck* és *Volarits* detektívek érdekes dolgokat tudtak meg Apostagon *Micsinairól*. Tudvalegölve itt lakik az apja, *Micsinai* András, akitnek háza és pár hold földje is. Az öreg *Micsinai* elmondotta, hogy a fia kalandos természetű volt.

Fiatlabb korában szó nélkül othagyta a szülői házat és gyalog elment *Fiuméig*. Harom-négy hét múlva került csak vissza. Gonosz hajlamait különösen az utóbbi időben árulta el. Amikor *Keoskeméthy Győző* megszökött, valósággal dicsőítete a sikasztót. Megvásárolta a lapokat és azokból tanulmányozta a némilliósi tolvaj szokását. Mikor híre jött, hogy *Keoskeméthynek* sikerült kijutnia Amerikába, nagy örömmel hírdette:

— Úgyes fiu volt! Megérdemli a félmilliót.

Majd azon sopánkodott, hogy bár ő jutna olyan helyzetbe, hogy nagyobb összeget vihetne magával.

— Engem sem fogának el, tudom Istentem!

Mikor az édesanyja meghalt, pár száz koronát örökölt. Ebből az összegből 200 koronáért több térképet vásárolt. Megvette Amerika, Bulgária, Görögország, Magyarország és több külföldi állam térképét, amelyeket hónapokon át tanulmányozott. Apja azon fáradozott, hogy fiát gonosz hajlamáról leszkotassa. Amikor látta, hogy fia javíthatatlan, kitagadta és megtitkította, hogy a házába betegye a lábát.

Sok körülmény val arra hogy *Micsinai* jöelöre készült a nagy lopásra. Ma erre néve újabb adathoz jutott a rendőrség. *Micsinai* ugyanis fehér vitorlavászonnadrágot a Külső-Sorocsány ut. 76. szám alatt levő tisztifőnöktebe adta hogy keddre feltétlenül ki legyen tisztítva. A nadrág azonban kedden délelben még nem volt tisztá. *Micsinai* valósággal dühögött, majd 40 fillérel többlet igért, ha a nadrágot kitisztítva beküldik hozzá a póstára. A nadrág leherre mosva, gondosan kivasaiva, készen is lett öt órára és *Micsinai* megelégedetten fizette ki a borraolót.

Az Apostag környékén kintató detektívek olyan nyomokat találtak, amelyekből azt hiszik, hogy *Micsinai* Fejérmegye felé vette az útját. A nyomozást most kiterjesztették Fejérmegyére is. A nyomozást nagyon megkönnyítene, ha *Micsinainak* egy fényképét megtalálnák. Eddig azonban csak egy régi fényképet tudott szerezni a rendőrség, amely 14—16 esztendővel ezelőt készült. Azon még egészen gyerekes arca van a sikkasztónak. A rendőrség ezért ezt a fényképet nem is sokszorosította.

Ma reggel a *Szép Ilona* előtt állomásozó rendőrnél jelentkezett egy kocsmáros és elmondta, hogy tegnap délelőt kilenc óra tájban a budakeszi uton a kápolna közelében lévő Mély-ut környékén egy izzádó, fáradt embert látott egy fa alatt, akire *Micsinai*

személyleírása rállott. Fehér vászonnadrág, kékmeles kötény s fehér föltárt ingujjak voltak rajta. Kabátja mellette hevert a földön. Egy arra haladó embertől a hidegkuti-ut felől kérdőzködött. A rendőrség a nyomoztat a Zugligetre és Hidegkuti községre is kiterjesztette, mert nem lehetetlen, hogy ez az ember *Micsinai* volt.

(A körözés-levele.)

A tolvaj ellen a rendőrség öt nyelven fogalmazott körözés-levelet bocsátott ki. A körözés-levelet az összes külföldi hatóságoknak és kikötő-városoknak megküldötték. A körözvény magyar, német, francia, olasz és angol nyelven van megfogalmazva és így szól:

31794/1. k. IL 1903. *Megkötés. Micsinai* Mihály Magyarország, apostagi születésű, ágostai evangélikus vallású, budapesti postakocsis tolvaj hónap 3-ikán este félkilenc órakor ellopott egy feketeszínű vas-kazettát, amely 95.000 koronát tartalmazott. Ezer koronás száz koronás, ötven koronás papír-, husz koronás arany-, tíz koronás papír-, és tíz koronás arany-, öt kosonás, egy iornos és egy koronás pénzmekekben. Valószínű, hogy külföldre szökött és Amerikába igyekszik. Ellene bírói elotagó-parancs van kibocsátva, személyleírása következő: aacsony, zömök termetű, arca kerek, egészséges színű, haja barna, feltete léssült, bujsza szőke, sarjzadó, szakállatlan, jobb kezének középső ujján nincs köröm. Beszédében mindakét arcotlen gördör tamad s az s betűt sziszegve ejti ki. Beszél magyarul és németül. A nyomra vezető kétezer koronás, a tettes és a pénz kézrekerítője négyezer korona jutalomban részesül. Letartóztatását kérjük, Budapest, 1903. június 5. *Rudnay* Béla főkapitány.

(Epizódok.)

Éppen úgy, mint *Keoskeméthy Győzőt* és *Falkait*, *Micsinait* is mindenfelé látják a főváros környékén bolyongani s egész legendákörök támadnak körülötte. Az egyik hír szerint az erdőbe vette be magát, hogy üldözői figyelmét elkerülje, a másik szerint pedig a legnagyobb könnyelműséggel mutogatja magát és pénzládáját az emberek előtt. A rendőrség ma egész sereg táviratot és jelentést kapott *Micsinai* hol-létére vonatkozólag és bár minden intézkedést megtett azaz néve, hogy előghassa, késő éjjel meg érkezett semmiféle hír róla. A rendőrség természetesen kénytelen intézkedni minden egyes ilyen esetben s a folytonos szolgálat már-már kimeríti a detektíveket.

Kreosányi detektívönök ma délután éppen egy ilyen fejleletés alapján rászállt tartott a *Hidegkuti-ut* mentén eltorlult erdőszégen, mert arról szót a fejleletés, hogy *Micsinai* oda vonult be, hogy a rendőrség rá ne akadhasson. Este hét óráig tartott a razzia, de teljes eredménytelenséggel végződött. *Kreosányi* detektívönök meg is jegyezte a razzia után:

— Soba életemben nem láttam annyit fehér nadrágot, mint ma.

Micsinai ugyanis a vizsgálat adatai szerint fehér nadrágban tünt el.

Érdekes táviratot kapott a főkapitányság ma este *Isaszeghől*. Itt féltőltag a csendőrök letartóztatták *Micsinait*, de megszökött a kezük közül.

Egy ember jelentkezett ma délután a rendőrség-nél és elmondta, hogy ő a Normafa tájékán találkozott egy olyan kinevésű emberrel, amelynek *Micsinai* a személyleírás mondja. A postakocsisokéhoz hasonló bluz és fehér nadrág volt rajta. A pénzsládát is a hóna alatt hordozta és a Budakesz felé vezet őt íránt érdeklődött.

Egy *Temesvárról* érkezett távirat szerint *Micsinai* ma ott áitulazott. Reggel érkezett *Temesvárra* a személyvonat. Rajta volt az egyenruhája s a vasládát betette a ruhatarba. Délután jelentkezett a ladáért, kivette azt a ruhatarból és mire le akarták tartóztatni, odébb állt.

Szekesfehérváron is letartóztatták ma egy *ál-Micsinait*. Postaszolgái egyenruhában volt az illető. A vizsgálat során azután konstátáltak, hogy a letartóztatott ember nem *Micsinai*, hanem egy postaszolga, aki valami kisebbrendű sikkasztás elkövetése után szökött meg Budapestról.

Az este érkezett táviratokat a rendőrség azonnal közölte *Parkas* tanácsossal és *Bércsi* kapitánnyal, akik a szükséghez képest még az új folyamán megteszik a szükséges intézkedéseket.

(Az új levél.)

A postagazgatóság *Micsinai* szökéséből levonta a tanulságot és új rendet léptetett életbe a pénzkek összegyűjtésére vonatkozólag. Az új rend szerint a kocsist kísérő kézbesítő nem hagyhatja magára a postakocsit az után, hanem az erre a célra készíltendő villamoscsengővel becsenget a postaépületbe, ahonnan egy szolga és egy tisztviselő hozzák ki az érteket a kocsioz, amelyben azután elhelyezik azokat.

(Micsinai Zsámbeón.)

Zsámbeón községből ma éjszaka újabb távirat érkezett a főkapitánysághoz, amelyben azt adják hírül, hogy egy a Micsinai személyleírásának egészen megfelelő ember járt ma délután a községben. Az illető polgári ruhát viselt, amely azonban nagyon piszkos, sáros volt s arra vallott, hogy az ismeretlen az éjszakát valahol a szabad ég alatt töltötte. A községben ekkor már híre terjedt a nagy postalopásnak s gyanus szemmel nézték az ideget. Még pontosabbá vált akkor, amikor egy nagyobb bankóval akart fizetni, amit a kocsmáros fel se tudott váltani. Az idegen azután észrevette azt, hogy nem jó szemmel néznek rá, elment. A községbeli emberek csak azután fogták gyanuba, hogy alighanem Micsinai s jelentést tettek a dologról a csendőröknek, akik a fővárosi rendőrséget értesítették.

Bérczy Béla rendőrkapitány ma éjjel fél kettőkor megjelent a főkapitányságon és Zsámbeóról érkezett távirat alapján detektíveket küldött ki a községbe, akik most ott kutatják Micsinait. A detektívek két óra tájban indultak ki Zsámbeóra, s eljárásuknak reggel előtt aligha lesz valami eredménye.

Szervusz Brezina.

Choc cseh képviselő a Reichsrathban interpellált, mert Ferenc Ferdinánd trónörökös Venedigben a Grinzingereknél mulatott s a Servusz Brezinaét énekelte magának. Ime az interpelláció:

O tisztelt Reichsrath, a vérem remeg,
Mert felforralták a Grinzingerek,
Hű fia! Voralberg és Tirolnak.
Kik a bécsi Venedigben dalolnak,
S kiknél egy este, mondjuk vendég gyanánt
Megjelent főherceg Ferenc és Ferdinánd,
Ki bár igaz, hogy két név hordozója,
De egy személy és hosszú évek óta
Örökös a trónnak szép hazánkban...
Grinzingernél volt, két szememmel láttam...

Az elnök cseppet:
— Kérek csendet...

Az még semmi, hogy ő ott megjelent,
Mert, uraim, ez még mit sem jelent,
De az már szörnyen, szörnyen szomorú,
Ezért fog el a honfűs s ború,
Mert azt kívánta a főherceg úr,
Hogy énekeljék... jaja! szívembe szúr!
A csehek bécsi, ősmert gúnydalát:
A szervusz Brezina!

Nagy zaj, riadalom,
A jobb s baloldalon,
A lég is remeg,
Ugy bögnek a csehek.

Nos, ugyebár van ok zajongni mért,
E nóta izgat, bőszt... Ugy-e sért?...
Ez a cseh nemzet örök szegénye,
Minket gyaláz meg e hitvány zene.

Zsebkendőjét kezébe véve,
Bús honfűsnyel tölz szemébe,
Félig sóhajta, félig orron át,
Sohajta el a bús melódiát:

A cseh népet sok gyalázat,
Sok gond érte már
S ki tudja, hogy reája
Egy szebb kor is vár...
S minden bainak tetejébe
Most egy nóta jön,
Hogyha hallom, bizony isten,
Meg nem köszönöm.
Szervusz Brezina! így szól ez a dal,
Ó nagy ég, szörnyűség, mennyi már a baj!
Ha cseh hallja ezt, rögtön belehal,
Átkos Brezina, jaj, jaj, jaj...

A centrumon kacaj,
A cseh pártón jaj és zaj...

Koerber úr, a főherceget
Ezért feddte meg,
Ne dalolják ezt a nóta
A Grinzingerek.
A cseh népet megsérteni
Igy nem! nem lehet,
Ne hallgassák főhercegek
Ezt az éneket...
Szervusz, Brezina! így szól ez a dal,
Oh nagy ég, szörnyűség, mennyi már a baj,
Ha cseh hallja ezt, rögtön belehal,
Átkos Brezina! Jaj, jaj, jaj!...

Choc ur könnyei,
Kezdenek ömleni.

Ez az a nóta, amiért itten állok,
Ami miatt, igen! interpellálok,
S ami miatt, ha kell, hát a csehek.

Utolsó szálig mind elvérzenek,
Sok nagy keserves ment már a cseh át,
Nem tűrjük el a Szervusz Brezina!

N.

Interpellációk.

Rákosi Viktor országgyűlési képviselő a Magyar Királyi Operaház Wagner-aktusa dolgaiban interpellációt jelentett be a képviselőházban. Az interpellációt holnap adja elő.

(Színhely: a képviselőház folyosója. Két konzervatív politikus a sarokban tüve gondolkodik.)

Az egyik: Irigylem ezt a Rákosit. Mindig vannak interpellációs ötletei.

A másik: Csakugyan, mindig.

Az egyik: Találjunk ki mi is valami jót. Hadd teljék vele az idő.

A másik: Helyes. Találjunk ki! Kezdd el.

Az egyik (elkezdi): Interpelláció a belügyminiszterhez a vérkeringés egységessé tétele tárgyában.

A másik: Bocssás! meg, de ez nem jó.

Az egyik: Ez? Ez nem jó? Képzeld csak el, hogy ez megszünteti a forradalmakat. Nem lesznek többé szangvinikus emberek. Mindenki egyforma vérmérsékletű lesz.

A másik (tündödvé): Van benne valami. (Mosolyogva.) Kifünöz konzervatív politikai eszme! Helyes! Ird föl.

Az egyik (ölrja): Most te mondj egy jót.

A másik: Interpelláció a közoktatásügyi miniszterhez a Toricelli-féle légüres tér és a nehézkedés törvénye ellen.

Az egyik (bámúlattal): No halod! Ez nagyon jó. Hol váltél egyszerre ennyi ideát?

A másik (mosolyog): Ez semmi. Néha sokkal többet is kigondolok. Ebéd után nagyon jó ötleteim szoktak támadni. Ird tehát: a Toricelli...

Az egyik: Igazad van. Azt már csak még sem lehet túrni Magyarországon, hogy a nehézkedés törvénye éppen olyan legyen, mint Ausztriában.

A másik: Persze, hogy nem. Ezt meg kell szüntetni, ez nemzeti kötelesség. (nevet.) Majd meglátod, hogy mennyire fog ez tetszeni otthon. (Fölrja.)

Az egyik: Kettő már van. Mondj még egyet.

A másik: Várj csak! (Mélyen gondolkodik.) Ugy-e Wagner zenész volt? Persze. Természetes. Hát most átérünk az analógiákra: Interpelláció a küloldi verszlábak ellen, interpelláció a...

Az egyik (gyorsan): A széles eszetkezelés ellen az...
A másik (nagyon gyorsan): Az építészeti stílusok vámmentes behozatala ellen, a levegő nemzetközisége, a gázok szintelensége ellen.

Az egyik (gyorsan jegyzi): Helyes! Helyes! Azt fogom követelni, hogy a gázokat nemzeti színre fessék.

A másik (elkomolyodik): Te! Lehet az?

Az egyik: Nem, de az nem tesz semmit. A fő az, hogy hazafiásnak lássék az ember.

A másik: Helyes! Úgyes politikus vagy, azt meg kell hagyni. Tudsz még valamit?

Az egyik: Hogyne! Interpelláció a kereskedelmi miniszterhez az idő kerekének gyors forgása s az idő vastogának romboló hatása ellen. Minden rombolást meg kell szüntetni!

A másik (gyorsan jegyzi): Nagyon jó. Nagyon jó. Tovább!

Az egyik (hadarva): A kétszerkettő ellen, a Pithagorasi tantétel ellen, Galilei törvénye ellen, interpelláció te ellened, interpelláció én ellenem...

A másik (izzadva jegyzi): Interpelláció...

Az egyik: Interpelláció az interpelláció ellen...

FŐVÁROS

(*) Az összevont járásbíróóságok épülete. A pénzügyi és gazdasági bizottság ma délelőtti ülést tartott, amelyen a központosított járásbíróóságok épületének kérdését tárgyalták. Az igazságügyminiszter a Markó-Szemere, Honvéd- és Szalay-utcaik által határolt teleket kérte az új járásbíróóság épület céljára. A telekadó-bizottság nem javasolja a telek átengedését és azt ajánlja, kérjék től a minisztert, hogy megfelelőbb központi helyet jelöljön ki. Polányi Géza, Feléki Béla, Herczeg Péter, Heltai Ferenc, Preyer Hugó, Rósvölgyi Manó és Sigray Pál főlészalása után a bizottság elfogadta a telekadó-bizottságnak azt a javaslatát, hogy kérjék től a minisztert központi hely kivételére iránt, de egyúttal elfogadta Heltai indítványát is, hogy a központi városbáza Károlykörtü épületrészt engedje át a főváros.

(*) A vasuti pályaudvarok. A tanács nemrégiben leterjesztést intézett a kormányhoz, a melyben kitéjtette, mennyire hátráltatja a városrendezést az a körülmény, hogy a magyar államvasutak fővárosi területei meután a szabályozást nem lehet megállapítani s végrehajtani a pályau-

darvok rekonstrukciójának a függőben tartása miatt. Kérte a tanács, nyilatkozzék a kormány, mikorra várható az ügy megoldása. A belügyminiszter ma érkezett leiratában azt feleli, hogy a kereskedelemügyi miniszter közlése szerint ebben a kérdésben most még nem lehet határozni, sem pedig megjelölni az időt, amelyen belül döntés történehetik. A miniszter különben abban a véleményben van, hogy a szabályozás vonalát meg lehet már most állapítani, annak a szem előtt tartásával, hogy az államvasut területét a vasut megbővítésére teljesen szükséges lesz s azért konkritatannul meg kell hagyni. A kereskedelemügyi miniszter ebben az irányban fogja utasítani az államvasut igazgatóságát. Végül figyelemzteti a miniszter a tanácsot, hogy az építés vonalát akként állapítsa meg, hogy az épületek a vasuti és egyéb közijazalomnak a tárdályául ne legyenek.

(*) Az ö-budai előjáróság új épülete. A pénzügyi és gazdasági bizottság hozzaújartul ahhoz, hogy a III. kerületi (ö-budai) előjáróság részére új épületet emeljenek, 342.000 korona költséggel. Erre az összegre nézve kimutatta a pénzügyi tevedezetet a bizottság mai ülésén.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Nemzeti Színház. Tóvölgyi Margit ma másodszor lépett föl Stuart Mária címszerepében. Ez az alak magas talpazaton áll. Nevezetes, kiváló kvalitásokat követel attól, aki bemutatására vállalkozik. Szépség méltóság, nemes báj, a királynő fensége és a vértanú glóriája: ezeknek a sugarakkal kell igazó egységbe olvadniok, hogy Schillernek ez a tündöklő kreációja teljes illuziót adjon. A szépnak, a kiválónak, a tenségesnek ez a harmónikus benyomását a mai Stuart Mária nem érezette velem. Komolyságáról, ambiciójáról, értelmességéről ma is a legszebb bizonyítványt állította ki, de egyúttal azt is elárulta, hogy egyéniségének nincs elég súlya és érdekessége; művészele nem olyan kaliberű, hogy meggyőző sikerrel játszhatná minálunk a heroikus szerepök grandiózus alakjait. A közönség ma is nagy szimpatiával tapsolt a vendégszínésznek és a felvonások végén sokszor kihívta. Arra a brilláns tehetségre, aki arra lesz hivatva, hogy az új generáció élén haladjon és a most működő nagy művésznők örökébe lépjen: egyelőre még várakozniuk kell. (d. e.)

** Városligeti Nyári Színház. Szombaton a Madarász operett kerül színpadra, Katonáné Ottórné Aranka felléptével. Postás Mikát Feld Olga, a címszerepet Pintér Imre játssza. Vasárnap Gyöngyi Izis eljátsza a Goldstein Szémit. Virág Toncsi szerepében Gergely Gizella, a kolozsvári Nemzeti Színház volt primadonnája lép fel vendégként. Fedák Sári 1-én kezdi meg vendégjátékát a Loti ezredesiben.

** Paganini hegedűje megszólalt. Genza néhány nap előtt föltöltébb érdekes művészi eseménynek volt a színhelye. A városbáza vörös termében, ahol Paganini hegedűjét ereklyeként őrzik, a polgármester meghívására előkelő közönség jelent meg, hogy tanuja legyen, amint Hubermann Bronisláv, a kiváló hegedűvirtuóz, Paganini hangszerét megszólaltatja. Ismeretes, hogy az ördögös virtuóz a hegedűjét megörzés végett szülővárosának hagyta, Guarnerio del Ges remekét, amelyért néhány nap előtt egy amerikai szindikátus 100.000 dollárt kínált. A város a legnagyobb szorgossággal ügyel a drága kincsre és hogy minden bajtól megóvja, hármas szekrényt építteti a lalba. A hegedűt egy líraalku csiptető tartja, amely fölé üvegburra borul. M helyét Hubermann a terembe érkezett, a szokásos tanuk jelenlétében föltörék a pecsétet és a hangszert átadták Hubermannnak. Mindenekelőtt sok baja volt, míg a hegedűt rendbehozta. Új hurokat kellett felhuznia és a osavarrakkal bibelődnie. Végül Hubermann a hurokra illesztte a nyiretűt. Nagy csönd a teremben, a közönség pedig visszafojtott lélekzettel várakozik. A hang eleinte lakó, homályos, majd élénkül, egyre telibb lesz, egyre hatalmasabb, míg végül a virtuóz lelke diadalmasan át nem tör a régen halott hegedűt testén. Külföldös látvány: a hangszer, amely két emberöltő előtt lábba hozta az emberiséget, ismét megrezegteti az emberek szívét. A visszaemlékezés az ördögös hegedűre, a halottából föltámasztott hegedű, Hubermann művészi egyénisége magikus hatást gyakorolt a közönségre. Bach: Ciacconáját majd Schubert és Chopin kompozícióit végül Paganini: Lidéretancát játszotta Hubermann. Ezután a prefektus Garroni márk, majd a polgármester üdvözlő beszédet intézett Hubermannhoz, akit a közönség lelkesen ünnepelel.

** Gyermekelőadás. A Szász-féle elemi iskola növendékeivel tegnap délután az Urániában sikerült gyermekelőadást rendezett. Lukács Juliska Szász Irén igazgatónő szép prólógusát kedvesen adta elő. Több szavalt és énekszám után a Vadróza című látványos tündérrége került színpadra, melyben a gyermekek, különösen Bertrand Ella, Klein Erzsé és Kajary Annus meglepő ügyességgel játszottak és énekeltek. A szajos óvációkra az igazgatónőnek is meg kellett jelennie a lámpák előtt.

** Sirva vígadó János című 6 eredeti magyar dal jelent meg Hoós Nánostól Hoy Artur temesvári könyv- és zeneműkereskedő kiadásában. Az izléseien

kiállított fizetési ára 2 korona. Megrendelhető a kiadónál.

**** Szimfónia-hangverseny.** A Lukács-fürdő igazgatósága a nyári időnyre egy kiváló művészekből álló zenekart szerződött, mely *Wieschendorf* Henrik tanárnak, a M. Kir. Operabaz tagjainak vezetésével a gyönyörűen működik. A zenekar este 6 órától 10 óráig tart előadást, a szimfónia-hangversenyeken leginkább klasszikus darabok szerepelnek.

MŰVÉSZET

□ A Szent István-szobor átvétele. Az országos magyar képzőművészeti tanács a minap *Zsilinszky Mihály* államtitkár elnökletével szemlélt és ülést tartott *Strobl* Alajos szobrászatanár epreskerti műtermében s ez alkalommal elfogadta kivételre *Stroblnak* a Halászbástyára tervezett Szent István-szobor mintáját.

□ A Szalon nyári kiállítása. A művészvilág állandósítása érdekében megbonosított nyári kiállítást az idén is megtartja a Nemzeti Szalon. A kiállításon legjelesebb művészeink képeivel fog találkozni a közönség, főleg pedig a nyári szezon, alatt Budapesten keresztülutazó vidéki publikum, amennyiben többkevesebb művel szerepelnek: *Badits Ottó, Bruck Miksa, Grünwald Béla, Endrey, Glatz Oszkár, K. Kovács László, Greguss Imre, Gross Béla, Knopp Imre, Keményffy Jenő, Kárpáthy Roszó, Koszicz Jenő, Markó Ernő, Márk Lajos, Nádler Róbert, Nagy Vilmos, Nyilassy Sándor, Olgyay Ferenc, Förgy Gergely, Réthy István, Papp Gábor, Szlányi Lajos, Szenes Fülöp, Tölgyessy Oszkár, Tuul Odón, Thein Miksa, Thury Gyula, Telpy, Vajda Zsigmond;* míg a fiatalok közül *Pravolinszky, Csák, Jakobovits, Reinhardt, Kesztelyi, Horváth Andor* és *Gulassy* küldtek be új képeket. A kiállításra a grafikai kiállításnak anyagából is visszatartotta az igazgatóság a legjelesebb alkotásokat, úgy hogy a Szalon látogatói ezáltal két kiállítás anyagában gyönyörködhetnek. Az előrehaladt szezonra való tekintettel ünnepélyes vernissage nem lesz s így a közönség már e hó 7-én, vasárnap, reggel 9 órástól kezdve látogathatja a tárlatot a rendes 50 fillérenyi belépő-díj mellet.

□ **Isten keze.** *Rodin* francia mester, aki keresztülgez minden sablonon, fejteletjére állít minden szépséget elvet, (szépséget! beh gyönyörű egy szó!) oly szoborművet állított ki a berlini szecesszió mostani tárlatán, mely általános öltönyt kelt nemcsak Berlinben, de másutt is, hova ennek a műnek a reprodukcióját a képek lapok elvisszik. Ez a mű az „Isten keze.” Egy darab faragatlan márványtömbből hatalmas kéz nyúlik ki, mely a tenyerén kisebb márványtömböt tart s ebből most kezdenek kiformálódni az alakok. Egy emberpár van rajta keletkezésben. Az ember kigyűszörlőleg simul az asszony nyakához, az meg magához vonja az ember fejét s az ajkait csókolja. A kivétel a francia mestert a maga egész családát nagyágában mutatja. A kéz, egy valódi óriás kéz, erőteljesen van mintázva, főképp a hüvelykujj, ez az igazi szobrászati, a mintázásnál a legiőbb kellék. Ez a hüvelyk ujj méltó az istenhez, akinek egy egész világot kell mintázni a formátlan khaoszból. *Rodin* sokat tüpöngött a lét problémájára fölött. Nem elégedvén meg az élet ábrázolásával, a művészetnek új területét tárta föl, azt a misztikus varázssal teljes területet, mely az élet és a nem-élet megsejje közé esik. Itt is azt ábrázolja, hogy mint nyér formát lassankint a formátlan tömb, s szinte megleszi a teremtő alkotása közben, amint a formátlan anyagból kifejleszti az emberi szépséget. Az asszony, aki még alig született meg isten mintázó keze alatt, máris a férfijait keresi, jelezvén, hogy az első emberpár első tette a szerelem. Ez a mű annak a bizonyítéka, hogy *Rodin* nemcsak nagy szobrász, de nagy költő is.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A csongrádi választás.** *Szegedről* jelenték, hogy ma délelőtt hirdették ki az ítéletet az ismeretes csongrádi választásból kifolyólag dr. *Baross* János volt képviselő és több csongrádi választó ellen a polgárok választójának megsértése miatt a törvényszék által megindított perben. A törvényszék dr. *Baross* Jánost a vád alól felmentette, *Szlávik* János és *Fekete* Lajos kocsárosokat pedig pénzbüntetésre ítélte.

§§ **A titeli mandátum.** A Kuria második választási tanácsa, mint ismeretes, vizsgálót rendelt el *Jovanovics* István titeli országgyűlési képviselő mandátuma dolgában s azzal a szegedi királyi táblát bízták meg. *Jovanovics* képviselőt a kisebbségben maradt *Miloszavlevics* Milán pártja azzal vádozta, hogy *Vojnich* István választási elnök és *Thurszky* Pál külügyi elnök erőszakoskodása és terrorizmusa segítette a többséghez, valamint hogy etetőt, itatót, vesztetőt. *Deák* Péter táblai bírő befejezte a vizsgálatot s a helyszínén fölvetett jegyzőkönyveket beküldötte a Kuriahoz, ahová ma érkeztek meg. További tárgyalásra azonban nem fog a dolgot kerülni, mert a képviselők a petíciót visszavonták s így *Jovanovics*

mandátumát igazolni fogják. Ezzel a petícióval azután befejezték a közjogi perek tárgyalását, amelyek 1901 novemberében kezdődtek és csak most értek véget.

Nyiltér.

CRÁSZ. ÉS KIR. SZAB.

Pick testvérek

férfiszabók Budapest, V., Dorotya-u. 13., legújabb

angol ruhabérlet

mérték utáni megrendelések.

(Az e rovat alatt közöltöknek sem tartalmát, sem alakját nem felelő a szerkesztőség.)

SPORT

.. **Bécsi lövésznyek.** A derby előtt teljesen jelentéktelen és hihetetlenül szegényes a program, úgy, hogy alig egy két ló fog futni minden egyes utamban. Jelöltjeink:

- I. Pumas—Magyar.
- II. Fulvia—Rhodope.
- III. Marineur—Viribus unittis.
- IV. Mágnas—Vaga.
- V. Klara—Mínú.
- VI. Cserhát.
- VII. Maysi—Orgona.

TÁVIRATOK

Belgrád, június 6. *Sándor* király Cincár *Markovics* tábornok miniszterelnökhöz melegbangu kéziratot intézett, melyben rámutatva a választások eredményére, magasztalja a miniszterelnököt és a kormányt és elismerésnek jelölt a Nagy-Milos-rend nagykeresztjét adományozta.

A kiegyezés Ausztriában.

Bécs, június 5. Az osztrák vámbizottság tagjai közt az a vélemény nyilvánul, hogy kívánatos volna a függőben maradt vámtételeket egy hét leforgása alatt elintézni. A vámbizottságban az a terv merült fel, hogy néhány tekintélyes tagja a bizottságnak utazék *Budapestre* s ott személyes érintkezés útján hozzon létre megegyezést a függőben hagyott vámtételek tekintetében.

Az ifjú-csehek még nem határoztak affelől, hogy minő magatartást fognak követni a kiegyezéssel és a költségvetési provizóriummal szemben. A klub az utolsó pillanatban fog dönteni e részben.

A magyar bírósági végzések.

Bécs, június 5. A képviselőházban *Kocber* miniszterelnök válaszolt egy interpellációra, mely a magyar bírósági végzések kézbesítésére vonatkozott, hogy téves az interpellálónak az a feltevése, mintha a magyar kormányt valamely megállapodás kötelezné gondoskodni arról, hogy az Ausztriába küldött bírósági iratokhoz német fordítást mellékeljenek. Éppugy megfordítva, az osztrák hatóságok sem kötelesek magyar fordításokat mellékelni. Végül a miniszterelnök sajnálkozásal fejezte ki a felett, hogy az interpellátók szükségességnek tartották, hogy ez ügy megbeszélésébe sértő és gúnyolódó megjegyzéseket keverjenek a magyar nyelvűről, amire annál kevésbé volt ok, mert a magyar királyi kormányhatóságokkal való érintkezés szigorú viszonzossági alapon nyugszik.

A cár Rómában.

Róma, június 5. A képviselőházban *Morgari* (szocialista) kérde, vajjon megfelelő-e a valóságnak az orosz cár római látogatásáról szóló jelentés. *Baccelli* külügyi államtitkár kijelenti, hogy kétségtelen, hogy a Viktor Emánuel király által az orosz cárnál tett látogatást az utóbbi vissza fogja adni. Az orosz cár itt épp oly szívesen látott vendég lesz, amilyen az orosz király Pétervárt volt. De a látogatás pontos idejét még nem közölték. *Morgari* azt javasolja, hogy a szocialistáknak erre vonatkozólag egy nyilatkozatot kell tenniük. Az Olaszországba jött idegen uralkodókat ok minden ellenséges tüntetés nélkül fogadták, mert alkotmányos uralkodók voltak. De a cár látogatására, aki még nem adott alkotmányt pénekek, ez nem állana. (Félbeszakítások és zaj.) A szócnak azt mondja, hogy attól a perctől fogva, hogy az orosz cár látogatását bejelentették, le tartóztatások történtek. *Biancheri* elnök megint *Morgari* képviselőt és azt mondja, hogy az orosz nemzet boldog lesz, ha az orosz nép uralkodóját üdvözöl-

heti és Róma városa oly fogadtatásban fogja őt részvételi, amely méltó lesz az udvariasság híréhez, melynek a város örvend. (Élénk helyeslés.)

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 5. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatot búza tiszavidéki 8.25—8.70, weissenburgi 8.05—8.35, déli vasuti 7.80—8.15, rozs 7.10—7.25, pestvidéki 7.15—7.35, tengeri 6.65—6.80, zab 6.05—6.50 korona.

New-York, június 5. (Terménytöbbség.) (Zárulat.) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 11.50 (11.50), júniara 11.09 (11.16). Szeptemberre 10.02 (10.13), New-Orleansban helyben 11.15/16 (11.11/13). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 8.55 (8.55), Stand white Philadelphában 8.50 (8.50). Refined in Cases 10.50 (10.50). Credit Balances at Oil City 1.50 (1.50). — *Zsír:* Western steam 9.25 (9.25). Rohe és Brothers 9.20 (9.40). — *Tengeri irányzata engedő.* — *Juniusra* —, — (—, —). — *Juliusra* 56.1/2 (55.9/2). — *Szept-re* 54.1/2 (54.1/2). — *Búza* irányzata szabálytalan. Piros ősi helyben 85.1/2 (86.—). — *Juniusra* —, — (—, —). — *Jul-ra* 81.1/2 (81.1/2) — *Szept-re* 78.1/2 (78.1/2). — *Dec-re* 79.— (79.1/2). — *Gabona* szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávé:* iair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — *Juniusra* 3.65 (3.70). *Szept-re* 3.90 (4.—). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.10—3.20 (3.10—3.20), *Cukor:* 3.1/2 (3.1/2). *On:* 28.30—28.50 (28.75—28.92). *Bézs:* 14.75—15.— (14.75—14.87). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 5. (Terménytöbbség.) (Zárulat.) *Búza* irányzata szabálytalan. *Jun-ra* —, — (75.—). — *Juliusra* 75.1/2 (76.—). — *Tengeri* irányzata engedő. — *Jul-ra* 48.1/2 (48.1/2). — *Zsír:* *Jul-ra* 8.85 (8.80). *Okt-re* 8.92 (8.87). — *Szalonna* short clear 9.55 (9.98). — *Sertészs:* *Juliusra* 17.80 (17.25). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Alkony.

Az este jön. Megindulnak az árnyak!
És jöttükre
A víz tükre
Útját elzárja minden napugárnak.
Egy-egy még fönt a felhőrojtón áll...
Es a felhőkkel el, nyugatra szállnak,
Mig a vizekkel felő a homály.
Úz a napugárt... s az milliónyi
Kacsaringós,
Rengős-ringós
Rajzát megszűnik a tengerbe róni.
A víz felől szűke kód mezit
S ott lenn egy szurtos-lompos lazzaróni
A sziklapadról osztrigát feszít...

Balla Ignác.

+ **A pápa nemesi gárdája.** A pápa a napokban nemesi gárdájának minden tisztjét egy-egy díszes ezüstéremmel ajándékozta meg, a szolgálóban szerzett érdemek jutalmazásául. Ezt a nemesi gárdát jórészt volt katonatisztekkel sorozták. A parancsnok, aki mindig valamelyik római herceg (jelenleg *Rospigliosi* herceg), altábornagyai rangban van. A brigádfőnök, vagyis segédparancsnok a tábornoki rangot viseli. Nyolc tiszt következik ezután ezredesrangban, akiknek szerepe hasonlít ahhoz, amelyet más udvaroknál a szárnysegédek szoktak betölteni. Van azután a gárdának még öt őrnagy, negyvennyolc testőre, akik szolgálati évük számához képest kapitányi, illetőleg hadnagyai rangban vannak. A gárda, amelynek tiszte diszörséget állani és a pápa lakóhelyiségeire ügyelni, 1901-ben ünnepelte fennállásának századik évfordulóját.

+ **A milliómos gyermek játékszere.** A gyerekeknek éppen most van a kötélugrás szezonja, amely nagyon kedvelt játéka a kis fiúknak és lányoknak. Egy amerikai sokszoros milliómos nemrégiben olyan pompás ugrókötelt ajándékozott hat éves kis unokájának, amellyel valószínűleg nem dicsőkedhetik más gyerekek. Ennek az ugrókötélnek a fagyantui drágakövekkel díszített tömöranyagból vannak, a kötél magát olyan kenderből készítették, amelynek centiméterje három dollárba került. Az egész pompás játékszer kétezernyolcszáz márkába került. Most már csak az a kérdés, hogy az aranyfagyantus ugrókötél nagyobb élvezetet nyújt-e a gyerekeknek, mint más ugrókötél?

+ **Az orvos utóaja.** Párisban van egy utcája, a Rue de Mauberge amelyről el lehet mondani, hogy az orvosok utóaja. Ebben az utcában százegy ház van, hossza ezerháromszázhetven méter és harmincöt orvos lakik benne. Tehát, minden három házra és minden negyven méterre körülbelül egy orvos esik.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Vasutak bevétele. Az Osztrák-magyar államvasútársaság bevétele 4791.163 korona (+ 1506 korona). Helyreigazítási többlet januárról 94 252 korona. A Déli vasútársaság bevétele 8,956.834 korona (- 193.787 korona). Helyreigazítási többlet januárról 112.785 korona.

Szészárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 38.60 korona pénzben. 39.60 korona áruban. — Bécsben az irányzat lanyha. A kontingentál kész-áru 39.80 korona pénzben, 40.20 korona áruban.

Borjavásár. 1903. évi június hó 5-ikén. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás. Belöldi élő borju 1241 ar, leült borju — db, bécsi borju — db, — db, — db, növendékmarha 18 darab, bárány élő — darab, leült bárány — darab. — Árjegyzések. — Belöldi élő borju I. rendű 90—106 f.-ig, kivétele 108 f., II. rendű élő borjukért 78—88 f.-ig, I. kilónkint, leült borju I. r. — f.-ig, II. r. — f.-ig, — f.-ig, — f.-ig, I. kilónkint, levonás nélkül. Rugott borjukért 60—72 f.-ig. Növendékmarha 46 f.-től 43 f.-ig, I. r. — f.-ig, középmínőségű — f.-ig, alarendelt — f.-ig, I. k.-kint, Bárány élő — k., — k., leült bárány — k., kivételesen ár — k.-ig páronkint. — Az irányzat élénk, az árak 6—8 fillérrel kilogrammonkint emelkedtek.

Sertéskonsumvásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közvágóhid intézősége.) Június 5-ikén. Felhajtás: Zsirterés, egymint öreg I. rendű — kilogrammon felül — darab, II. rendű 280—350 kilogrammig — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyű 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig — darab. Összesen — darab. Hussterés egymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 250—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Felhajtás összege 767 darab, — darab süldő, előző napi maradvány 147 darab, 28 darab süldő. Összesen 914 darab, 28 darab süldő. Eladatot 892 darab sertés, 28 darab süldő. Maradvány 22 darab — darab süldő. A vásár irányzata élénk. — Az árak szilárdak. — Következő árak jegyeztettek: Zsirterés: Öreg I. r. 850 kgr.-on felül 90—100 fillérig, II. rendű 280—350 kilogrammig 90—100 fillérig, selejtelt 80—84 fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 96—103 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 88—100 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 78—88 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussterés: Nehéz 300 kilogrammon felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogrammig — fillérig, süldő: 94—100 fillérig, malac 40 kilogrammig — fillérig. Árak minden levonás nélkül, kilogrammonként, élősúlyban.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, június 5.

Szilárdan tartott árakon 18.000 métermáza buza került a forgalomba. Készáru 5 fillérrel emelkedett. Zab jegyzése alacsonyabb.

Tengeriben lanyha volt az irányzat.

Eladatok:

Buza. Tiszavideki: 1080 mm 81-5 k. 8 K. 27½ f., 300 mm. 81 k. 8 K. 2½ f., 100 mm. 80-6 k. 8 K. — f., 100 mm. 81 k. 8 K. — f., 100 mm. 79-3 k. 8 K. — f., 200 mm. 81 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 07½ f., felső 200 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 1250 mm. 79-5 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 400 mm. 79-5 k., 8 K. 07½ k.

Fegyermegyei: 810 mm. 80-5 k., 8 K. 15 f., 750 mm. 77 k. 7 K. 92½ f., 500 mm. 77 k. 7 K. 80 f.

Postmgyevidéki: 100 mm. 82 k. 8 K. 27½ f., 1180 mm. 77-3 k., 8 K.

Bácskai: 300 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 650 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 500 mm. 77½ k. 7 K. 92½ f.

Bajai: 2600 mm. 76-3 k. 7 K. 77½ f. **Ó-Becsei:** 1000 mm. 76-2 k. 8 K. 05 f. **Kulpni:** 1700 mm. 76-5 k. 7 K. 97½ f. **Zentai:** 1800 mm. 76-5 k. 8 K. — f.

Mind három hónapra. **Zab:** 100 mm. 5 k. 80 f., 100 mm. 5 K. 75 f., paritásra.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde s-akaisi szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint 50 kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramm-ár		Kiló	Kilogramm-ár	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavideki	70	7.79	7.80	79	7.95	8.00
	77	7.82	7.90	80	8.10	8.15
	78	7.85	7.95	81	8.10	8.20
Fegyermegyei	76	7.85	7.79	79	7.80	7.90
	77	7.85	7.76	80	7.80	8.10
	78	7.76	7.81	81	7.90	8.10
Postvidéki	78	7.85	7.79	79	7.80	7.90
	77	7.86	7.86	80	7.85	8.05
	78	7.76	7.81	81	8.15	8.15
Bácskai	76	7.69	7.65	79	7.80	8.10
	77	7.68	7.76	80	7.80	8.10
	78	7.80	7.85	81	8.10	8.10
Bácskai	76	7.65	7.80	79	7.80	8.10
	77	8.76	8.05	80	8.10	8.10
	78	7.90	8.10	81	8.10	8.10

Egyéb gabonafajták	Kiló	Kilogramm-ár	
		K-tól	K-ig
Buza	70-72	6.70	6.80
Arpa	60-67	6.90	6.10
Zab	38-46	6.10	6.20
Tengeri	38-46	6.05	6.05
Repe	38-46	6.20	6.45
Kalász	—	10.70	11.10
Kalász	—	0.70	0.70

A határdőzlet folyamán a következő kitések történtek:

Októberi buza 1903. : 7.57—7.58—7.56—7.63—7.62
 Októberi rozs 1903. : 6.54—6.51—6.54
 Októberi zab 1903 : 5.45—5.47—5.46
 Júliusi tengeri 1903. : 6.31—6.28—6.29
 Augusztusi tengeri 1903. 6.35—6.34
 Augusztusi repce 1903. ————

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

Októberi buza 1903. 7.31—7.63
 Októberi rozs 1903. 6.53—6.54
 Októberi zab 1903. 5.46—5.47
 Júliusi tengeri 1903. 6.28—6.29
 Augusztusi tengeri 1903. 6.33—6.34
 Augusztusi repce 1903. ————

Délián fél 5 órákor zárul:
 Októberi buza 1903. 7.62—7.63
 Októberi rozs 1903. 6.53—6.54
 Októberi zab 1903. 5.46—5.47
 Júliusi tengeri 1903. 6.27—6.28
 Augusztusi tengeri 1903. 6.33—6.34
 Repce augusztusra 1903. ————

A budapesti értéktözsde.

A mai tözsde üzletlenül zárult.

Értéktözsde. Osztrák Hitelrészvény 665.25—665.75, Magyar Hitelrészvény 732.—733.25. Leszámlítóbank részvény 452.—. Államvasút részvény 651.60 korona.

A déli tözsdén a következő értékekben volt forgalom: Aranyaradék 120.50—121.—. Koronajaradék prompt 99.50—99.60. Magyar Hitelbank részvény 732.50 733.—. Osztrák Hitelrészvény 666.25—666.25. Észak-Magyarországi Köszébánya részvény 186.—190.—. Magyar Asztal részvény 133.—135.—. Ganz-féle Vasöntőde részvény 2250.—2260.—. Rimamurányi Vasmű részvény 467.—468.50. Adria Hajózási részvény 451.—454.—. Közúti Vaspálya részvény 612.—613.—. Déli Vasút részvény 63.—. Államvasút részvény 632.—632.50. Cukoripar részvény 1625.—1628.— korona.

4 órákor zárul: Osztrák Hitelrészvény 665.—, Magyar hitelrészvény 733.—. Leszámlítóbank részvény —. Rimamurányi vasmű részvény —. Osztrák-magyar államvasúti részvény —. Közúti vasút részvény —. Városi villamos vasút részvény —. korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzlet árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár-folyamatok állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 42,—52,— korona, vörös aprószemű 42,—50,— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bősági — korona, középszemű 50,—54,— korona, nagy szemű 54,—58,— korona. Disznózsir: budapesti 69,—69.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki — korona, városi 4 darabos 57.50—58.— korona, 3 darabos 60.50—61.— korona, lisztes — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13,—14,— korona. 120 darabos — korona. 100 darabos 14.50—15.— korona, 85 darabos 16.25—16.50 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13,—13.50 korona, 100 darabos 13.75—14,— korona, 85 darabos 15.50—16.— korona. Szilva: slávoniai 18,—18.50 korona, szerbiai 16,—16.50 korona, azonnal való szállításra.

REGÉNY

Motta mester

— REGÉNY —

Írta: GIOVANNI VERGA

(37)

Mialatt a kanonok Motta mesterrel halkan beszélgettek, a jegyző elkezdett integetni a távolból. Margarone ur Canali füléhez hajolt.

A kikiáltó megszólalt:

— A községi földekre az utolsó ajánlat! Hat uncia holdankint!... Először!... Másodszor!...
 — Egy pillanatra, uraim! — vágott közbe Motta mester.

— Ki kezkesedik ez utolsó ajánlatért?

E kifakadásra mindenki eltávozta száját. Margarone ur végre így felelt:
 — Rubiera báró ajánlata... hm, hm!
 — Ugy van, uraim. Ki kezkesedik Rubiera báróért?

A jegyző rávetette magát Nini báróra, aki ugy hadonázott, mintha mindenkit le akarna kaszabolni. Poperito ugy viselkedett, mintha pofoncsapták volna. Még a kanonok is kétségbe volt esve. Margarone mazából kikelve hebegett:
 — Ki kezkesedik Rubiera báróért? Ki kezkesedik? — Hirtelen megváltoztatta hangját és tréfálóni kezdett. — Ki kezkesedik Rubiera báróért? Oh, oh, ez igazán jó!

Es sokan, hozzá hasonlóan, a hasukat fogták.
 — Ugy van, uraim, — válaszolt Motta mester rendíthetetlenül. — Ki kezkesedik érte? A vagyon az anyjé.

E szavakra elnémult a nevetés és Margarone ur megint dadogni kezdett. Az emberek ugy szorongtak az ajtóban, mintha színházban volnának. A kanonok, aki négy napos szakállban még sápadtabb volt, mint máskor, megrántotta társá-

nak kabátját. A jegyzővel sikerült falhoz szorítani a fiatal bárót, mialatt az a láрма közepette tovább dühöngött.

— A báró szava — szólalt meg végre Margarone ur — Rubiera báró szava többet ér, mint a maga pénze, tisztelt... tisztelt...

— Margarone ur, — vágott szavába amaz, megöri ve nyugalmát, tanúim vannak itt, hogy mindezt élő szóval megismételjük.

— Jól van, én nem bánom!... Irja, hogy Rubiera báró anyja nevében tette az ajánlatot.

— Nagyon jól van, — tette hozzá Motta mester. — Ha ugy van, írja azt is, hogy én hat uncia és tizenöt tarit ajánlok.

— Örült! Gyilkos! Istenkáromló! — ordított Motta Nunzio mester.

Verekedés támadt. A jegyző és Poperito kituszkolták az ajton a kezeivel hadonázó fiatal bárót, aki nem akart kimenni. A másik oldalon a kanonok rávetette magát Motta mesterre, szinte a térdére ülve, karjait nyaka köré fonva, halkan, kétségbeesott arccal, tüzes szavakkal, megesketve őt és megrázva a kabátja elejét, mintha megakarna őt, hogy észre térítse.

— Örültség!... Mibe ereszkedünk bele, kedves Motta ur?

— Ne féljen, kanonok. Megtettem számításaimat. Nem veszem el a fejemet.

Margarone ur már öt perce húzza a csengeőt, hogy vizet kapjon. Kollégái is kimerülten törülgették a verejüket arcukról. Csak Motta mester ült, mint egy kő, a helyén a pénzeszacskója mellett. A szomszédszobában uralkodó kavardásban hirtelen berontott Motta Nunzio mester, kimeredt szemekkel, reszkette a dühtől. Ősz haja égnek állott és mintha részeg volna, ugy védekezett veje Burgio ellen, aki vissza akarta rántani a kabátja ujjánál.

— Margarone ur... Az apa vagyok-e én, vagy sem? Parancsolok-e én, vagy sem?... Ha Geraldo fiam bolond!... Ha mindnyájunkat tönkre akar tenni!... Ez erőszak, Margarone ur!... Hívjátok a csendőröket!...

Az ajtóban állt Speranza, csecsemője a mellén, a haját tépte és ugy kiabált, mintha nyárson sütnék.

— Az Isten szent szerelméért! Az Isten szent szerelméért! — rimánkodott a kanonok, ide-oda futkosva.

— A hid pénze! Tönkre akar tenni! Ellen-sége saját apjának — ordított az öreg Motta.

— Talán a maga pénze, — kiabált a kanonok — nem a maga fiának vére. Nem a tulajdon munkájával szerelte-e?

Mindenki talpán állt és mindenki ordított. A legjobban Canali kiabált, hogy lecsillapítsa Rubiera Ninót. Zacco báró iszonyodva támaszkodott a falhoz, a kalapja a nyakába esett. A jegyző kisetett és egyszerre négy lépcsőt ugrott, hogy a bárónéhoz rohanjon. A lépcsőn kíváncsi emberek szorongtak, minden pillanatban más kíváncsiak érkeztek, a városágról kiballasztott láрма csodítotté össze őket. Motta Santo a piacról mutatott föl és mindenkinek elbeszélte testvérének eljárását. Még Sganzi asszony is megjelent a napernyőjével és kezét szemé elé tartva.

— Isten engem ugy segít! En hoztam őt a világra én pusztított ki a világból! — ordított az öreg Motta dühöngve.

— Helyet! Helyet! — hallatszott ki a tömegből.

Sganzi asszony szolgálja jelent meg, aki egy levélkét lobogtatott!

— Kanonok! kanonok ur!... Ez könyökével vájt magának utat.

— Rendben van, — mondá, miután elolvasta a levelet... Mondd meg Sganzi asszonynak, hogy rendben van és hogy azonnal tiszteletemet tessen.

A szolga ugyanazzal az üzenettel a másik terembe rohant. Ott csaknem agyonnyomták a tolongásban. A kanonoknak összetépék a reverendáját, mialatt a báró hintázta a lábnyait, hogy elolvassa a levelet.

(Folytatása következik.)

A bécsi értéktőzsde.

A mai ártózkodás a külföldi piacokról érkezett gyöngyöbbsé jelentések miatt tizetkedv nem mutatkozott, de dacára a csekély forgalomnak, az árfolyamok aránylag elég jól tartották magukat. Bányapapírok kissé gyöngültek. Az ellátás könnyen ment. A déli tőzsde megnyitáskor szilárd. A további forgalomban az árfolyamok alig változtak. Zárulat nyugodt.

Bécs, június 5. (Magyar értékek ártétele.) 4% os aranyjárdék 120.80. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegye 155.50 Magyar vasúti kölcsön ezüsten. — Magyar keleti vasúti állam kötvény. — Magyar lezártitók- és pénzváltókbank 480. — Rumunurányi vasútrészvény 469. — Magyar koronajárdék 99.40. 4% os magyar földterem. kötvény 98.75. Magyar hitelbank részvény 731.50. Magyar nyeregményi kölcsön sorsjegye 199.50. Kassa-oderbergi vasúti részvény. — Magyar keresk. bank. — Magyar kukoricap 1540. Bécs, június 5. (Osztrák értékek ártétele.) 4% os papírjárdék 100.35. 4% os osztr. aranyjárdék 120.80. 1890-os sorsjegye 153.60. Osztrák hitelsorsjegye 437. — Angol-osztrák bank. — Bécsi bankjegyek 433. — Osztrák-magyar bank 1638. Déli vasút 75. — Dumagózhajózási részvény 869. — Dohányrészvény 356. — Császári és királyi arany 11.29. Német bankváltók 117.20. 4% os ezüst járdék 100.55. Osztrák koronajárdék 100.85. 1864-iki sorsjegye 245. — Osztrák hitelintézet részvény 664.75. Unionbank 528. — Osztrák Landerbank 412.75. Osztrák-magyar államvasút 680.75. Elbavölgyi vasút 430. — Alpeai bányarészvény 379.25. 20 frank arany 19.07. Londoni váltó 239.70 Bécsi Tramway Lütt B. — Bécsi Tramway Lütt A. — Lupó kőhő 230. — Az irányzat kedvtelen.

Bécs, június 5. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a sárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 664.75. Magyar hitelrészvény 732. — Angol-Osztrák bank 275. — Bécsi bank egyesület 483.50. Union bank 528.50. Landerbank 413.35 Osztrák-magyar államvasút részvény 680.75. Déli vasút 75.50 Elbavölgyi vasút 431. — Északnyugati vasút részvény. — Dohányrészvény 356.50. Rumunurányi vasút 469.25. Alpeai bányarészvény 379.50. Májusi járdék 100.35. Magyar korona járdék 99.40. Jörök sorsjegye 123.25. Német birodalmi kárta 117.27—117.23. Napoleon'or 19.06.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 5. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde ma tizetletlen volt. A párisi és londoni tőzsdék szilárdasága a gyengébb New-York folytán hatás nélkül maradt. Török értékek élénkebb volt a forgalom, az árfolyamok emelkedtek. Belföldi járdékek gyöngyöbbsé. Canada New-Yorkra hagyadt. A második grában bányarészvények gyöngültek. Bankok nem egyöntetűek, a többi értékek változatlanok. Zárulatnál a bányarértékek szilárdok voltak. Magánkamatláb 3 1/2%.

Berlin, június 5. (Zárulás 4% os papírjárdék 100.35. 4% os osztrák aranyjárdék 103. — Elbavölgyi vasút — Magyar koronajárdék 100.10. Osztrák-magyar államvasút — Kassa-oderbergi vasút — Bécsi váltó 85.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön. — Alpeai bányarészvény — Disconto-Commandit 185.60. Általános villamosági Edison 182. — Gelsenkircheim 178. — Laura-kőhő 216.90 4% os ezüstjárdék 100.40. 4% os magyar arany járdék 101.90. Osztrák hitelrészvény 209.25. Déli vasút 13. — Károly-Lajos vasút — Orosz bankjegyek 216.25. 4% os új orosz kölcsön 98.50. Török dohányrészvény — Olasz járdék — Magyar hitelbank — Dynamit Trnsti 149.75. Harpeni 181.30. Az irányzat nyugodt.

Berlin, június 5. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom! 4% os magyar aranyjárdék 101.90. Magyar koronajárdék 103.10. Osztrák hitelrészvény 209.50. Osztrák-magyar államvasút 146.40. Déli vasút 13. — Északnyugati vasút — Elbavölgyi vasút — Orosz bankjegyek közpénz 216.20. Busehtiehradi — Orosz bankjegyek — (Ultimo.) Lombard — Páris, június 5. (Zárulás.) Osztrák-magyar államvasút — Új török konzol 31.92. Egyiptomi járdék 107.70. Osztrák Landerbank — Párisi bankrészvény 1128. — 3% os francia járdék 98.35. 4% spanyol járdék 90.77. 3% os új töröszthő járdék 98.47. Crédit foncier de France 6.90. Apesi bányarészvény — 4% os 1890. román kölcsön 90.95. Görög kölcsön 219.60. Váltó Olaszországra % 1'16 pari. Váltó Amsterdamra 205.50. Váltó Brüsszelle % 1/2. De Beers 544.50. Chartered 75.75. 5% belgár kölcsövény 429. — Magyar aranyjárdék 104.70. Déli vasút 81. — Váltó Londonra 251.75. Osztrák aranyjárdék — Jörök sorsjegye 131.25. Meridional vasút — 4% olasz járdék 104.10. Ottomankap 608 — 3 1/2% os francia járdék — Osztrák földterem-intézet 1327. Déli vasúti elsőbbségi kötvény 332. — 4% os 1898. román kölcsön 87.50. Dohányrészvény 388. — Váltó Bécsre 103.93. Váltó német piacokra 181.84. Ró 11.73. East Rand 187. — Randfontein 73. — Magyar Jelzálogbank 568. — Az irányzat szabálytalan. Frankfurt, június 5. (Zárulás.) 4% os papírjárdék 100.75. 4% os osztrák aranyjárdék 102.90. 4% os magyar aranyjárdék 102. — Osztrák hitelrészvény 202.10.

Osztrák-magyar államvasút 146.40. Északnyugati vasút — Rustiehradi vasút — Londoni váltó 204.22. Bécsi bankjegyek 433.50. Villamos részvény 128. — 3% os magyar aranyjárdék — 4% os ezüstjárdék 100.60. Osztrák koronajárdék 101. — Magyar koronajárdék 100.10. Osztrák-magyar bank 118. — Déli vasút részvény 17.10. Elbavölgyi vasút — Bécsi váltó 852.25 Párisi váltó 812.25. Unio bankrészvény — Alpeai bányarészvény 190. — Az irányzat nyugodt. Frankfurt, június 5. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok jánárta. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 209.10 Német bank — Disconto — Berlini kereskedelmi bank — Gelsenkircheim — Harpeni 181. — Laura-kőhő — Olasz járdék — Az irányzat csendes.

Hamburg, június 5. (Zárulás.) 4% os ezüstjárdék 100.40. 1890. sorsjegye 154.70. Déli vasút 16.30. 4% os Osztrák aranyjárdék 102.70. Osztrák hitelrészvény 209.20. Osztrák-magyar államvasút 146. — Olasz járdék 103.70. 4% os magyar aranyjárdék 103.40. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi osarnok jelentése.

Június 5. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A) Hízó sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felüli súlyban) 112—114 fillérig. Öreg könnyű (párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban) 120—122 fillérig. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 120—121 fillérig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szedeti: Nehéz (párónként 280 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (párónként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogrammon felüli súlyban) — fillérig. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogrammon felüli súlyban) 118—120 fillérig. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 116—118 fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 112—114 fillérig.

Sertésleltérszám 1903. június 3. napján volt kézeslet 46.759 darab. — 1903. június 4. napján felbajtott 143 darab. — 1903. június 4. napján elszállított 565 darab, 1903. június hó 5. napjára maradt kézesletben 46.337 darab.

Napirend.

Naptár. Szombat, június 6. — Római-katolikus: Norbert. — Protestáns: Norbert. — Görög-ortodox: (május 24.) Styl. Sim. — Zsidó: Sivan 11. Sabbath Nassa 1. P. — Nap két: 3 óra 49 percek. — Nyugszik: 7 óra 38 percek. — Hold két: 3 óra 53 percek délután. — Nyugszik: 1 óra 48 percek éjjel. A miniszterek nem fogadják. A képviselőház hármagya fogad délelőtt 11 óratól 12-ig. Nemzeti Múzeum. Képtár és néprajzi osztály (Csillag-utca 15. szám alatt). Nyitva van délelőtt 9 óratól délután 1 óráig. Muzéológiai Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) nyitva délelőtt 9-től 1 óráig. Földtani intézet múzeuma nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj 1 korona. Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig és délután 3 óratól este 8 óráig. Az aquinumi ártások és múzeum. Megtekinthetők egész nap. III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyérdekű vasút a Pálffy-térről. A földrajzi könyvtár (Károly-körút bejáratánál) nyitva van, közpénzre délelőtt 9—1-ig, vasár- és ünnepnapokon 9—12-ig. A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemeru-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 3-ig. Mentőegyesület helyisége a Markó- és Selym-utca sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig. Egyetemi füvészkert az ÜDÖI-uton délelőtt 7 óratól 12 óráig és d. u. 3 óratól 8 óráig. Állatkert a Városházban nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakosztály, tudakos-osztálya és keleti múzeum: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatásos órák, délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. Hazai termékek almozás kiállítása és kereskedelem-történet-gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az ipar-történetiség arisztokraták is eszközöl) a városi elöljárati oszárban (vasár és ünnepnapokon is) nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirándulások központi iktatározat-egye (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet közlése. Budapest, június 5. Hazánkban a tegnapi Nyugatról magindult eső kitörését az egész országra és az Aföld legnagyobb részén meghaladta a 20 mm-1, sőt egyes helyeken 40, 60 mm-nél nagyobb mennyiséget ért el. Így rendkívül sápor esett Szabadkán (98 mm), Halaosn (50 mm). De nemcsak az Aföldön, hanem szörványosnan az ország egyéb részén is előfordultak ilyen nagy záporok (Egerben 56 mm, Zágrábban 44 mm). Zivatarok főleg a déli megyékben voltak. A hőmérséklet az északi és nyugati részekben — ahol viharos szelek vannak — jelentősen csökkent.

Az északnyugati magas nyomás Közép-Európára nyomult, az olaszországi depresszió pedig a Balkán felé terjeszkedett. Európa a hőmérséklet általában csökkent. Jelenléte esőket jelentettek Ausztriából, Olaszországból és a Balkánról. Küldés: Változó, hűvös és szelges idő várható helyenkint — főleg az ország keleti felében — esővel vagy zivattal.

Vizállás.

Table with columns for location (Iza, Duna, Tisza, M-Sziget, etc.), date (Jun. 5, Jun. 6), and water level (m. 61.7, etc.).

Advertisement for 'BIBLYA ÉS BIBLIA' by DELITZSCH FRIGYES. Includes text about the Bible's importance and price: 'Ára 1 korona 20 fillér.'

Large advertisement for 'Seffer Antal BUDAPEST IV: KÁROLY-UTCZA'. Features an illustration of a tennis court and text: 'A LEGJABB NAGY... KÉPES ÁRJEJYÉK... MELY SZÁMTALAN ÚJ MAGYAR ÉS ANGOL JÁTEKOKAT TARTALMAZ. KIVÁTRRA BÉRMENYÉ.'

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szombat, 1908. június hó 6-án.
Dippel András vendégfellépével.

Siegfried.

A „Nibelung gyűrűje” című zene-dráma-trilógiájának III. kötetének első felvonása. Fordította Radó Antal.
Személyek:
Siegfried Dippel Altherich Takács
Mime Dálnoki Palfer Kornai
A vándor Beck Brühilda Diósiné
Erda Bartolucci Madárhang Payer M.
Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szombat, 1908. június hó 6-án.

Neró anyja.

Eredeti tragédia 5 felvonásban. Irtá Tardos Viktor.
Személyek:
Agrippina Jászai Vitélius Molnár
Neró Beregi Octavia Paulayné
Britannicus Dezso Poppa Hegyesi
Seneca Gál Octe V. Molnár
Burrus Szacsay János Györgyné
Pallas Gyenes Lucusta Fái Sz.
Narcissus Egressy Lucia Boér H.
Poliphem Póthessy Valeria Meszlényi
Otho Horváth Első halász Gabányi A.
Annictes Pálffy Második halász Czirányi I.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.
Szombat, 1908. június hó 6-án.

Dupont.

Bohózat 3 felvonásban. Irták Gavault és Berr. Fordította Góth Sándor.
Személyek:
Lopin Vendrei Florence Varsányi
Lucy Kertész Galipard Góth
Maurice Tanay Herczog Rostagni
Dupont Hegedűs Lariretténé Varga
Evariste Tapolczai Karmester Szerényi
Edgard Fenyvesi Maitre d'hotel Győző
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Szombat, 1908. június hó 6-án.

Rip van Winkle.

Regényes nagy operette 4 felvonásban. Irtá Mailhac Gille és Farné. Fordították Evva Lajos és Falk Rikárd. Zenejét szerzte Planquette Robert.
Személyek:
Derrick Solymosi Lisbeth Singhoffer
Adrien Magda Picky Szerdahelyi
Van der Bilt Korcs M. Jacintie Harmath
Noik Ujvári Hugon Rózsa
Katrina Kápolnai Szellem Kedrich
Rip van Winkle Raskó Törpe Dezsőfi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szombat, 1908. június hó 6-án.

A drótostót.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irtá Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenejét szerzte Lehár Ferenc.
Személyek:
Günther Boross Pfeifferkorn Sziklai
Mici Kornai Zeuszka Szentgyörgyi
Jankó Rubos Milos Ráthonyi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.
Szombat, 1908. június hó 6-án.

Erizzo

Átváltozó művész vendégfellépés.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

FÓVAROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Szombat, 1908. június hó 6-án.

Klo-Klo.

Énekes bohózat 4 felvonásban.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VAROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.
Szombat, 1908. június hó 6-án.

A madarász.

Operett 3 felvonásban. Zenejét szerzte Zeller K.
Kezdeté 7 órakor.

Szépitőszér
A Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, bőrhátrát, (mitesszer) stb. és az arcnak friss üd esztét. fiatalosodó kölcsönöz. 1 üveg ára 2 k.
Ehhez ugorkaszappan 1 kor., poudre 2 kor.
Kapható minden gyógyszerboltban. Főraktár: Budapest: Torók József gyógyszerárban, Király-u. 12 és Andrássy-n. 28.

FRANCIA GUMMI
a legfinomabb különlegességek, legelőcsb árakért kaphatók.
WEINFELD VILMOS-nál
Budapest, VII., Erzsébet-körút 56 b. szám.
Elsőrendű minőség 1, 2 és 3 frt tucatja. Angol prima 2 és 4 frt tucatja. Halálhag 1, 2, 3, 4 és 6 frt tucatja. Néi óvszabók 1-ma tucatja 2 frt. Lejósó minőségű szuszpenzióm darabja 50 kr. Amerikai capot tucatja 1 frt 50 kr. Néi gummi-óvszor darabja 1 frt. 12 daraból álló mintaküldemény a legfinomabb minőségű 2 forint.
Uj! Villamos zeblampa drbja 2 frt.

Ös-Budavára
Nyitva d. u. 6 órától reggeltől 4 óráig
Ma, szombaton, június 6-án
Fényes kivilágítás.
Az aranyhaju leány
nagyüzemben, szeszárde áttartók. Ezenkívül:
Az új júniusi Varieté műsor
The Saphos, Litke Carlsen, Miss Ravensberg, Rosa Rendel stb. stb.
Folies Comiques
uj német bohózat, és
Steinhardt
follépte
A m. k. honvédekzenekar hangversenye.
Belépődíj 60 fillér. Gyermekeké 20 fillér.
Kedvezményes jegyek minden tőzsdében.

Dr. RENNER
vizgyógyintézete
bejáró betegek részére.
Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)
Az intézetben gyógykezelés alá vevők: álmániaság, szédülés, fejfájás, valamint minden ideg- és gerincbajok, gyengeségi állapotok, ideges szívbántalmak, a gyomor és belek renyhesége stb. — Gyógyeszközök: A vizgyógyító-mód össze állásán kívül, szeszavas fürdők (szulfidforrások számarra), fenyőfürdők (fóhészások) és csuszó bántalmak, és elektromozás minden fajta, masszázsa stb.
Kivánatra prospektus. — Árak mérsékelték.
Szülünknek utánérteit a monarkia minden állomásra költségmentesen csomagolással.
Legfinomabb régi horvát uradalmi szilviumot.
3 üveg 8 K.—, 6 üveg 15 K.—, 12 üveg 28 K.
Továbbá 25 egész 600 literes horidokban különböző évről való uradalmi szilvium. Kimerült árjegyzék bérmentve.
Horvát szilviumkiviteléi társaság
Hinkó Kaufmann & Co. Zágráb, Horvátország.

Schmidt M.
szíjgyártó, nyerges és bündös
Budapest, VIII., Kerepesi-út 25. sz.
Kocsiszó és lovaszó-szerszármak
Mindennemű utazóbúrándok.
Megerősítések és javítások pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

Évenként 12 huzása
van az alatt felsorolt 7 drb sorsjegyek:
3 drb Jozsiv sorsjegy
1 „ Osztr. vörös kereszt sorsjegy
1 „ Olasz „ „
1 „ Magyar „ „
1 „ Babilika sorsjegy.
Kapható 24 havi részletfizetésre.
Havi befizetés mind a 7 drb sorsjegyre 9 korona 50 fillér.
Már az első részlet és 25 fillér álméleti díj befizetésétől elneveben kiadom a sorsjegyek sorozatát és szíjmat tartalmazó részletveket azonnali jétekjeggel.

Fleissig Sándor **BANKBAZ**
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 2.

Ideal
IRÓGÉP
azonnal és állandóan látható írással. Tizedes rovatótűvel. Prospektust és írásmintákat küldünk.
Schott H. és Donnath
Budapest, VII., Erzsébet-körút I. szám.

Havelok 18.— K.
Raglan 36.— K.
Divatöltöny 29.— K.
Minden tiszta gyapjú, Rothberger Jakab, es. és kir. udv. szállítónál,
Budapest, Váci-utca 6.

A szépség titka. Minden hölgy szép, ha a párisi, valódi **Dr. LEJOSSE-féle RAVISSANTE-**szépség-különlegességek használja. Ravissante 3 színtartományban. Eredeti üveg 2 kor.; kettős üveg 5 kor. Ravissante-szappan 1 kor. Ravissante-creme 2 kor. és 1 kor. Ravissante-arcpor 3 színtartományban 2 kor. és 1 kor. 20 fillér. Főraktár: Torók József és Török Sándor utrak gyógyszerárban, Király-utca 12. és Andrássy ut. 26.

Kézpénz-kölcsönök
sorsjegyekre, nyerevényjegyekre és árakpapírokra az érték 90%-ig, a legkisebb összegék is. Előlegszóltat sorsjegyeket és árakpapírokat kivételül, a tőkelet kasszában kint. Ezen kölcsönöket a felfel tetszés szerinti időközökben és részletekkel fizethetik le. — Sorsjegy biztosítás arányamutestésé ellen a legelőcsb díjtelek mellett. — Vidéki nagybiztosok azonnal legelőcsbebben eszközöztetnek. **SORSJEGY-LETTET-BANK** Hálózat 4. Budapest, FERENCIEK-TÉRE 2. főemelet (Királybazar).

„Eredeti rozsdairtó”
(Antirost)
legtartósabb és a rozsdaközpödést tökéletesen meggátoló fekete festék, vasneműk stb. részére.

„Eredeti tűzpáncél”
(Flammentod)
tűz és minden időjárás ellen védő festék; az ezzel festett fa, kő, fém stb. a tűzrombolásnak ellentáll.
Használati utasítással és ajánlattal szolgálunk:

Kind és Herglotz
VEGYÉSZETI GYÁRA
Budapest, V., Visegrádi-utca 4. szám

HA M Á R
semmiféle kísérlet nem használt próbája meg a Szapol csúsz- és kőszvény-kenőcsöt. Ára 5 korona utasítással. Kapható a „Magyar király” gyógyszerárban Bpest, V., Marokkai-u. 2/N

Olcsó butor.
25% engedménnyel adom az összes raktáron levő szilárd gyártmányt 25% asztalos és kárpitos butor-készlettel.
Nagy választék hálo-, ebédülő-, szalon-, uriszoba, valamint minden a lakberendezéshez szükséges tárgyokban, a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig.
Dósa Kálmán
asztalos és kárpitos
Budapest, Kerepesi-út 28. sz., főemelet.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

— Kérje ingyen —
Világhírű belálmányomat a **Guzi kenőcsöt**, melyet mindenkinél, ki címet velem küld, nagy képes árjegyzékemmel ingyen és bérmentve küldöm. Minden nélem vásárló cipőért 1 évi írásbeli jótállást vállalok, hogy a bőr repedése ki van zárva, ha Guzi kenőccsel bekeni. Idősebbi elszakadás esetén ingyen megjavítom.
Minden nálam vásárolt cipő hőz 1 tégegy Guzi kenőcsöt és 1 pár elegáns cipőszámfát adok ingyen.
Legfontosabb mérték, ha harisnyában egy papírlapra állva, a lábtal körvonalát lerajzoljuk. Nem megfelelő kiteszerék saját költségemen vagy a pénzt minden levonás nélkül visszautalom.
Férfi nalm víz cuget, erős kivitelben 3.20
Elegáns gavalér vízfűző cipő, angol varrott talppal 3.50
Divatos barna bagaria fűző cipő 3.50
Számosféle féltűző elegáns fűző cipő, keztűbbőr szírral 4.50
Feltűző eleg. box fűző cipő, derby szab. 4.20
Gyermekekép 3 évig 1 frt 20 krajcár. 3 évétől 7 évig 1 frt 60 kr. 7 évétől 10 évig 2 frt.
Női valódi zerge fűző v. cugetos 3.20
Divatos barna zerge, fűző, elegáns 3.20
Feltűző elegáns box fűző cipő, elegáns kivitelben 3.50
Számosféle féltűző elegáns fűző cipő, keztűbbőr szírral 4.50
Keresztaszatos elegáns szaloncipő 3.70
Keztűbbőr utcai cipő 2.20

Agulár Ignác
BUDAPEST,
Főüzlet: Kerepesi-út 30. sz.,
a Rókus-kórház templománál szemben.
Fiókuzet: Király-utca 6. szám.

BUTOROK
szilárd kivitelben olcsón; teljes berendezések vagy darabonként. Árjegyzék, amely sok előzetes díjazást tartalmaz. ingyen. Szállítás vidékre is.
Pollák N. Ignác
Budapest, Teréz-körút 23.

A világhírű eredeti angol **Helical-Premier** kerékpározat, melyen le szállították a valódi „CHAMPION”

angol típusok 115 fillér minden ártelmelés nélkül kétérti jótállással havi 7 és 8 futas részletre, elsőrendű „Cyclon” gépekkel 40 fillér és kerékpár-alkatrészeket Ausztria-Magyarországban elért legnagyobb forgalmunk és így nagy vételeink által a gyárunknál legyomott rendkívül olcsó árak következtében
30% őrészállítással szállított vidékre és bárhol
1 drb L-rendű külső gummi-állással — — — frt 4.50 és 5.30
1 drb L-rendű belső gummi-állással — — — frt 2.75 és 3.20
1 drb 16 minőségű Ausztrian típusa — — — frt 3. — és 2. —
1 pár kitéző pedál — — — frt 2.75 és 2.25
1 drb 16 minőségű kerékpár — — — frt 2.50 és 1.90
1 drb angol nyereg — — — frt 8. — és 2. —
1 kgr. Calcium Carbide — — —
Még meglegyomott kerékpár, miszerint vezető az országban legnagyobb csúszk kizárólag elsőrendű fűrés és eredeti gyári belyegző elillatott árut írt raktáron, melyekhez nem ártósztondók gyáraknál vagy nagykereskedőkkel visszamaradtak és állott esetleg kizsároltított utasítások.

Láng Jakab és fia
az ország legnagyobb és legmegbízhatóbb kerékpár raktára
Budapest, József-körút 41.
Főüzlet Rottenbiller-u. 1.
Mog nem felelt arról a púzt minden városban, ahol a város kisküldik vagy kisereljük. Nagy árjegyzék majd 400 képpel ingyen és bérmentve.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
d. n. Vasárnap este	A denevér	Vasgyáros	Dupont	Dupont	A drótostót
	A titok			Bob herceg	

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betűkből 4 fillér. Vastagabb betűkből 8 fillér.

Levéliheti tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni.

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: VIII., Kerepest-ut 25. szám.

Kiadóhivatali telefon-szám: 64-39.

Magda.
Nagyon várom már kedves válaszát. 0673

Fizetek
300 koronát annak, ki bi...

Nobbessé oblige.
Tálm nem olvas az én tiszteletem. 7067

Fűrdőtelep
és savanyú vizű vasas...

Pál.
Léveit várja. 0973

Kosárronatu
karek, korti astat hal szék...

Lilla.
Szombaton fél 2 órakor a...

Fődaraszólatok
40 év óta fennáll, jófogalma...

Hivatalnok
Egy álbiztos szerződés...

Részletfizetésre
porcellán-szerveket lámpák...

Házasság
otnából több azas ur és hágy...

Üzenet
Névtől szándékosan elbű...

Nőiülés
utján félti önkéntes lemm...

Érdemes
Zamatos érdemes (szeméti)...

20 korona naponta
könyven és tisztességes utn...

Villamos
Újpesten sorbanállók nagy...

Kereskedelmi
különben végeztél felerőber...

Barachiekvár
80, ribakcsokvár 90, vey...

Ház Budán
a III. kerületben közel a vil...

Eladó urinak
Kispesten, a főútról 10 perc...

Égy igen ügyes
maszerón és hidegvizgygy...

Csemegésüzletben
elárulástól egy pénztáros...

Zongorázás
ajánla magát estelekre, h...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Boroshordók
csak egyenzer használtak 190...

Eladó
egy egyszerűen eladható, v...

Elővirágzáskanában
egy intelligens fiatal ur...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Intelligens
atal urúvaly pénztáros...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Angol, francia
vagy németül alapon tanít...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Szabóné
a legkompikáltabb leírás...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Paszket-kocsi
jókörben, júlyanovon eladó...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Elővirágzáskanában
egy intelligens fiatal ur...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Intelligens
atal urúvaly pénztáros...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Angol, francia
vagy németül alapon tanít...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Szabóné
a legkompikáltabb leírás...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Paszket-kocsi
jókörben, júlyanovon eladó...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Elővirágzáskanában
egy intelligens fiatal ur...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Intelligens
atal urúvaly pénztáros...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Angol, francia
vagy németül alapon tanít...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Szabóné
a legkompikáltabb leírás...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Paszket-kocsi
jókörben, júlyanovon eladó...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Elővirágzáskanában
egy intelligens fiatal ur...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Intelligens
atal urúvaly pénztáros...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Angol, francia
vagy németül alapon tanít...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Szabóné
a legkompikáltabb leírás...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Paszket-kocsi
jókörben, júlyanovon eladó...

Eladó
olcsón egy nagy index...

Kiadó szóba.
Gonosz burokozott tiszt vilá...

Nyaralók:
60 koronából kaphatnak 1 szoba...

Telek
Óbuda, a Táborhegyen egy...

Balaton-Lelén
a Balaton-parton épült nyaraló...

Nyári időnyre
Balaton-Almádin, szobák és...

Gáspárné házában
Trancsében, fenyőerdő tövé...

3 szoba
2 konyhából álló nyári lakó...

Visegrádon
a Salamon-tereny közelében...

Almádin.
a Balaton legkezebb helyén...

Lakás
Fonyó-dűrdön, mely 42 szoba...

Budakeszi
Virág-útról 250 ház szám...

Nyári lakás
Balaton-Almádin, 2 szoba...

Budakeszi
Virág-útról 250 ház szám...

Nyári lakás
Balaton-Almádin, 2 szoba...

Budakeszi
Virág-útról 250 ház szám...

Nyári lakás
Balaton-Almádin, 2 szoba...

Budakeszi
Virág-útról 250 ház szám...

Nyári lakás
Balaton-Almádin, 2 szoba...

Budakeszi
Virág-útról 250 ház szám...

A hölgyekre nézve.
nagy fontosságú azt tudni, hogy egyáltalán...

Nagy-Kovácsin
kiadó nyári lakások. Fenyőer...

DARANYI
vászonn sportkabát egyedül...

Koch Testvérek
BUDAPEST, Károly-körtel 26.

Tarsul
kerestetik egy vállalkozó szellemű...

Bnor
csak jó minőségű ásványviz

Lakberendezések
börbeadhatnak

Reszletfizetés
arany, ezüst, ékszersék...

Budakeszi
Virág-útról 250 ház szám...